

TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAMOK

BUDAPEST GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI ÉS MUNKAHELYTEREMTÉSI STRATÉGIÁJA 2015-2021

KÖZÉPTÁVÚ TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAM

1049/2015.(VI.23.) Főv. Kgy. határozatával jóváhagyott dokumentáció, 2015. június

TEMATIKUS FEJLESZTÉSI PROGRAMOK

Budapest Gazdaságélénkítési és Munkahelyteremtési Stratégiája

2015-2021

Középtávú tematikus fejlesztési program

Budapest

2015. június

MEGBÍZÓ

Budapest Főváros Önkormányzata

SZAKMAI IRÁNYÍTÓ

Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal
Városépítési Főosztály

Finta Sándor

főosztályvezető

Maczák Johanna

városfejlesztési osztályvezető

SZERZŐK

HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ

Balás Gábor

közgazdász, fejlesztéspolitikai szakértő

Szabó-Morvai Ágnes

közgazdász

Jakab Gábor

közgazdász

BFVT Kft.

Albrecht Ute

vezető településtervező, okl. építészmérnök

Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal
Városépítési Főosztály

Kelenné Török Livia

közgazdász

Havassy Enikő

okl. településmérnök

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló.....	4
A program stratégiai kerete.....	6
Hosszú távú célok, víziók	10
Helyzetértékelés	14
1. Gazdaság	14
2. Üzleti környezet.....	21
3. Munkapiac	25
4. A gazdaság infrastrukturális és társadalmi környezete	35
5. SWOT elemzés	40
Középtávú fejlesztési célok	45
A Stratégia intézkedései	52
1. Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	55
2. Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése.....	56
3. Aktív KKV politika kialakítása.....	58
4. Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése.....	62
5. Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	64
6. Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	65
7. Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése	67
Külső és belső koherencia.....	68
A Stratégia végrehajtásának keretei	71
Mellékletek.....	72
1. A Stratégia indikátorrendszere	73
2. A stratégia tervezési folyamatának bemutatása	93
3. Stratégiai célok kapcsolódása (célok közötti összefüggések).....	95
Irodalomjegyzék.....	119

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Fővárosi Közgyűlés 1211/2014. (VI. 30.) számú határozatával felkérte a Főpolgármestert, hogy kezdje meg egy gazdaságélénkítést és munkahelyteremtést célzó tematikus fejlesztési program (továbbiakban TFP) előkészítését.

A tervezés **kiemelt célja** volt, hogy erősítse a **vállalkozásbarát üzleti környezetet** Budapesten, megteremtse a **partnerséget** az önkormányzati és magánszféra között, összehangolja az önkormányzatok **gazdaságsszabályozási és - fejlesztési tevékenységét**, orientálja a Budapestre irányuló EU-s és egyéb kormányzati **fejlesztési forrásokat**, támogassa egy hatékony **gazdaságsszabályozás** kialakítását, valamint hogy fejlessze és megerősítse a budapesti **gazdaságsszolgáltató intézményeket**.

A stratégia elkészítésében szakértői szinten a Fővárosi Önkormányzat mellett részt vett mind a 23 kerületi önkormányzat, Pest megye Önkormányzata, a Nemzetgazdasági Minisztérium két államtitkársága, a Miniszterelnökség, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal és Budapest Főváros Kormányhivatalának Munkaügyi Központja, illetve a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mellett további nyolc vállalkozói szervezet. A stratégiát előzetesen megtárgyalta és elfogadta a 24 budapesti önkormányzat politikai vezetőinek (polgármesterek és delegáltjaik) döntéshozó testülete.

A stratégia **hosszú távú célja**, hogy **Budapest 15 éven belül Közép-Európa vezető gazdasági térségévé váljon**. E cél elérése **négy pillérre** épül:

- I. Budapest, ahol érdemes vállalkozni: a támogató üzleti környezet
- II. Budapest, a jól szervezett gazdasági tér: koordinált gazdaságsszolgáltetés és munkaerő-piaci politika
- III. Budapest, az ötletek városa: élhetőségével és lendületével vonzza a kreatív, innovatív gondolkodókat
- IV. Budapest, ahol jó dolgozni: megújuló, rugalmas, befogadó munkaerő-piac

A stratégia a hosszú távú célok elérése érdekében az alábbi **hét fejlesztési célt** határozza meg a következő évekre:

1. Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése
2. Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságsszolgáltetés intézményhálózat kiépítése
3. Aktív KKV politika kialakítása
4. Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése
5. Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése
6. Munkaerő-piac rugalmasságának növelése
7. Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése

A középtávú célok elérése érdekében **ötvenegy intézkedés** került megfogalmazásra a stratégiában, amely intézkedések azonos célú konkrét projektek és tevékenységek csomagjait tartalmazza.

A stratégia **végrehajtására** évente **akcióterv** készül a tervezésbe bevont szervezetek részvételével, amelyet megelőzően áttekintik a stratégia előrehaladását, az előző évi akciótervben foglalt tevékenységek teljesülését, valamint meghatározzák és összehangolják a következő évben elindítandó projekteket és beavatkozásokat.

A PROGRAM STRATÉGIAI KERETE

A *Területfejlesztésről és területrendezésről* szóló 1996. évi XXI. törvény rendelkezéseinek megfelelően a megyék váltak hazánkban a területfejlesztés legfontosabb szintjévé. A jogszabály alapján, Budapest területén a Fővárosi Önkormányzat látja el a területfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, mely egyúttal azt is jelenti, hogy hatáskörébe tartozik a főváros területére eső fejlesztések összehangolása, a fejlesztési tervezés koordinációja.

E feladatkör alapján a Fővárosi Önkormányzat, első lépésben egy 2014 januárjától kezdődő hathónapos, intenzív partnerségi tervezési folyamatot koordinált a kerületi önkormányzatok, valamint egyéb, e kérdéskörben érintett szereplő részvételével, három kiemelt témában, melyek – a fejlesztési igények figyelembevételével – a Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Kon koncepció alapján kerültek meghatározásra. Ezek a Duna menti területek összehangolt fejlesztése, a barnamezős területek fejlesztése és a szociális városrehabilitáció voltak.

Az összvárosi érdekeken nyugvó stratégiák megalkotása széles körű, folyamatos együttműködést igényelt, így jól működő partnerség alakult ki a tervezési folyamatokban résztvevő kerületi önkormányzatokkal, Pest megye Önkormányzatával, az érintett kormányzati, illetve gazdasági és civil szereplőkkel. A tervezések eredményeként három stratégiai dokumentum készült, melyek a programok tervezését és végrehajtását meghatározó szabályokat, valamint a következő 7 év várhatóan legfontosabb beavatkozásait tartalmazzák.

A három stratégiai dokumentum elfogadásával egyidejűleg, a tervezési folyamatban részt vett kerületi önkormányzatok egyhangúan megszavazott döntése alapján, a Fővárosi Közgyűlés 1212/2014 (VI.30.) számú határozatával, felkérte a Főpolgármestert, hogy kezdje meg az előkészületeit egy negyedik fejlesztési program kidolgozásának, a gazdaságélénkítés és munkahelyteremtés tematikus fejlesztési programnak (továbbiakban: TFP). A program során elkészült keretjellegű stratégia összefoglalja, a tervezésben résztvevő szervezetek, Budapest gazdaságfejlesztése érdekében megfogalmazott közös céljait és elvárásait.

A stratégia nem egy ismert fejlesztési pénzösszeg hatékony elosztását szolgálja, sem pedig kizárólag Budapest Főváros Önkormányzatának gazdaság szabályozó eszközeit kívánja meghatározni, hanem a bevont szervezetek (önkormányzatok, kormányzati szervezetek, vállalkozói szervezetek) budapesti gazdaságfejlesztési erőfeszítéseinek koordinálását és e koordinációból eredő hatékonyságnövekedését célozza.

A tervezési folyamat a Városépítési Főosztály koordinációjában, 2015. február vége és június vége között zajlott.

A stratégia kitűzött céljai a folyamatot elindító 2015. március 4-ei Szakértői Munkacsoportülésen kerültek meghirdetésre, melyek a következők:

- a hosszú távú fejlesztési együttműködés kialakítása a fővárosban;
- a fejlesztések közötti szinergiák lehetőségének megteremtése;
- a fejlesztési célok alatt megvalósítandó konkrét beavatkozások és a végrehajtás intézményi kereteinek meghatározása;

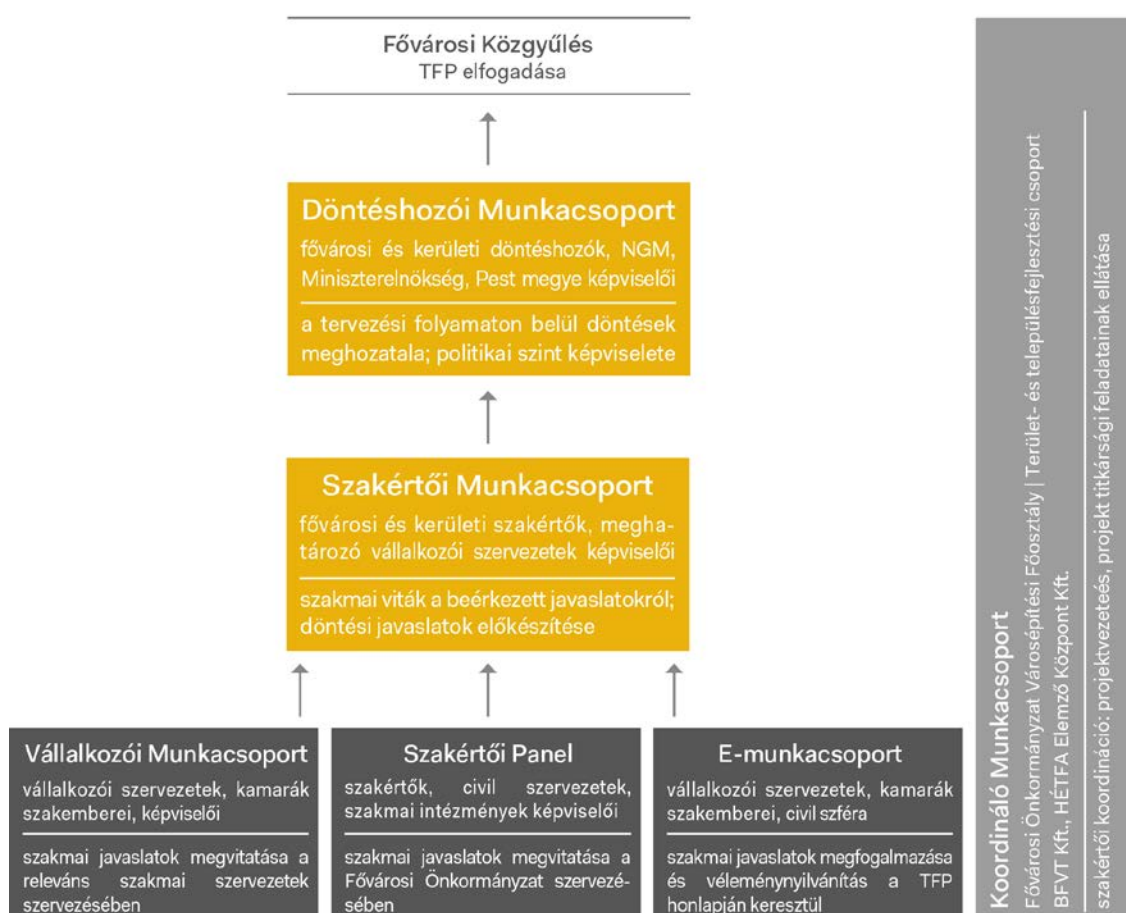
- Budapest területén a kormányzat által elosztott gazdaságfejlesztési források beavatkozásainak operatív összehangolása (elsősorban a VEKOP, IKOP és KEHOP, NKFI Alap és a központi költségvetés fejlesztési forrásai tekintetében)

A céloknak megfelelően, az elmúlt öt hónapban lezajlott tervezési folyamat során a résztvevő szervezetek delegált képviselői közösen kialakították:

- a gazdaságélénkítés és munkahelyteremtés stratégiájának hosszú- és középtávú fejlesztési céljait;
- a fejlesztési célok alatt megvalósítandó konkrét beavatkozások és a végrehajtás lehetséges intézményi kereteit.

1. A részvételi tervezés szereplői és feladatuk

A Gazdaságélénkítés és munkahelyteremtés TFP tervezése – az előző három, sikeresen lezajlott tematikus fejlesztési program munkafolyamataihoz hasonlóan – a partnerség elve alapján zajlott.

1. ábra: A projekt szervezeti felépítése

A tervezés folyamatában a következő szereplők vettek részt:

- **Fővárosi Közgyűlés:** mint *a stratégia elfogadója*;
- A Fővárosi Közgyűlés illetékes szakbizottsága (**Városfejlesztési Közlekedési és Környezetvédelmi Bizottság**): a szakbizottság jóváhagyásával a városfejlesztésért felelős Főpolgármester-helyettes, mint *a stratégia előterjesztője*;
- **Döntéshozói Munkacsoport (DMCS):** mint a Közgyűlést és annak illetékes szakbizottságát megelőző politikai döntéshozó testület, a *Szakértői Munkacsoport által megvitatott és előkészített TFP dokumentumok jóváhagyója*, mely egyúttal *meghozta* a legfontosabb *döntéseket* a tervezési folyamatban.

Tagjai szavazati (valamennyi kerület és a Fővárosi Önkormányzat képviselői) és tanácskozási joggal (a Nemzetgazdasági Minisztérium és Pest megye képviselője) rendelkezhetnek. A DMCS tagok jelölték ki, illetve kérték fel a Szakértői Munkacsoport tagjait.

A döntéshozói munkacsoport – a tervezési folyamathoz igazodóan – **két alkalommal hozott döntéseket**. A sikeres döntéshez a szavazati joggal rendelkező tagok többségének támogatására volt szükség. Az első ülés keretében jóváhagyásra kerültek a stratégiai keretek (vízió, helyzetértékelés), valamint a középtávú fejlesztési célok. A második ülésén elfogadásra kerültek a program beavatkozásai (projektek, pályázati kiírások, szabályozási javaslatok) és a végrehajtással kapcsolatos egyéb döntések (végrehajtó szervezetrendszer felállítása, monitoring rendszer: jelentések, indikátorok).

- **Szakértői Munkacsoport (SZMCS):** mint *a stratégia* egyes fejezeteinek *előkészítője*, a lehetséges *döntési alternatívák feltárója*, a *résztvevő szervezetek álláspontjainak közvetítője*. Tagjai a DMCS tagjai által delegált szervezetek képviselői, továbbá a felkért vállalkozói szervezetek voltak. 2015. március elejétől május végéig átlagosan kétheti rendszerességgel üléseztek. A testület döntéseket nem hozott, de tagjai a DMCS elé terjesztendő alternatívákról szavazhattak, melynek eredményét a döntéshozói előterjesztésben be kellett mutatni.

A téma jellegéből adódóan alapvető fontosságú volt **a vállalkozói szféra és a munkaerőpiacon aktív szervezetek bevonása a tervezésbe**. Az említett szervezetek Vállalkozói Munkacsoportülések, egy Szakértői Panel ülés valamint ún. E-munkacsoport formájában, kerültek megszólításra, illetve a programra vonatkozó, célzott kérdéseket tartalmazó kérdőívek kitöltésével osztották meg tapasztalataikat. Javaslataik a Szakértői Munkacsoport számára inputként szolgáltak.

- **Vállalkozói Munkacsoport (VMCS):** mint a tervezési folyamatba *partnerként bekapcsolódó vállalkozói szervezetek által*, alkalmi jelleggel *összehívott munkacsoport*, melyen a vállalkozói szervezetek tagjai vettek részt.
- **Szakértői Panel (SZP):** mint a Főváros által két alkalommal *összehívott szakmai partnerségi fórum*, elméleti és gyakorlati szakértőkkel, civil szervezetek és munkapiaci intézmények szakértőinek részvételével;
- **E-munkacsoport (EMCS):** mint a folyamathoz a *külső nyilvánosság fórumain* keresztül csatlakozó további szereplők csoportja, akik javaslatokat fogalmazhattak meg és véleményt nyilváníthattak a tervezési folyamatban;

- **Főpolgármesteri Hivatal Városépítési Főosztálya:** mint *a tervezés folyamatának és lebonyolításának felelőse*, aki ellátta a tervezési folyamat titkársági feladatait a koordináló munkacsoport támogatásával;
- **Koordináló munkacsoport:** mint *a folyamat menedzselésével kapcsolatos döntések előkészítését segítő testület*, melyet a Főpolgármesteri Hivatal, a BFVT Kft. és a HÉTFA Elemző Központ Kft. delegáltjai alkottak.

Az együttes tervezési folyamatot a munkacsoportok résztvevőinek belső kommunikációját elősegítő, jelszóval védett internetes felület (intranet) támogatta. Ezen a felületen – mely a nyilvánosság számára nem volt nyitott – elérhetőek a munkacsoportok jegyzőkönyvei, a döntéshozatalhoz szükséges háttéranyagok, valamint a tervezés során létrejött végső dokumentáció és a résztvevő önkormányzatok és partner szervezetek által benyújtott projektsomagok leírása is.

A tervezési folyamatról összességében elmondható, hogy sikeres volt; a felkért szereplők folyamatosan és aktívan részt vettek a munkacsoportüléseken, az így elkészült program valódi közös munka eredményének tekinthető.

HOSSZÚ TÁVÚ CÉLOK, VÍZIÓK

A Gazdaságélénkítés és Munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Program hosszú távú célja, hogy **Budapest 15 éven belül Közép-Európa vezető gazdasági térségévé váljon**, azaz mind gazdasági ereje (GDP), mind jövedelemtermelő képessége (GDP/fő), mind a foglalkoztatás (15-64 évesek foglalkoztatási rátája) tekintetében vezető **helyet foglaljon el a szomszédos országok és a Visegrádi országok gazdasági centrumai** (fővárosi régiói) között. A cél viszonyítási alapjaként szolgáló városok: Varsó, Prága, Pozsony, Bécs, Zágráb, Ljubljana.

A megfogalmazott hosszú távú cél négy pilléren nyugszik:

1. **Budapest** alakuljon ki egy olyan támogató üzleti környezet, **ahol érdemes vállalkozni**
2. **Budapest** **egységes és jól szervezett gazdasági térré** váljon, ahol a gazdaság és munkaerő-piaci politikák jól koordináltak
3. **Budapest** élhetőségével és lendületével vonzza a kreatív, innovatív embereket, így válva **az ötletek városává**
4. **Budapest** olyan megújuló, rugalmas és befogadó munkaerő-piaccal rendelkezzen, **ahol jó dolgozni**

15 éven belül Budapest
Közép-Európa vezető gazdasági térsége legyen

**Budapest, ahol
érdemes
vállalkozni:**
a támogató üzleti
környezet

**Budapest, a jól
szervezett
gazdasági tér:**
koordinált
gazdaságfejlesztés
és munkaerő-
piaci politika

**Budapest, az
ötletek városa:**
élhetőségével és
lendületével
vonzza a kreatív
gondolkodókat

**Budapest, ahol
jó dolgozni:**
megújuló,
rugalmas,
befogadó
munkapiac

2. ábra: Budapest hosszú távú célrendszere

1. Támogató üzleti környezet

Budapest akkor tud támogató üzleti környezetet biztosítani a gazdaság számára, ha

- a **vállalkozások szabályozási terhei** (administrative burden) **alacsonyak**, vagyis a jogszabályok betartása, azok számossága, bonyolultsága és kiszámíthatatlansága miatt nem igényel indokolatlanul nagy erőforrást a vállalkozásoktól,
- a **túlzott adó- és járulékfizetési terhek nem gátolják a vállalkozások fejlődését**,
- **vállalkozásbarát**, a vállalkozói gondolkodást értő, a gazdasági racionalitásra tekintettel lévő, a vállalkozásokra partnerként tekintő **és méltányos hozzáállás jellemzi a hatóságokat**,
- a **vállalkozások társadalmi megítélése is kedvező, vonzó befektetési lehetőséget** biztosít a megtakarítások számára, a vállalkozók megbecsült tagjai a társadalomnak, így a **vállalkozóvá válás vonzó pálya a fiatalok számára**,
- **fejlett pénz és tőkepiaccal**, valamint minőségi és bőséges humán erőforrás- és ingatlan kínálattal tudja segíteni a vállalkozások indulását, bővülését,
- erős vállalkozói közösség és **jól szervezett vállalkozói hálózatok alakulnak ki**,
- **minőségi és hatékony (köz)szolgáltatások** segítik a vállalkozói tevékenységet, és
- **Budapest vállalkozásbarát üzleti környezete ismert és elismert** mind hazai, mind nemzetközi szinten.

2. Egységes és jól szervezett gazdasági tér

Minél egységesebb és nagyobb gazdasági térré szervezhető Budapest, illetve minél jobban ki tudja használni a gazdaság fejlődése szempontjából a város és térségének sokszínű adottságait, annál nagyobb fejlődési lehetőséget tud biztosítani az itt megtelepedett és megtelepülni vágyó vállalkozásoknak. Egy egységes és jól szervezett budapesti gazdasági térben, ezért

- a szakpolitikai eszközökért **felelős közigazgatási szereplők között összehangolásra kerülnek a munkaerő-piaci és gazdaságfejlesztési eszközök**, amelynek részeként
- **hatékony munkamegosztás** alakul ki a gazdaságfejlesztésben a Főváros, a kerületek, Pest megye, a kormányzati szervek és a magánszféra között, a szinergiákat kiaknázva, hálózatba szervezve annak szereplőit és eszközrendszerét,
- **tudatos** – a gazdasági tervezhetőséget, a vállalkozások célzott megtelepedését segítő – **iparpolitika jelöli ki a várható gazdaságfejlesztési irányokat, a kiemelt ágazatokat**,
- **Budapest gazdaságsszervező ereje messze túlmutat a város határain**: a főváros gazdasága már nemcsak a Közép-magyarországi régió, hanem az ország és bizonyos esetekben a Kárpát-medencében elérhető erőforrások becsatornázását is szervezi,
- a gazdaságfejlesztés hatékonyan épít Budapest és térségének sokszínűségére, **koordinálja gazdaságfejlődésének térbeli irányait**, építve az egyes városrészek, kerületek területi

sajátosságaira, **segítve a speciális kerületi gazdasági profilok érvényre jutását és a munkahelyek számának városon belüli – lakóhely közeli – erősödését,**

- hangsúlyt helyez **a városi munkahelyi zónák megtartására és fejlesztésére,** segítve ezzel a rövid utak városának kialakulását.

3. A kreativitás és innováció támogatása

Gazdaságfejlesztés tekintetében hosszú távon az értéket elsősorban az innováció és a kreativitás tudja biztosítani, ami akkor érhető el, ha Budapest vonzó tud maradni az új gondolatok megszületésében kulcsszerepet játszó alkotók számára, és megfelelő kibontakozási lehetőséget tud biztosítani számukra. Ennek megvalósulásában fontos szerepet játszik a város élhetősége, pezsgése és lendülete. Budapest akkor tud vonzó hely maradni az innovációban élen járó szakemberek és vállalkozások számára, ha

- **rugalmas szabályozási környezettel és a vállalkozásindítás megkönnyítésével** segíti az ötletek gazdasági megvalósíthatóságát,
- aktív és támogató vállalkozói közösségek, valamint **fejlett start-up ökoszisztéma** segíti a gazdaság világába újonnan belépőket,
- **nemzetközileg is jegyzett, kiváló egyetemei** vonzzák a tehetséges külföldi diákokat,
- magas minőségű humán (köz)szolgáltatásokkal, a környezet minőségével és fejlett tömegközlekedéssel **vonzó életteret** tud biztosítani a kreatív, innovatív gondolkodók és családjuk számára, és
- **perspektivikus lehetőségeket biztosít** nemcsak az itt élőknek, hanem a más országból hazatérőknek, akár a más országban született **kreatív, innovatív fiataloknak** is.

4. Megújuló, rugalmas, befogadó munkaerőpiac

Hosszú távon a gazdaság fejlődése és a foglalkoztatás erősödése egymást erősítő folyamatok, illetve csak egymással összhangban valósíthatóak meg. Ahhoz, hogy Budapesten minden dolgozni vágyó ember munkát találhasson

- az **oktatási rendszernek** magas minőségű és a **piaci igényekhez igazodó képzettséget kell biztosítani** mind a jövő generációja, mind az új tudást, képességet megszerezni vágyó felnőttek számára is. Ehhez
- meg kell erősödnie a **felnőttképzés** iránti igényeknek és lehetőségeknek,
- el kell terjednie a **rugalmas foglalkoztatási formáknak,** valamint
- teret kell biztosítani a **rugalmas vállalkozási formáknak,** az erőforrások megosztását segítő **közösségi gazdaságnak** (sharing economy),
- hatékony munkaerőpiaci szolgáltatásokkal kell **segíteni a munka világából ideiglenesen kiszorult munkavállalók visszatérését** a foglalkoztatásba,

- ösztönözni kell, az **alacsonyan képzettek számára is elérhető munkahelyek** létrejöttét, többek között azokat az **atipikus foglalkoztatási formákat**, amelyek bővítik a számukra is elérhető foglalkoztatási lehetőségek számát.

HELYZETÉRTÉKELÉS

Ebben a fejezetben a stratégia megalapozását szolgáló helyzetértékelés kerül bemutatásra, amely Budapest metropolisz régió és Közép-Magyarország (Budapest és Pest megye) gazdasági és munkaerőpiaci helyzetét, intézményi és környezeti adottságait, valamint főbb tendenciáit vázolja föl. A Stratégia hosszú távú céljai számára viszonyítási pontként Varsó, Prága, Pozsony, Bécs, Zágráb és Ljubljana metropolisz régióit határozta meg, így a fejezetben – az adatok elérhetősége esetén – ezen városok összehasonlító adatai is megjelennek.

A helyzetértékelés összeállításához többféle adatforrás állt rendelkezésre: a tervezés kiindulópontjaként elkészült *Háttér tanulmány*¹ adatai és megállapításai, a Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány kutatásai; a Szakértői Munkacsoportok és Szakértői Panel beszélgetés alkalmával elhangzottak; számos hazai és nemzetközi felmérés eredményei; valamint a KSH és az Eurostat által közzétett, vagy kutatható adatok. A tervezés keretében megrendezett Vállalkozói Munkacsoportok szintén jelentős mértékben segítették a helyzetértékelés elkészítését. Ezeken részt vettek az AmCham, a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége, a FIVOSZ, a Design Terminál, a Szállodaszövetség és a Magyar Iparszövetség képviselői és tagjai.

1. Gazdaság

Budapest gazdasági ereje kiemelkedik az ország gazdaságából, 2012-ben a teljes magyar GDP 38 %-át Budapesten állították elő², de – a KSH adatai alapján – a környező országok fővárosainak gazdaságához viszonyítva is az egyik legnagyobb lakossággal, vállalkozássűrűséggel, és GDP-vel rendelkező gazdaságról van szó. A főváros és környékének munkaerőpiaci és a termékpiaci adottságai egyaránt kedvezőek, melynek fejlődéséhez jelentősen hozzájárultak az elmúlt években lezajlott, kapcsolódó közszolgáltatás (pl.: közlekedés) fejlesztések.

¹ http://budapestfejleszt.es.hu/wp-content/uploads/2015/02/H%C3%A1tt%C3%A9rtanulm%C3%A1ny-a-budapesti-gazdas%C3%A1gfejleszt%C3%A9si-%C3%A9s-munkahelyteremt%C3%A9si-lehet%C5%91s%C3%A9gek%C5%91l_feb20_2.pdf

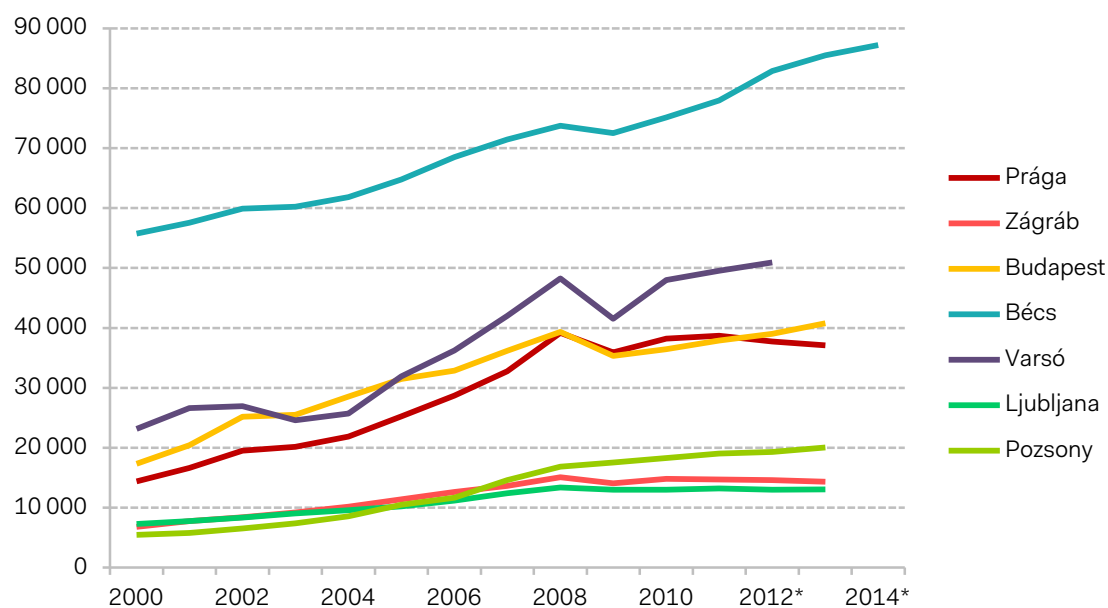
² KSH adat

Mutató	Érték	Legutolsó ismert adat vonatkozási időpontja
GDP	13 795 721 millió Ft	2012
GDP/fő	4 681 ezer Ft	2012
Lakónépesség	2 965 413 fő	2014
Foglalkoztatottak száma	1 310,4 ezer fő	2014
Foglalkoztatási arány	57,7%	2014
Munkanélküliek száma	86,3 ezer fő	2014

1. táblázat: A Közép-Magyarországi régió néhány fontosabb adata

Forrás: KSH

Az egy főre jutó gazdasági teljesítmény tekintetében annak ellenére, hogy Budapest országos viszonylatban kiemelkedik, a környező országok fővárosi régióival összehasonlítva az elmúlt években gyengébb teljesítményt ért el. Budapest gazdasága a 2000-es évek második felétől kezdődő stagnálást és visszaesést követően az elmúlt években az országgal együtt ismét növekedésnek indult, csökkentve kialakult lemaradását a környező országok fővárosaitól.

3. ábra: GDP (EUR/fő)

Forrás: Eurostat

A budapesti gazdaság számos ponton kötődik a nemzetközi termék és munkapiacokhoz, ezért a város gazdasági teljesítménye szempontjából sarkalatos kérdés a világgazdaság teljesítményének várható

alakulása a következő időszakban. A Világbank³ adatai szerint a világgazdaság elindult ugyan a válságból kivezető úton, a javuló tendencia azonban még nem érzékelhető az unió minden tagországában. Több nemzet gazdasága és a munkapiaca elhúzódó recesszióval kénytelen továbbra is szembenézni (ld. pl. a mellékletben található ábrát). Az unió gazdaságának relatív gyengélkedését a budapesti gazdaság is megérezheti, a gazdasági válság folytatódása, esetleg elmélyülése vagy újabb hulláma a kereslet és a beruházás visszaesését okozhatja.

Budapest erős húzóerőt jelent Magyarország számára a beruházások terén. 2012-ben például a 3600 milliárd forintnyi nemzetgazdasági beruházási összegnek több mint 25 %-a irányult Budapestre⁴. Egyes ágazatokban a Főváros teljesítménye kiemelt jelentőséggel bír az ország többi részéhez képest.

A KSH adatai szerint az ország infokommunikációs és tudományos jellegű tevékenységeinek igen nagy része koncentrálódik például területére. Az országos átlaghoz képest majdnem két és félszer annyi embert foglalkoztatnak Budapesten az **információkommunikáció** ágazatban, mint amennyit egyenletes területi koncentráció mellett várnánk. A szakmai, műszaki, tudományos tevékenység, pénzügyi és biztosítási tevékenységek valamint az ingatlanügyletekben foglalkoztatottak számában kétszeres az eltérés, ettől pedig csak kis mértékben marad el a művészet és szórakoztatás ágazata. Ebben az öt – relatíve legfontosabb – ágazatban alkalmazzák a budapesti foglalkoztatottak 26%-át (miközben nemzetgazdaság egészére vetítve ezekben az ágazatokban ez az arány 12%).

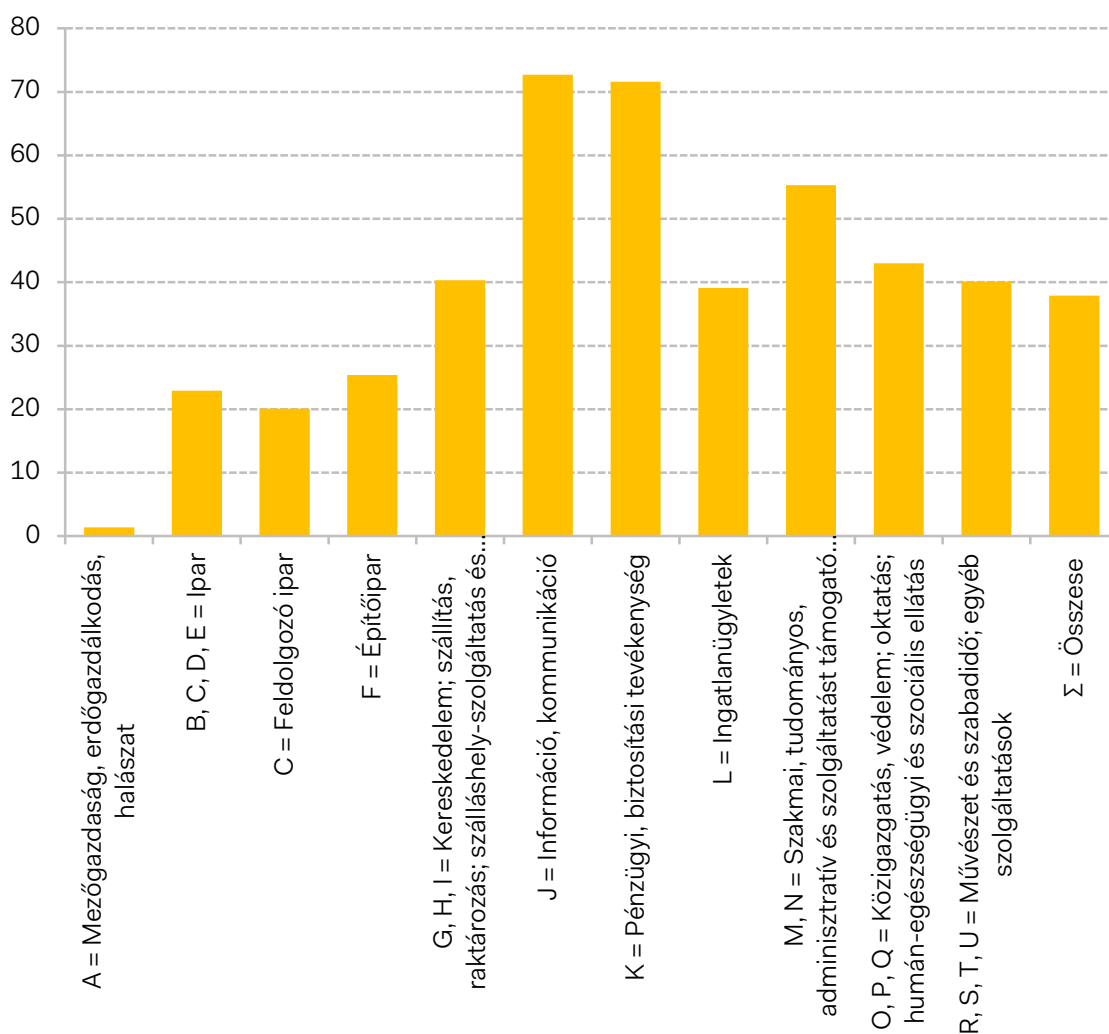
Sorszám	Abszolút	Relatív
1.	Kereskedelem, gépjárműjavítás	Információ, kommunikáció
2.	Feldolgozóipar	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
3.	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	Pénzügyi, biztosítási tevékenység
4.	Oktatás	Ingatlanügyletek
5.	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	Művészet, szórakoztatás, szabad idő

2. táblázat: A budapesti foglalkoztatásban meghatározó öt legfontosabb ágazat abszolút és relatív fontosság alapján

Forrás: HÉTFÁ Kutatóintézet (2015)

³ http://siteresources.worldbank.org/EXTNWDR2013/Resources/8258024-1320950747192/8260293-1322665883147/WDR_2013_Report.pdf

⁴ KSH

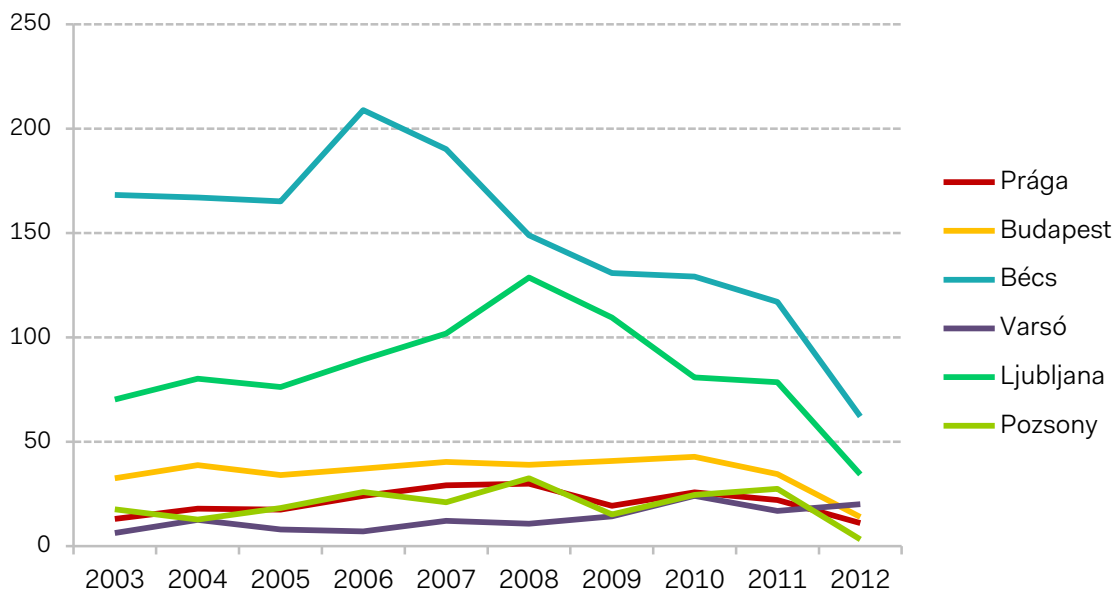
4. ábra: Budapest 2012. évi folyó áron mért GDP-jének aránya Magyarország azonos gazdasági ágán belül %

Forrás: KSH adatai alapján, BVK szerkesztés

Budapest **K+F+I** teljesítménye egyes kutatási területeken kimagasló, mint például a gyógyszergyártásban, IKT szektorban vagy a villamos gépgyártásban. Ugyanakkor közép-európai összehasonlításban a teljes K+F+I kiadás és teljesítmény alapján Budapest a középmezőnyben van csak. Az *Innovation Union Scoreboard 2015*⁵ jelentés szerint Magyarország 2014-ben a mérsékelt innovátorok csoportjába tartozott a többi visegrádi országgal és Horvátországgal együtt, míg Ausztria egyvel magasabb kategóriába került innovációs teljesítménye alapján. Ugyanakkor a kutatás-fejlesztés és a gazdaság együttműködésének erősödését jelzi, hogy egyre nagyobb számban jönnek létre kutatási klaszterek Budapesten⁶.

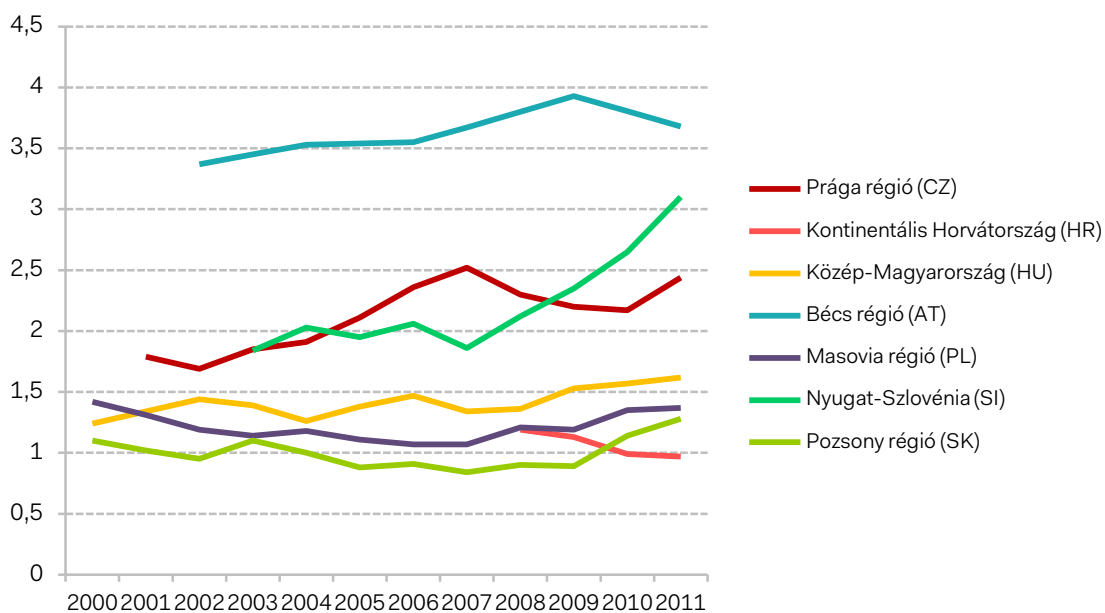
⁵ http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards/files/ius-2015_en.pdf

⁶ <http://nkfih.gov.hu/innovacio/hazai-innovacios/klaszterek>

5. ábra: Egymillió lakosra jutó bejegyzett EPO (European Patent Office) szabadalmak száma

Forrás: Eurostat

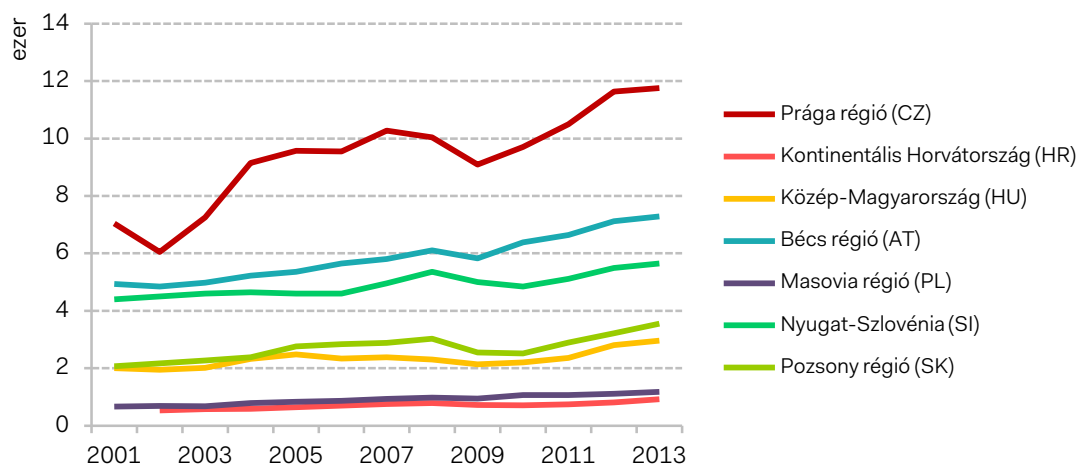
6. ábra: K+F kiadás a GDP százalékában

Forrás: Eurostat

Budapest kulcsszerepet játszik a hazai **turizmusban** is. A 2014-ben eltöltött – összesen 24 millió – vendégéjszakából minden harmadik Budapesthez köthető⁷. Budapest turisztikai teljesítménye azonban a

⁷ KSH

szakértők szerint⁸ nem éri el lehetőségei maximumát, ugyanis a város turisztikai adottságaiból jelenleg leginkább csak a belvárosi potenciálok vannak kihasználva. Részben ennek tulajdonítható, hogy a közép-magyarországi régióban eltöltött vendégéjszakák száma jelentősen elmarad a szomszédos nagyvárosok régióinak statisztikáitól.

7. ábra: Vendégéjszakák száma a környező metropolisz régiókban (ezer lakosra vetítve)

Forrás: Eurostat

A budapesti **logisztikai ágazat** is jelentős szerepet tölt be a hazai gazdaságban. A várost jól kiépült logisztikai infrastruktúra és az ágazat iránti magas kereslet jellemzi. A fővárosban lévő logisztikai szolgáltató központok megfelelő alapot teremtenek az ágazat térségben való fejlődésére. A város déli peremén nagyszámú raktárkomplexum helyezkedik el, ezek látványos bővülése az elmúlt években a leginkább a logisztikai cégek, a multinacionális ipari vállalatok és az FMCG szektor igényeire reagált⁹.

Budapesten a nemzetközi piacra termelő **startup** cégek és gyorsan növekvő vállalatok (gazellák) fővárosi koncentrációja magas, a számuk növekvő. 2005-2008-ban az 5-50 főt foglalkoztató gazellák 50%-a volt budapesti székhelyű, míg a többi vállalatnak ennél kisebb hányada, 45%-a budapesti¹⁰. E növekedést segíti az erősödő startup ökoszisztéma, a startup klubok növekvő száma, a sok sikeres innovatív vállalkozói program, illetve, hogy a fiatal vállalkozások magas száma jó belépési közeg az újabb fiatal vállalkozások számára¹¹. Az újabb generációs startup vállalkozók versenyelőnye, hogy igen erős nemzetközi és vidéki kapcsolati hálóval rendelkeznek.

Ugyanakkor hátrányt jelent, hogy az emelt szintű szolgáltatásokat biztosító üzleti inkubátorházak száma elégtelen. A 2014-es BDO inkubátorjelentés¹² 9 akkreditált technológiai inkubátorházzal számol be, amelyek kapacitása átlagosan 10-15 projekt évente.

⁸ Szállodaszövetség VMCS (2015. április 1.)

⁹ Logisztikai ágazat szakpolitikai stratégia (2013)

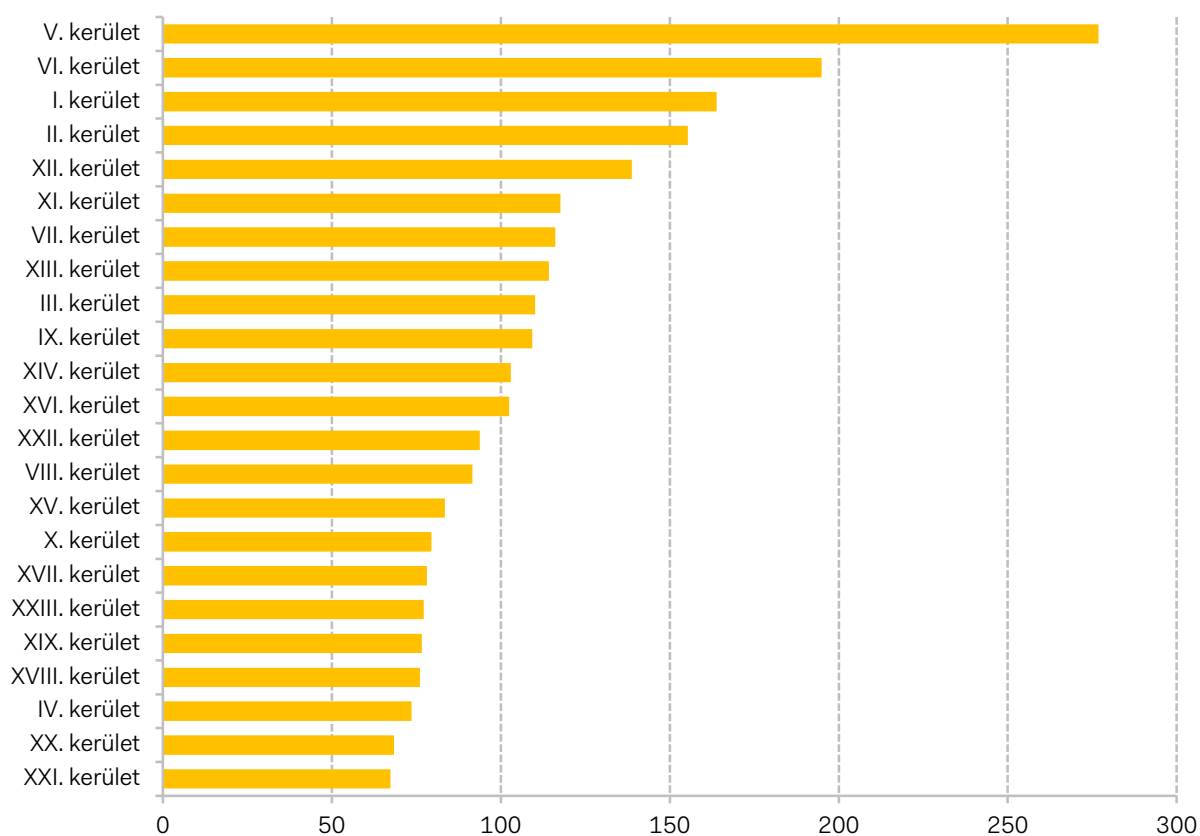
¹⁰ Békés G. – Muraközy B. 2012. Magyar gazellák. Közgazdasági szemle, LIX. évf., 2012. március (233-262.o.)

¹¹ Design Terminál és FIVOSZ VMCS

¹² <http://bdo.hu/sites/default/files/publication/inkubatorjelentés2014.pdf>

A családi vállalkozások jelentős hányada néz szembe a generációváltás nehézségeivel, amely a vállalkozások életében az egyik legkritikusabb szakasz, mindössze a vállalkozások fele éli túl¹³ ezt az időszakot. Az egyre aktívabb vállalkozói közösségek ellenére a vállalkozóknak csak kis hányada tagja valamely vállalkozói szervezetnek és jár rendszeresen annak rendezvényeire.

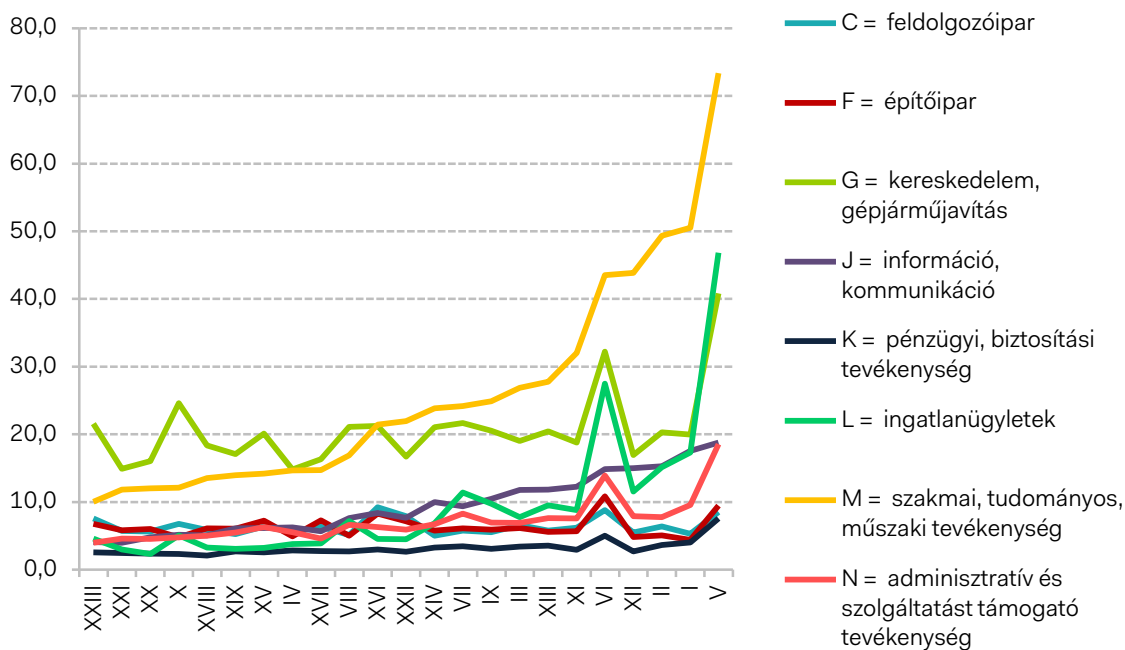
Összességében a hazai KKV-k jövedelemtermelési képessége alacsony. Bauer¹⁴ adatai szerint a hazai KKV szektor átlagos jövedelmezősége 2000-től évről évre csökkent és 2009-ben, 4% alatti jövedelmezőségnél érte el mélypontját. Az Európai Bizottság által készített Éves jelentés a KKV-k állapotáról (2013/2014) a gazdasági válságból való kilábalás sikerességét vizsgálta az európai országok KKV sektoraiban. 5 csoportba sorolta az országokat a KKV szektor 2013-as hozzáadott értékének 2008-as szinthez viszonyított értéke alapján, a kiugróan jól teljesítőktől egészen a nagyon gyengén teljesítő csoportig. A jelentés hazánkat a legutolsó csoportba sorolta (például Görögországgal és Csehországgal együtt), ugyanis ezekben az országokban a KKV-k 2013-as bruttó hozzáadott értéke legalább 10%-kal elmaradt a válság előtti szinttől.

8. ábra: Működő vállalkozások Budapesten (ezer lakosra vetítve)

¹³ Filep J. – Szirmai P. 2006. A generációváltás kihívása a magyar KKV szektorban. Vezetéstudomány, június, pp. 16–25.

¹⁴ Bauer Péter: Vállalati jövedelmezőség és munkapiaci alkalmazkodás – egy mikroadatokon végzett vizsgálat eredményei. MNB Szemle, 2014. március

9. ábra: Ezer főre jutó működő vállalkozások száma kerületi, illetve kerületi és ágazati bontásban

Forrás: KSH

A budapesti gazdasági teret kerület-specifikus ipari hagyományok jellemzik, elég csak a VIII. kerületi kézműves kisiparra és gépgyártásra, a IX. és V. kerület vendéglátóiparára a X. kerületi gyógyszer- és sörgyártásra vagy Rákosmente vegyiparára gondolni. Ennek megfelelően a kerületek igen eltérő gazdaságszerkezettel és gazdasági adottságokkal rendelkeznek. A belső kerületekben nagy a vállalkozássűrűség, amelyet a meglévő belvárosi munkahelyi zónák is támogatnak. A belvárosi kerületek vállalkozássűrűsége leginkább a tudományos és műszaki tevékenységet végző, ingatlanügyletekkel foglalkozó, illetve a kiskereskedelemben és az infokommunikációs ágazatban működő cégek nagy száma miatt kiemelkedő. A többi iparágban a vállalkozások kerületi megoszlása lényegében egyenletes.

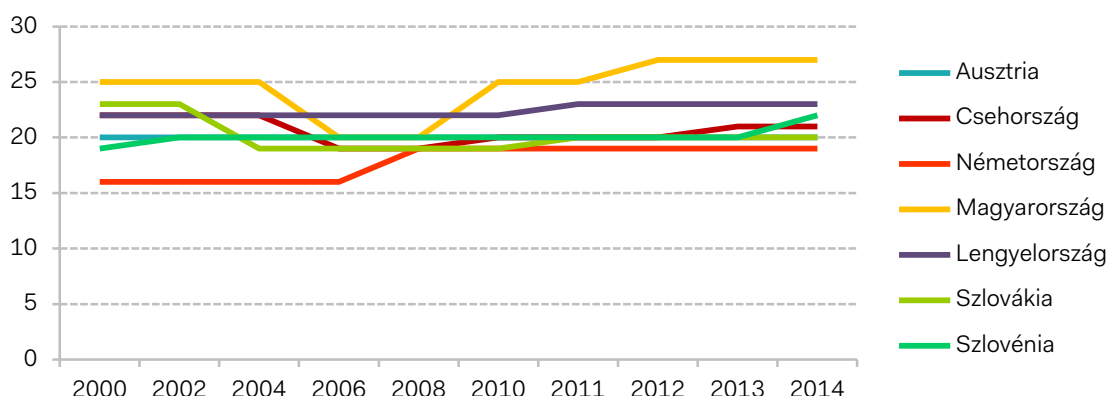
2. Üzleti környezet

A budapesti vállalkozásoknak bonyolult és változékony hazai jogszabályi környezetben kell helyt állniuk a globális termékv versenybe. Magyarország a World Economic Forum 2013-14-es versenyképességi indexe alapján a vizsgált 148 ország utolsó 15%-ában foglal helyet a szabályozási és adminisztrációs terhek nagysága, a jogszabályalkotás átláthatósága tekintetében.¹⁵ A jogszabályok változékonyságán túl a jogszabályi környezet által nyújtott védelem szempontjából is versenyhátrányban vannak a hazai vállalkozások. A szerződések bírósági úton való kikényszeríthetősége kiszámíthatatlan és lassú, e tekintetben is a WEF lista végén, a 113. helyen végzett hazánk 2014-ben. A szellemi jogok terén a vállalkozók megítélése szerint az angolszász joggyakorlat erőteljesebb védelmet biztosít.¹⁶

¹⁵ A TFP Munkacsoport (2015) kérdőív alapján a kérdőívben résztvevő vállalkozások budapesti bővítési terveit jelentős mértékben nehezíti a szabályozási környezet kiszámíthatatlansága, valamint az adminisztrációs kötelezettségek mértéke.

¹⁶ Design Terminál Vállalkozói Munkacsoport

A vállalkozásokra nehezedő munkát és hozzáadott értéket terhelő adók is magasabbak, mint sok versenytárs országban. Ezen felül Magyarországon – a környező országokhoz képest – kiemelkedően magas az ÁFA mértéke.¹⁷

10. ábra: Az áfakulcs alakulása (2000-2014)

Forrás: European Commission

A munkát terhelő adók és járulékok aránya az országonként eltérő célcsoport adókedvezmények bevezetése előtt¹⁸ 2014-ben az OECD országok közül Magyarországon volt a negyedik legmagasabb: a teljes foglalkoztatási költség 49%-a. Ugyanez a megoszlás Ausztriában 49,4%, Csehországban kevesebb, mint 45%, Szlovákiában 42%, Lengyelországban pedig 35%. Ezek a különbségek leginkább a munkaintenzív ágazatok esetében nagy jelentőségűek, amelyeknél akár több százalékos jövedelmezőségi eltérést is okozhatnak.

A Doing Business felmérés alapján Budapest jelenleg a felmérésben szereplő országok fővárosai között az 54. helyen áll a vállalkozásbarát üzleti környezet szempontjából¹⁹. A felmérésbe bevont indikátorok alapján 2014-ben Budapesten a vállalkozásindítással kapcsolatos ügyintézés ideje 5 nap, a kapcsolódó ügyintézési lépések száma 4 darab, és a költsége a hazai egy főre eső GDP 8,3%-a volt.

A vállalkozói felmérések tanúsága szerint a hivatali ügyintézés sok esetben lassú, rugalmatlan és kiszámíthatatlan, a vállalkozói szemlélettel idegen. Budapesten – a kétszintű önkormányzati rendszerből fakadóan – a helyzetet tovább bonyolítja a szabályozás és a szolgáltatások széttagoltsága. A 2000-es évek második felétől kezdve mind a hazai, mind az uniós napirenden kiemelt helyet foglalt el a vállalkozói adminisztratív terhek csökkentése. Mind a Lisszaboni Stratégia, mind az EU 2020 szintén hangsúlyosan kezeli a kérdést. Hazai szinten az elmúlt években előrelépést jelentettek az ügyintézési rendszer egyablakossá tételére tett erőfeszítések (az ügyfélkapu elindítása, az okmányirodai rendszer vagy a járási kormányablakok kialakítása), valamint az adminisztrációt egyszerűsítő programok (pl. a 2011-től induló

¹⁷ A TFP Munkacsoport (2015) kérdéseire adott válaszok alapján az adók magas szintje jelentősen nehezíti a vállalkozások budapesti bővítési terveit.

¹⁸ Így például Magyarországnál sem kerülnek figyelembevételre a családi adókedvezmények és a Munkahelyvédelmi Akcióterv nyújtotta támogatások.

¹⁹ A Doing Business felmérésben az országok legnagyobb gazdasági agglomerációit vizsgálják, így tulajdonképpen Budapestet hasonlítják a környező országok fővárosainak gazdaságaihoz. (erről bővebben ld. <http://www.doingbusiness.org/methodology>)

Egyszerű Állam Program vagy legutóbb az uniós pályázati rendszerben az új pályázati időszakra kidolgozott egyszerűsítések).

A vállalkozói adminisztratív felmérések alapján, a legnagyobb terhet továbbra is a jogszabályok változékonyságából fakadó információszerzési költségek, valamint az említett bizonytalansági tényezők miatt elmaradó vagy az optimálisnál kisebb mértékben megvalósuló befektetések, illetve a beruházások helyett a kockázatok fedezésére félretett erőforrások költségei jelentik. Budapesten a KKV-k ezen költségeit növeli, hogy a vállalkozások életét befolyásoló információkhoz nehéz hozzájutni a szabályozók számossága miatt.

Budapesten a KKV-k számára további problémát jelent, hogy a vállalkozások életét sokszor jelentősen befolyásoló információkhoz nehéz hozzájutni a tájékoztatási rendszer és a szabályozás töredezettsége miatt. A KKV-k jövedelmezősége alacsony. A vállalkozói menedzsment felmérések szerint ennek részben az az oka, hogy a vállalkozásindításhoz szükséges tudás általános szintje alacsony, hiányzik a megfelelő menedzsmentkultúra, valamint hiányoznak pénzügyi és vállalkozói ismeretek. A World Economic Forum által évente elkészített Global Competitiveness Report 2014-es adatai alapján Magyarország az üzleti kifinomultság terén a 148 ország rangsorában a 96. helyen, a feladatok delegálása terén pedig a 137. helyen áll. Ennek következtében sok esetben a KKV-k üzleti modellje is gyenge.

A TARGET Executive Search megbízásából a GfK és a CEU Business School által a közelmúltban közzétett, mintegy 1000, a régióban dolgozó, külföldi vállalati vezető megkérdezésével végzett kutatás²⁰ alapján kiderül, hogy a megkérdezettek, a hazai vezetők munkához való etikus és elkötelezett hozzáállását, a női munkavállalók attitűdjét, valamint az erős személyes kommunikációs készségeket tekintik a régióban működő cégek erősségének. A kutatás kiemeli, hogy az ügyfélorientált szemlélet hiánya, a lassú és sokszor nehezen átlátható döntéshozatali folyamatok, és a stratégiai módon gondolkodó helyi vállalatvezetők hiánya tovább nehezíti a vállalatok fejlődését.

A budapesti startupok esetében a finanszírozási nehézségek döntő jelentőségűek lehetnek. Bár 2013-ban a legmagasabb a kockázati tőkebefektetések értéke (17,2 millió EUR) a KKE régióban²¹ Magyarországon volt, a magvető tőke ennek csupán töredékét tette ki. A Világbank 2013-ban készült felmérése²² alapján a megkérdezett hazai vállalkozások a finanszírozási lehetőségek rossz elérhetőségét tekintik a vállalkozások fejlődésének egyik legfőbb akadályának. A finanszírozási helyzetet tovább nehezítik a körbetartozások, amelyek mögött sokszor állami intézmények (pl. kórházak) tartozásai állnak.

Budapest nagyméretű piacot biztosít az itt induló és működő vállalkozások számára. A WEF felmérés 2014-es eredményei szerint a hazai és külföldi piacméretek igen kedvezőek.

²⁰ A TARGET Executive Search megbízásából a GfK és a CEU Business School által 2015. májusában közzétett "Versenyképesek-e a régióban a cégek vezetői?" című kutatás során négy fontos területen kérdezték meg a munkatapasztalataikról a külföldi vezetőket. A hat országban (Bulgária, Csehország, Lengyelország, Magyarország, Románia és Szlovákia) végzett felmérés az általános üzleti klíma, a vezetési stílus, a piachoz való hozzáállás és az átláthatóság, valamint a vezetési kultúrák témáit vizsgálta.

²¹ EVCA (2013)

²² http://siteresources.worldbank.org/EXTNWDR2013/Resources/8258024-1320950747192/8260293-1322665883147/WDR_2013_Report.pdf

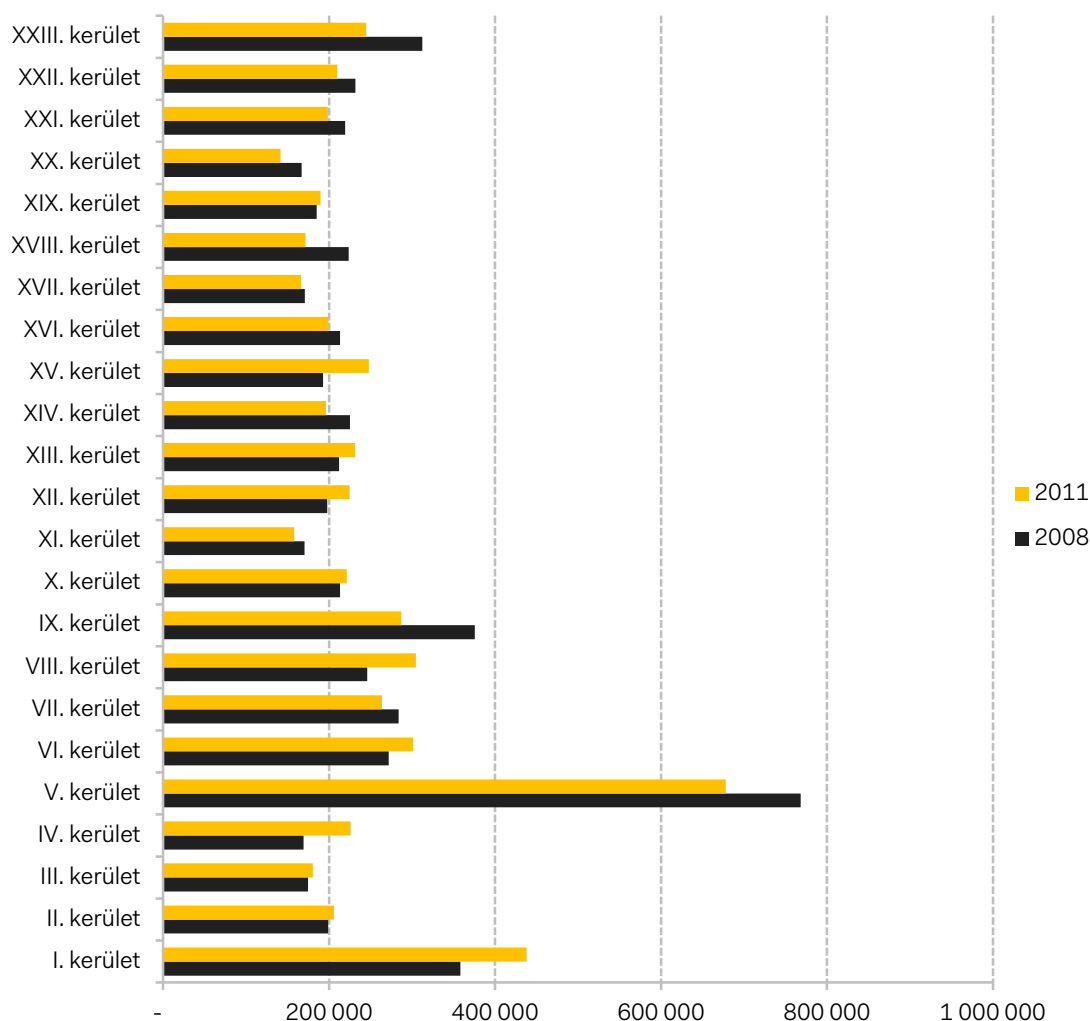
A finanszírozási oldalon Budapest gazdasági fejlődését erőteljesen meghatározza a fejlesztési forrásokhoz való hozzáférés. Mivel a Közép-Magyarországi régió fejlett régióknak számít az uniós besorolás szerint, így ide a fejlesztési források igen alacsony hányada jut, alacsonyabb támogatási intenzitás és korlátozottabb tematikus felhasználás mellett, mint az ország többi régiójában. A források ilyen területi torzítása miatt sok vállalkozás kitelepíti termelői tevékenységét olyan vidéki helyszínekre, amelyeken a támogatások nagyobb mértékben és jobb feltételekkel hozzáférhetőek²³. A 2007-13-as pályázati források esetében, nagy problémát jelentett a forrásfelhasználás alacsony határfoka és a velük járó magas adminisztrációs terhek, melyek tovább gyengítették a források gazdaságfejlesztési potenciálját. Az uniós források egyenlőtlen elosztásának következtében, egyes felmérések szerint (PPH, 2010) erősödött a támogatás(ok)ban részesült valamint a fejlesztéseket tervező vállalkozások támogatásfüggése, ami jelentős torzítást eredményezett a gazdaságban megvalósuló beruházások kiválasztási hatékonyságába.

A régióban a 2014-2020-as ciklusban, az előző időszakhoz képest még erőteljesebben érvényesülő uniós forráscsökkenés, oldhatja a támogatásfüggés problémáját, ezzel javítva a helyi magánberuházások saját bevételeire, vagy piaci forrásokra támaszkodó, önálló működését.

A főváros gazdasága, sajátos szerkezete, minősége és országos jelentősége ellenére sem képez önálló stratégiai alegységet a kormányzati gazdaságpolitikában. A budapesti vállalkozások tevékenységét nehezíti, hogy gazdaságfejlesztési kérdésekben, alacsony az együttműködés szintje a legfontosabb szereplők között: a kormány, a fővárosi, a kerületi és a Pest megyei önkormányzatok, valamint hiányzik a témában az egységes fejlesztéspolitika. A budapesti gazdaságstratégia hiánya veszélyeztetheti a város tökevonzó képességét és a gazdaságpolitikán kívüli döntések esetében a gazdaság számára káros lehet a vállalkozói szempontok figyelmen kívül hagyása. Egyes gazdasági szakágazatok esetében, például a kreatív ipar és a kutatás-fejlesztés- innováció területén, kormányzati koordinációban, önálló budapesti stratégiák készültek illetve készülnek, melyek elősegíthetik a kormányzat, az önkormányzatok és a magánszféra szerveződése közötti együttműködések élénkülését. A kormányzat által kiemelten kezelt területeken kívüli gazdasági ágazatok esetében, Budapest önkormányzatainak fontos szerep juthat a fővárosi szempontból kiemelt ágazati stratégiák kialakításában.

Budapest egységes gazdasági tér melynek további egységesülését nehezítik a kétszintű önkormányzati rendszerből adódó egyenlőtlenségek. Az önálló gazdaságpolitikával és szabályozási eszközökkel rendelkező kerületek eltérő gazdasági és társadalmi környezetben működnek, ezen felül az erőforrások eloszlása is igen heterogén a kerületek között, mely a szabályozók változatos ösztönzőit eredményezi egy egységes gazdasági téren belül. A stratégiaalkotást segítő vállalkozói fórumokon több szereplő jelezte, hogy sok kerületben az önkormányzati vagyongazdálkodás nehézkesen képes megbirkózni az üresen álló önkormányzati ingatlanok iránti vállalkozói kereslet kielégítésével, mivel más szakpolitikai szempontok szerint szabályozott területről van szó, ugyanakkor vannak olyan kerületek, amelyeknek már sikerült ezen szabályozási nehézségeket megoldani. A kerületi szabályok sokfélesége, egyrészt tovább növeli a vállalkozások már korábbiakban jelzett adminisztratív terheit, másrészt viszont a szabályozók között kialakult szakpolitikai verseny gazdaságpolitikai innovációt is eredményez a gazdaság számára, ahol a jó gyakorlatok elterjedése hozzájárulhat a budapesti szabályozási minőség javulásához.

²³ FIVOSZ, Szállodaszövetség, Design Terminál VMCS

11. ábra: 1 lakosra jutó összes önkormányzati bevétel (Ft)

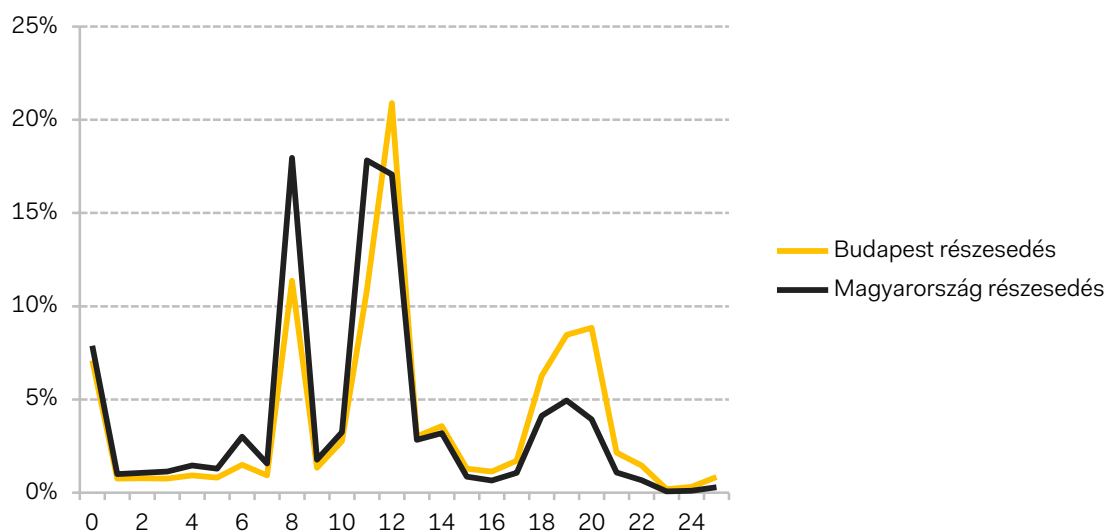
Forrás: KSH

A piac egységessége és az adminisztratív terhek csökkentése érdekében, fontos lenne, a kerületi szabályozások közötti koordináció megszervezése, valamint a fővárosi szinten hatékonyabban biztosítható szakpolitikai eszközök megteremtése. A jövőre nézve ugyanakkor biztató, hogy a fővárosi döntéshozatalban erősödött a kerületi részvétel, amely elősegítheti a szereplők közötti intenzívebb és hatékonyabb együttműködéseket.

3. Munkapiac

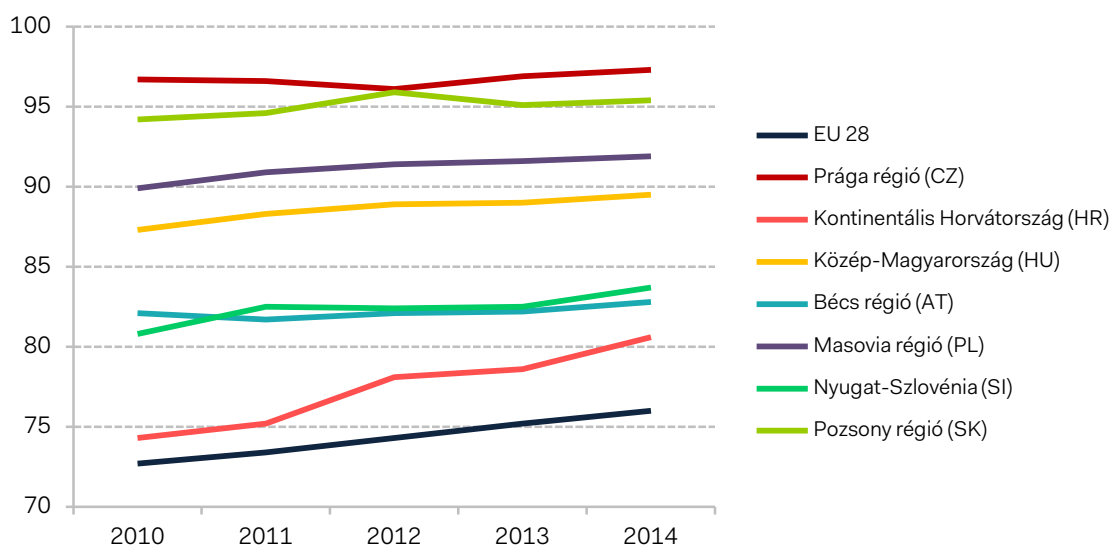
Budapesten a képzett munkaerő kínálat bőséges, a vidéki településektől való eltérés leginkább a magasan kvalifikált, főiskolát és egyetemet végzett munkavállalók kiemelkedő arányában mutatkozik meg. (A 12. ábrán a 18 vagy több befejezett iskolaévvvel rendelkezők száma látható.) A közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (2014-ben ez 89%) meghaladja az európai átlagot, s ezzel a versenytárs régiók középmezőnyében foglal helyet. E jelentős mennyiségű szakképzett munkaerő kínálat azonban nem zárja ki, hogy egyes ágazatok szakképzett munkaerőhiánnyal szembesüljenek. A Bakó és

szerzőtársai²⁴ által elemzett munkaerő-piaci adatok alapján 2009-2020 közötti időszakban több mint 50 hiányszakma megjelenése várható²⁵, ilyen például az építőmérnök, a középiskolai és az egyetemi tanár, a gyógypedagógus vagy a szakápoló.

12. ábra: A csoportok részesedése az adott térség népességéből a befejezett iskolai évek száma szerint

Forrás: KSH

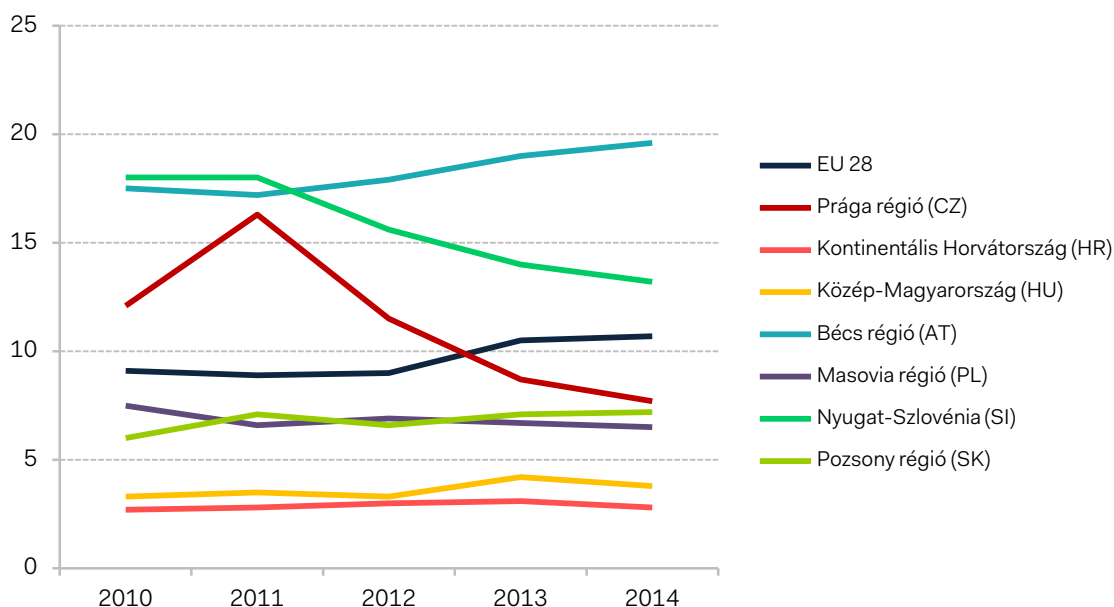
13. ábra: Közép-vagy felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a 25-64 évesek körében

Forrás: Eurostat

²⁴ Bakó, T.– Cseres-Gergely, Zs. – Galasi, P. [2013]: A TÁMOP-2.3.2-09/1-2009-0001. „Munkaerő-piaci előrejelzések készítése, szerkezetváltási folyamatok előrejelzése” című kiemelt projekt felépítése és fontosabb előrejelzési eredményei, elérhető: <http://elorejelzes.mtakti.hu/>

²⁵ Szakmák, melyek esetében az időszak minden évében túlkéréslettel kell számolni.

A fiatalokban megszerzett képzettségi arányt tovább alakítja a felnőttkori át- és továbbképzések aránya mely a Közép-Magyarországi régióban elmarad az európai átlagtól, és a hazai statisztikák e tekintetben elmaradást jeleznek versenytársainktól is. Ennek alapvető oka, hogy hazánkban a másoddiplomák megszerzése, a felnőttkori továbbtanulás nehézkes és költséges.

14. ábra: Felnőttképzésben résztvevők aránya (25-64 évesek körében)

Forrás: Eurostat

A budapesti munkavállalók idegennyelv-tudásának általános szintje szintén gyenge, derül ki a Mastercard 2011-ben készült üzleti városrangsorának elemzéséből. Az Eurostat adatai szerint az általános iskolában átlagosan egy idegen nyelvet tanulnak a magyar diákok, amivel hazánk az EU rangsor végén áll, míg például Románia a rangsor legelején áll átlagosan 2 nyelvvel, de Horvátország, Szlovákia, Csehország és Szlovénia is megelőz minket 1,4-1,7-es átlagával

A munkáltatók általános tapasztalata alapján, a munkakínálat minőségét szintén rontja, hogy egyes szakmákban gyengék a munkavállalói kompetenciák és a munkához való hozzáállás, mely kiemelten jellemző a pályakezdők esetében²⁶. Ezt a tapasztalatot megerősíti, hogy a World Economic Forum 2014-es felmérése szerint a hazai munkaerő gyenge munkaetikája a 7. legnagyobb probléma azok számára, akik Magyarországon kívánnak vállalkozni.

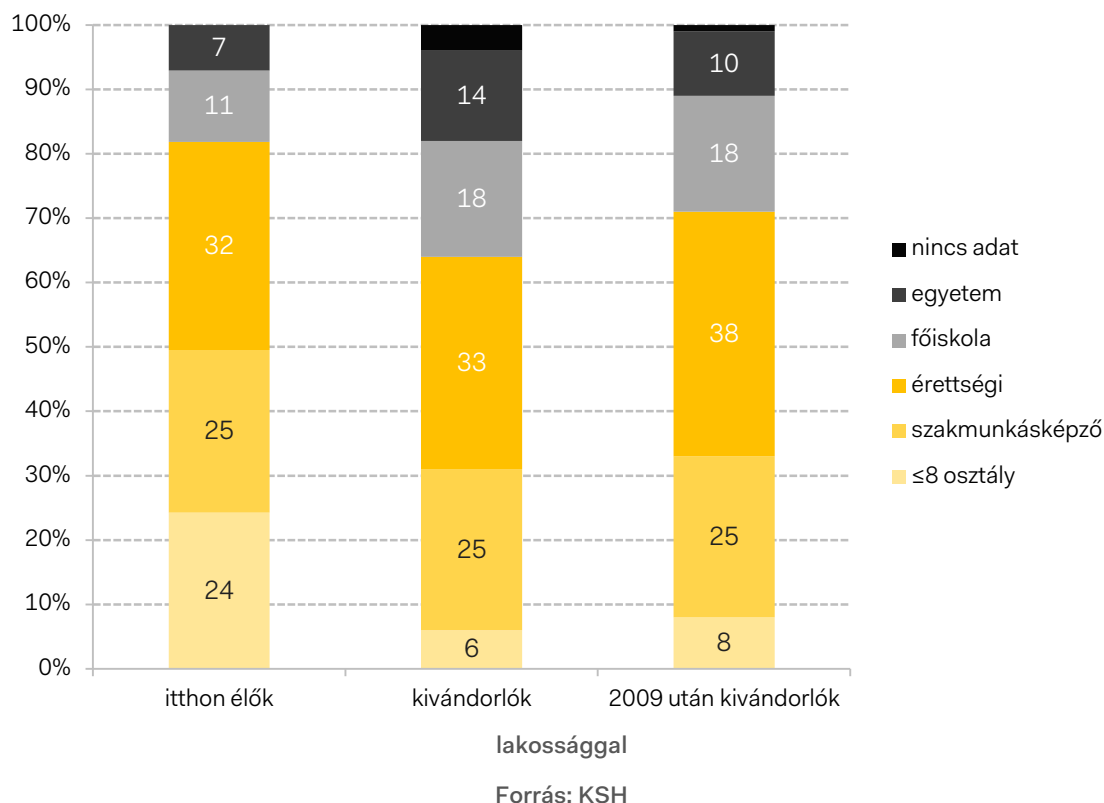
A budapesti (és a hazai) munkaerő-kínálatot igen erőteljesen befolyásolják a demográfiai változások.

A hazai migrációs tendenciákat vizsgálva elmondható, a vándorlás egyenlege számszerűen negatív, amin tovább ront, ha figyelembe vesszük a végzettségek szerinti egyenleget. A hazai népességhez képest a kivándorlók átlagos végzettsége lényegesen magasabb, amit nem kompenzál egy erőteljes képzett munkaerő-bevándorlás. Ehhez hozzájárul, hogy a külföldi szakemberek magyarországi letelepedése rendkívül nehézkes, melyet a helyi szinten tapasztalható alacsony szintű nyelvtudás és az idegen nyelvű

²⁶ OKISZ VMCS, 2015. március 17.

honlapok, feliratok, eligazító táblák hiánya tovább hátráltat ²⁷. A 2010 után Magyarországról kivándorlók csoportjában kb. 15% azoknak az aránya, akik szinte biztosan haza szeretnének térni, és 50% azoké, akik lehet, hogy hazatérnének. A hazatérők külföldön szerzett nyelvtudása, szakmai és menedzsment tapasztalatai, valamint kiszélesedett kapcsolatrendszere jól hasznosulhatnak a hazai munkahelyeken.

15. ábra: A kivándorlók megoszlása a legmagasabb iskolai végzettség szerint, összehasonlítva az itthoni

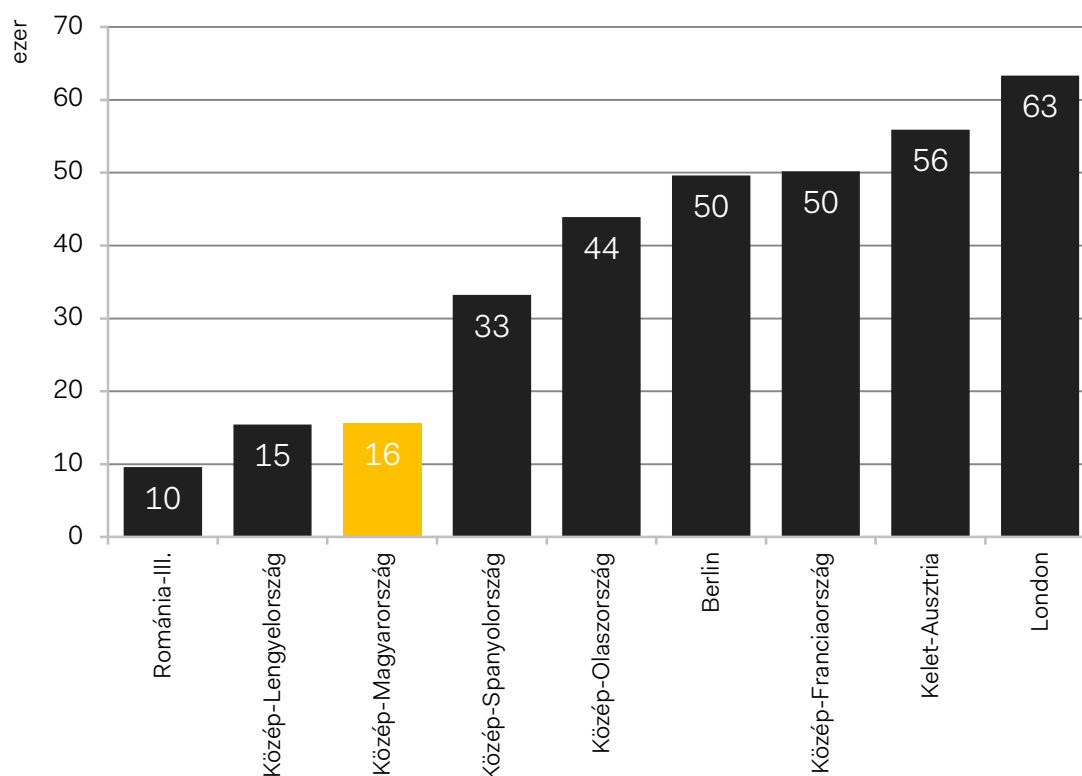
A munkaerő-kínálatot befolyásoló demográfiai folyamatok másik szegmense a társadalom öregedésének problémaköre. Közép-Magyarországon a 65 év felettiiek száma 2003-ban még csupán 10%-kal haladta meg a 14 éven aluliak számát, ám ez az arány 2014-re már 21,9%-ra növekedett, vagyis ennyivel több a régióban az időskorú, mint a fiatal.

A magyar társadalom idősödésének kérdését, a munkapiac szempontjából némileg azonban ellensúlyozni képes az átlagéletkor növekedése, a nyugdíjkorhatár emelkedése és az idősek általános egészségi állapotának javulása. A budapesti munkaerőpiac egyik legnagyobb erőssége a mérete, melyen munkáltatók és munkavállalók nagyszámú és változatos kínálata találkozik, így növekszik a gyors egymásra találás és a minőségi munkakapcsolatok létrejöttének valószínűsége. Ahhoz, hogy a fővárosi munkapiac növelni tudja méretét, az agglomerációs térség kiterjesztésére volna szükség. Az alacsony fokú munkaerő mobilitás, a budapesti ingatlanok vidékhez mért relatív magasabb ára²⁸, a bérlakás-

²⁷ FIVOSZ VMCS, 2015. március 9.

²⁸ A budapesti ingatlanok átlagos értékesítési ára 2012-ben 245 ezer Ft/m² volt, míg Pest megye átlaga 182 ezer Ft/m², Jász-Nagykun-Szolnok megye átlaga már csupán 96 ezer Ft/m², míg például Borsod-Abaúj-Zemplén megye átlaga 89 ezer Ft/m². (Adatok forrása: www.otthonterkep.hu)

rendszer és a közlekedési hálózat hiányosságai²⁹ egyelőre nem teszik lehetővé, hogy Pest megye vagy még inkább az ország távolabbi térségeinek lakossága a jelenleginél lényegesen intenzívebben kapcsolódjon be a fővárosi munkaerő-piaci lehetőségekbe.

16. ábra: Teljes éves átlagos munkaerőköltség (2012, EUR)

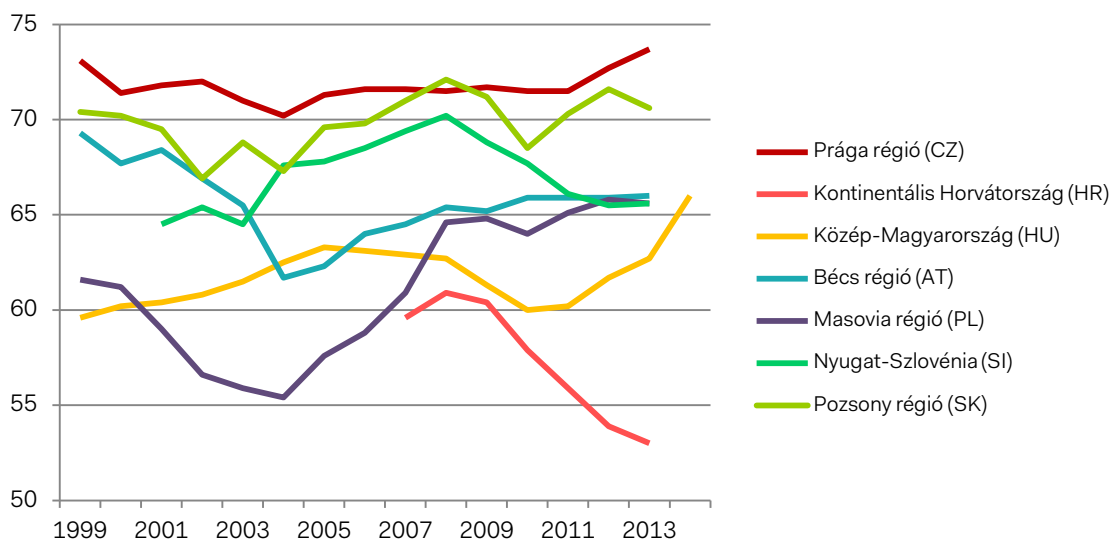
Forrás: Eurostat

A budapesti munkaerőpiac szignifikáns költségelőnyben van a nyugat-európai munkapiacokkal szemben, mely vonzó szempont a külföldi cégek számára. Az átlagos munkaerőköltség a fele-harmada is lehet a nyugat-európai centrum régiókhoz képest. Ugyanez a számottevő bérkülönbség, a hazai képzett munkaerő egyre nagyobb hányadát ösztönzi arra, hogy Budapest helyett Nyugat-Európában vállaljon munkát, mint azt a kivándorlásról szóló bekezdésben már említésre került.

A Közép-Magyarország régióban a munkaképes korú lakosság foglalkoztatási rátája 2010-től kezdve növekedett, s így a becslő adatok alapján 2014-re utolérhette a versenytárs metropolisz régiók közül Varsó (Masovia régió), Ljubljana (Nyugat-Szlovénia) és Bécs metropolisz régióinak (2013-as) foglalkoztatási mutatóit. A munkaerő-felmérés adatai alapján Eppich és Köllő számításai szerint a 2009-2013 közötti évek országos foglalkoztatási növekménye összesen 232 ezer fő, aminek a fele (114 ezer fő) közmunkás, negyede (52 ezer fő) pedig külföldön talált magának munkát. A magyarországi magánszféra csupán 66 ezer új munkahelyet teremtett. Az adatok alapján elmondható, hogy a hazai foglalkoztatás növekedése a válság éveiben jórészt csak az újraelosztás növekedésével valósulhatott meg. Azonban a

²⁹ Míg például Monorról vonattal bejutni a Nyugati pályaudvarig (38 vasúti km) 36-45 percbe kerül és reggeli csúcsidőben 5-20 perces a járatsűrűség, addig Erdőkeresztről ugyanez a cél (29 vasúti km), 1 óra utazási időt jelent, és csúcsidőben 25-30 percenként járnak a vonatok. (Adatok forrása: www.mav-start.hu)

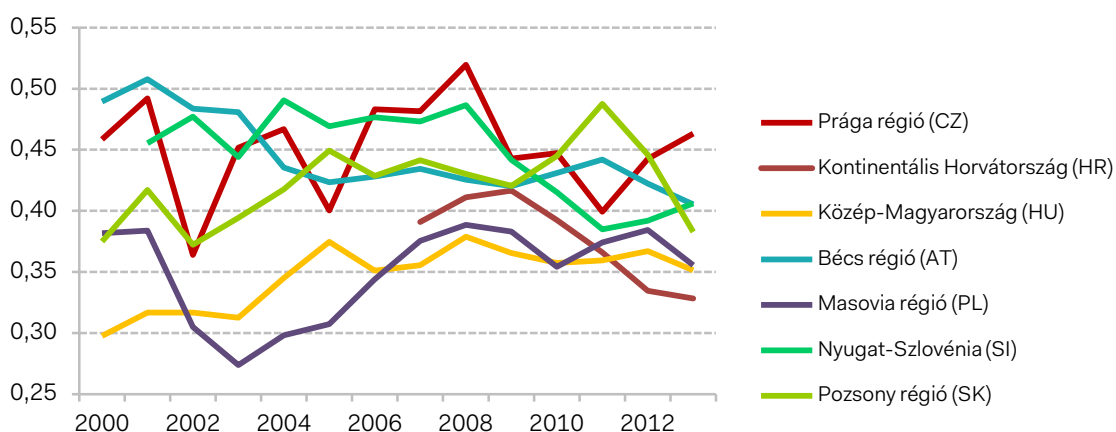
2014-es növekedési és munkaerőpiaci adatok a magánpiaci munkahelyek létrejöttét illetően bizakodásra adnak okot.

17. ábra: Teljes foglalkoztatási ráta (15-64 évesek)

Forrás: Eurostat, KSH

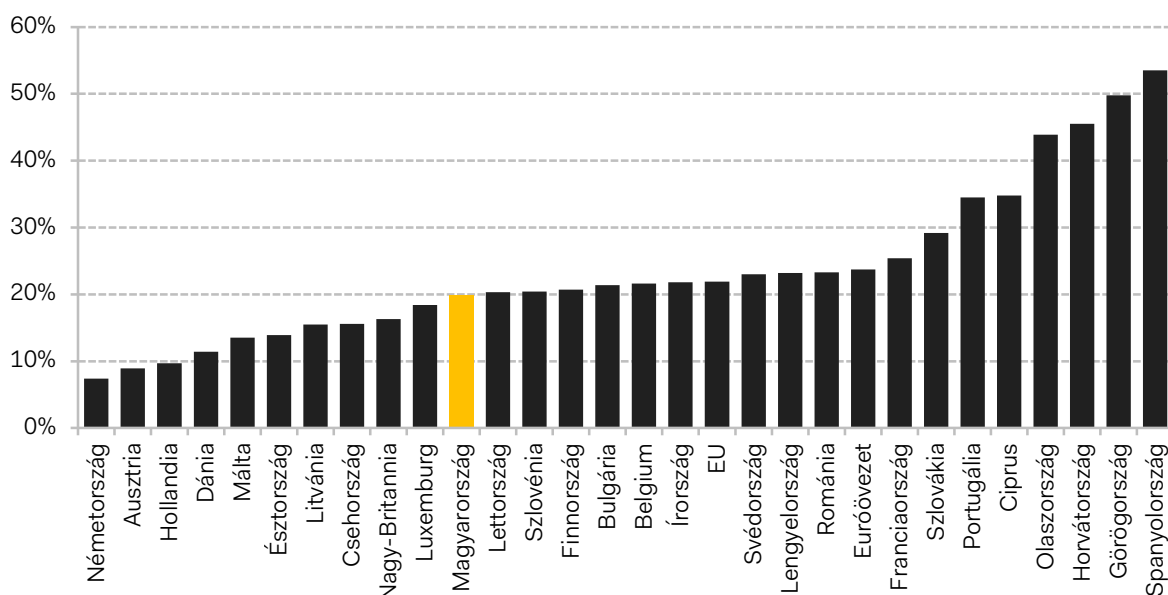
A veszélyeztetett csoportok esetében változatos képet mutat Budapest és környékének munkaerő-piaci teljesítménye. Az összehasonlító elemzések során vizsgált országcsoportban, az alacsonyan képzettek foglalkoztatási rátája Budapest metropolisz régióban a második legalacsonyabb volt. Kiemelt feladatként kezelendő tehát a hátrányos helyzetű rétegek esetében, hogy célirányos és hatékony munkaerő-piaci programokkal növelni lehessen foglalkoztathatósági kompetenciáikat, mely a technológia kiszorító hatása ellenére, elősegíti és támogatja munkaerőpiaci jelenlétüket. Mivel e célcsoportban fontos szerepet tölt be a közfoglalkoztatás, ezért fontos lépés lenne a közmunkások alap kompetenciáinak fejlesztése, számukra a munkaerő-piaci szolgáltatások széles körének biztosítása, valamint a nyílt munkaerő-piacon való elhelyezkedésük segítése.

18. ábra: Alacsonyan képzettek foglalkoztatási rátája (25-64 évesek)

Forrás: Eurostat

Az alacsonyan képzettekhez hasonlóan, a munkatapasztalattal nem rendelkező fiatal, 25 éves kor alatti, pályakezdő generációnak is nehézséget okoz az elhelyezkedés. Bár Magyarország ebből a szempontból nincs annyira nehéz helyzetben, mint Görögország vagy Spanyolország, ahol 50% fölötti a fiatalok munkanélküliségi aránya, azért a hazai 20%-körüli munkanélküliségi arány is lényegesen meghaladja a teljes népesség munkanélküliségi rátáját. A fiatalok csoportja számára jelentős segítséget nyújthatnak a közelmúltban bevezetett, kormányzati koordinációban megvalósuló programok, mint a duális szakképzés bevezetése vagy az Ifjúsági Garancia Program³⁰. A duális szakképzés az elméleti tudás mellett szakmai tapasztalatot és a munkáltatóval való személyes ismeretséget is biztosít a fiatalok számára. Az Ifjúsági Garancia lényege, hogy azon 15-24 éves fiatalok számára, akik sem nem tanulnak, sem nem dolgoznak, a foglalkoztatási szolgálatnak 6 hónapon (illetve később már 4 hónapon) belül valamilyen konkrét lehetőséget kell felajánlani az elhelyezkedésre, a munkatapasztalat-szerzésre, vagy a tanulásra. Mindkét program esetében cél, hogy munkaerő-piaci program által nyújtott segítségével javuljon a fiatal munkaerő-piaci helyzete, s mihamarabb megvalósulhasson a támogatás nélküli munkaerő-piaci integrációja.

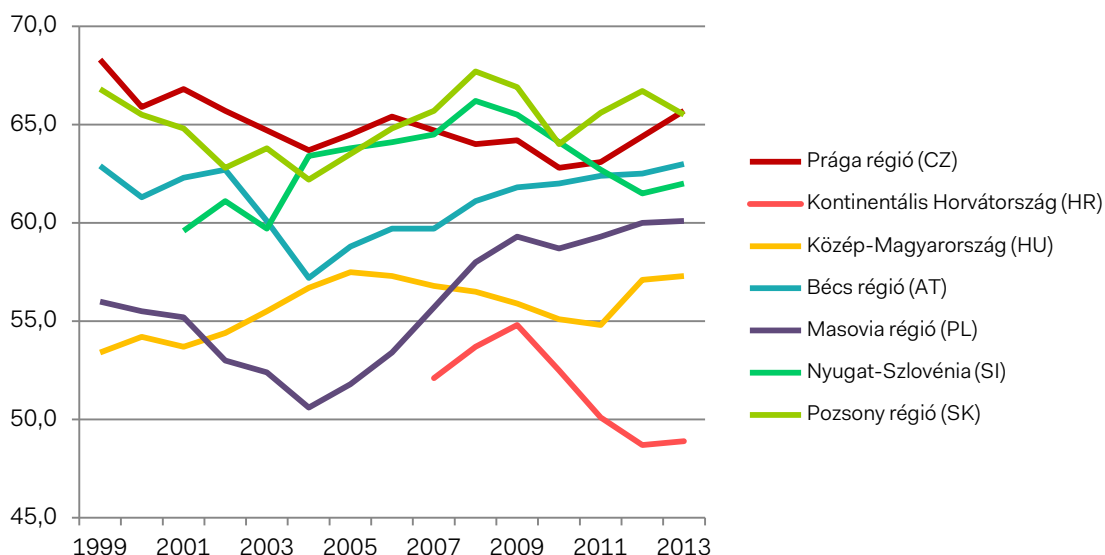

19. ábra: Munkanélküliségi ráta a 25 év alattiak körében (2014)

Forrás: Eurostat

A nők foglalkoztatottsága 1999 óta igen sokat javult Közép-Magyarországon, ám még mindig lemaradásban van e tekintetben a közép-magyarországi régió a régiós versenytársakhoz képest. Ugyanakkor érdekes tény, a TARGET Executive Search megbízásából a GfK és a CEU Business School 2015-ös, "Versenyképesek-e a régióban a cégek vezetői?" című kutatása szerint, a hazai női vezetők munkához való hozzáállását és a vállalkozások életében betöltött szerepét pozitívan értékelték a megkérdezett külföldi vállaltvezetők.

³⁰ A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat tájékoztatása alapján

20. ábra: Nők foglalkoztatási rátája (15-64 évesek között)

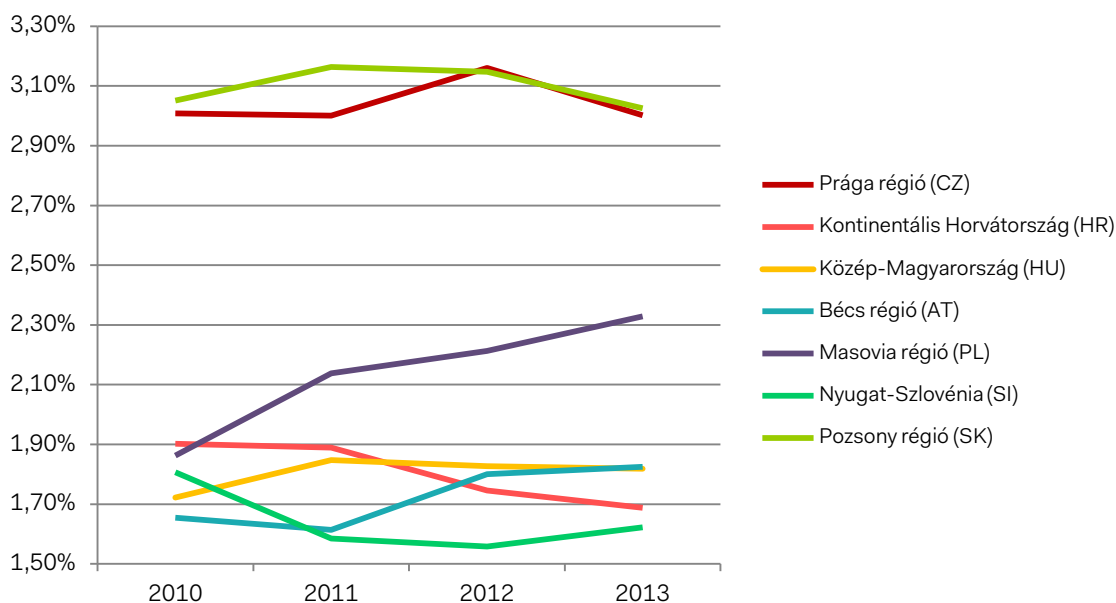
Forrás: Eurostat

Az 55 év felettiek foglalkoztatásában 1-2 helyet sikerült 2010 óta előrelépnie budapesti metropolisz régióknak a versenytársakhoz képest, a helyezés javulása azonban elsősorban versenytársaink romló teljesítményének köszönhető. Ugyanakkor összevetve a környező országok teljesítményével e stagnálást is fontos eredménynek kell tartanunk a válság éveiben. A főváros versenyképességének növekedése érdekében, hosszabb távon azonban hangsúlyosabban kell, hogy megjelenjenek a hazai idősfoglalkoztatottság helyzetének javítását célzó programok és intézkedések.

Pozitív tendenciát mutat, hogy a KSH adatai szerint az 55-64 éves korosztály foglalkoztatási rátája jelentősen növekedett az elmúlt 10 évben; 2003-ban még csak 29%, 2014-ben már 41,7% volt. A 65 év felettiek aktivitása és foglalkoztatása is számottevően emelkedett az elmúlt években. 2006-ban a 65-69 évesek aktivitási rátája 4,1%, foglalkoztatottsága 4%, míg a 70-74 éveseknél mindkét arány 1,1% volt. 2014-re ezek az arányok a 65-69 éveseknél 4,4 és 4,3%-ra, illetve az idősebb korosztály esetében 1,8%-ra emelkedtek.

Az idősebb korosztály egyre növekvő várható élettartama, illetve erősödő munkapiaci aktivitása alkalmat teremt az alkonygazdaság megerősödésére, benne új vállalkozások, munkahelyek kialakulására, az időskori életminőséget javító termék és szolgáltatás innovációk létrehozatalára, bevezetésére.³¹ Alkonygazdaság erősödése növeli az egészségügyi és wellness szolgáltatások, turizmus, közlekedés, robotika, speciális gyógyászati felszerelések és kezelések keresletét.

³¹ Az alkonygazdaság olyan termékek és (magán vagy köz-) szolgáltatások összességét jelenti, amelyeket leginkább az 50 éven felüli népesség vesz igénybe. Ilyen termékek és szolgáltatások például az önálló életet szolgáló fejlesztések, például az olyan okosház megoldások, amelyek beépített szenzorok segítségével észlelik a sokáig a földön fekvő személyt, és riasztják a legközelebbi mentőállomást vagy háziorvost.

21. ábra: Az 55 év felett teljes népesség foglalkoztatási rátája

Forrás: Eurostat

A veszélyeztetett csoportok elhelyezkedési esélyeit nagymértékben növeli a főváros változatos, gazdag munkahelykínálata, illetve az utóbbi években érezhető munkáltatói attitűdváltozás: egyre inkább befogadó, szolidáris, nyitott hozzáállás jellemzi a munkáltatókat.³² A munkáltatói oldalon a piaci munkahelyek teremtésénél tekintettel kell arra lenni, hogy az induló vállalkozásokat kezdetben alacsonyabb munkaerőfelvétel jellemzi, mint az érettebb, növekedési szakaszukban, ezért bár a startup-sűrűség európai szinten magas a fővárosban, önmagában ettől még nem várható a piaci foglalkoztatás gyors felfutása.

A nők és az idősek speciális élethelyzetével jól összeegyeztethető munkaerő-piaci lehetőségeket kínálhatnak az atipikus foglalkoztatási formák, amelyek még kevésbé elterjedtek a fővárosban, ám jogszabályi háttérük már biztosított. Az alacsonyan képzettek és a megváltozott munkaképességű csoportok számára nagy segítséget jelentenek az egyre nagyobb számban megjelenő társadalmi vállalkozások (mint például a Nyitott Kert Futár vagy a Romani Design), amelyek közhasznú társadalmi célokat valósítanak meg üzletileg fenntartható módon, például kirekesztett emberek foglalkoztatásával. E csoportok további munkaerő-piaci lehetőségekhez juthatnak a szociális ágazat szolgáltatásainak fejlődése kapcsán is, amely sok munkahelyet teremthet.

A szociális gazdaság szereplői tagjaik és ügyfeleik olyan szükségleteit és igényeit elégítik ki, melyeket a köz- és magánszektor csak részben, vagy egyáltalán nem képes kielégíteni és kezelni. Elsődlegesen a társadalmi innovációra, mint vállalkozási célra fókuszálnak, így értékes szerepet játszanak egy fenntartható és befogadó társadalom kialakításában.

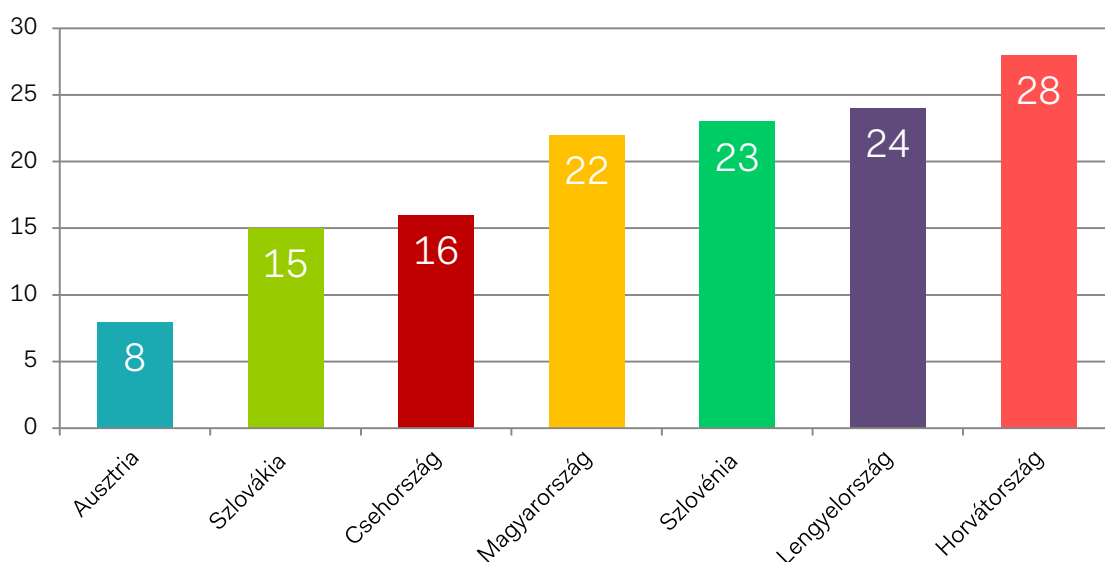
A munkaerő-megosztás technikáinak terjedése további lehetőségeket kínál a munkanélküliség csökkentéséhez, amely során egy teljes munkaidős állást két részmunkaidős dolgozó között osztanak

³² FIVOSZ VMCS, 2015. március 9.

meg (jellemzően gazdasági visszaesések idején). Így a csökkenő termékpiaci kereslet és alacsonyabb termelés miatt a cégek nem kényszerülnek a munkaerő elbocsájtására, tehát a későbbi gazdasági fellendülés idején nem szükséges többlet pénzt és energiát fordítani a létszám növelésére és új alkalmazottak betanítására. Ez a megoldás összességében a munkavállalóknak is jobb, hiszen a gazdasági visszaesés terhei egyenlően oszlanak meg a munkavállalók között.

A munkapiac helyzetét és működésének hatékonyságát számos tényező gyengíti, ezek közül nagyon fontos tétel a munkát terhelő járulékok magas szintje. Ez a tényező a kis-és középvállalkozások körében hozzájárult a fekete- és szürkefoglalkoztatás elterjedtségéhez. A szürkegazdaság mértéke Magyarországon 2013-ban A.T.Kearney³³ számításai szerint a GDP 22%-át tette ki, aminek kb. a 2/3-a kapcsolódik a szürke- vagy fekete foglalkoztatáshoz.³⁴

A munkapiac működési hatékonyságát rontja, hogy a munkakereslettel, a kínálattal, az atipikus foglalkoztatási lehetőségekkel kapcsolatos információk gyakran nehezen elérhetőek, nem jutnak el munkaügyi intézményrendszer irányába³⁵. Ráadásul a nehezen átlátható szabályozási környezet bonyolulttá teszi a szereplők számára a lehetőségek közti eligazodást, a piac alkalmazkodási mechanizmusai lelassulnak. A kevésbé hatékony információáramlás nem csupán a piaci szereplők, de a Foglalkoztatási Szolgálat dolgát is megnehezíti, gátolja a munkapiaci szolgáltatások megfelelő fókuszálását.

22. ábra: Szürkegazdaság mértéke 2013-ban (a GDP%-ában)

Forrás: A.T.Kearney

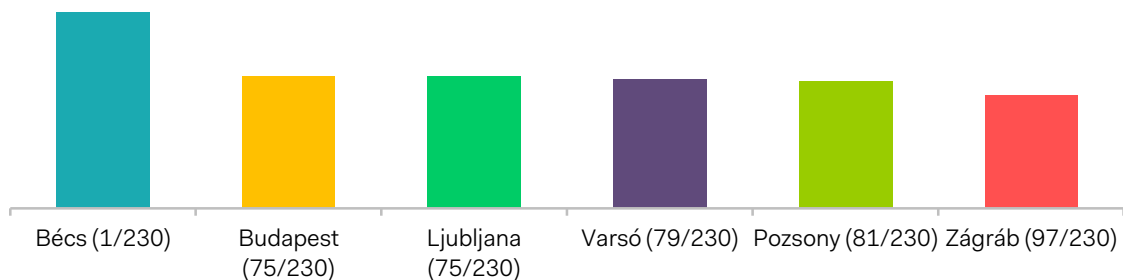
³³ A.T.Kearney (2013), letölthető: https://www.atkearney.com/financial-institutions/featured-article/-/asset_publisher/j8lucAqMqEhB/content/the-shadow-economy-in-europe-2013/10192

³⁴ A tervezési folyamat során készült vállalkozói kérdőív válaszai alapján a vállalkozók budapesti bővítési terveit legnagyobb mértékben a feketegazdaság jelenléte nehezíti. A tervezési folyamat során elkészült budapesti vállalkozói kérdőív (TFP Munkacsoport, 2015) részletesen tartalmazza a kérdőívre adott válaszok bemutatását és elemzését.

³⁵ FIVOSZ, OKISZ VMCS

4. A gazdaság infrastrukturális és társadalmi környezete

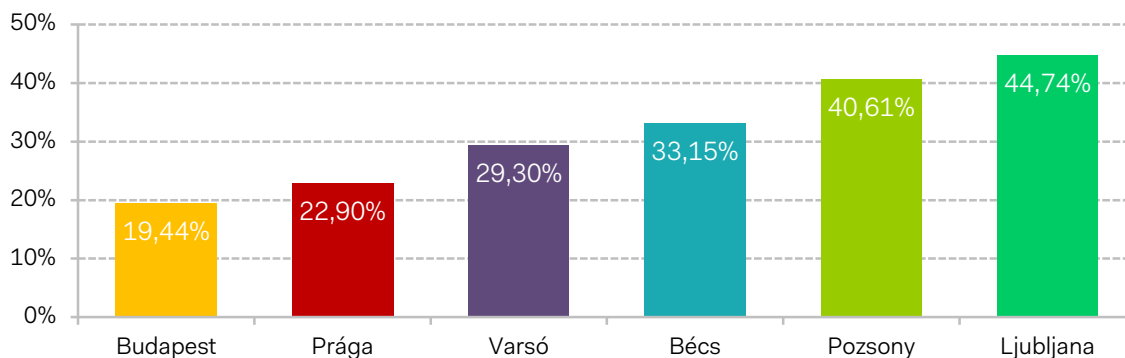
A helyi gazdaság és munkapiac helyzete szempontjából fontos kérdés, hogy Budapest mennyire élhető, szerethető és inspiráló környezetet képes teremteni. A Forbes 2015-ös felmérése szerint Budapest a 230 vizsgált városból a 75. helyen áll, megelőzve kelet-európai versenytársait. A budapesti kreatív vállalkozások beszámolója³⁶ alapján a budapesti belvárosi miliő olyan pezsgő, inspiráló munkakörnyezetet biztosít, amely számukra elengedhetetlen a sikeres alkotói folyamathoz. Ugyanakkor Bécs a Forbes rangsor első helyén áll, amivel Budapest rövidtávon még nem képes versenybe szállni.³⁷

23. ábra: A legélhetőbb város pontszámai és helyezése, 2015

Forrás: www.forbes.com

A főváros igen változatos lakókörnyezetet kínál az idetelepülőknek. Viszonylag sok zöldfelülettel rendelkezik, leginkább a külső kerületekben. Ugyanakkor a város egészét tekintve a zöldfelületek aránya a térség városaival összehasonlítva a legalacsonyabb, és jóval az európai átlag alatt van. A belvárosban a zöldfelületek hiányát a város pezsgése és a változatos, széles spektrumú lakhatási kínálat ellensúlyozza, amely képes kiszolgálni a kreatív gondolkodók igényeit.

24. ábra: Zöldfelületek aránya (%)

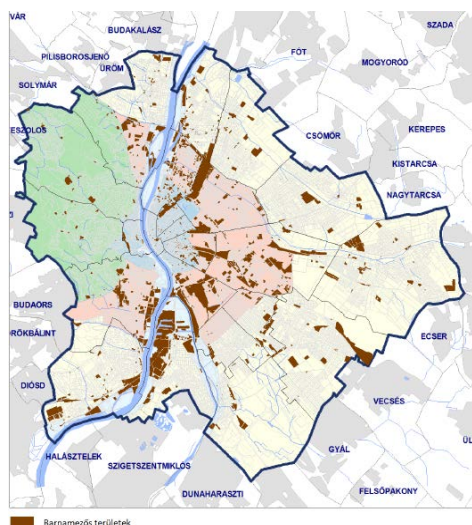
Forrás: European Environment Agency³⁸

³⁶ Design Terminál VMCS, 2015.március 23.

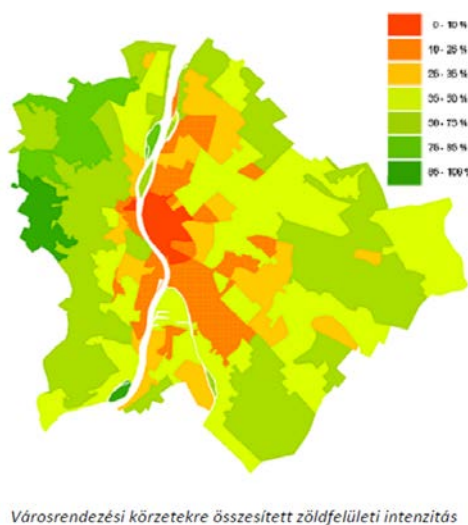
³⁷ Hasonló értékeléseket kapott Budapest életminősége a Mercer Quality of Living rankings (2015) és az Economist Intelligence Unit Best Cities Ranking (2012)-es felmérésein.

³⁸ <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/figures/percentage-of-green-urban-areas>

A főváros élıhetősége szempontjából fontos, hogy a kilencvenes évektől megindult a barnamezős területek funkcióválása, ami jelentős új belvárosi közösségi tereket hozott létre. Ugyanakkor a folyamat a városszerkezetileg nem kitüntetett helyzetben lévő helyeken lassan haladt, vagy teljesen elakadt. Így a város szövetében mai napig is nagy mennyiségben találhatóak barnamezős fejlesztési területek.

25. ábra: Barnamezős területek Budapesten Forrás: Barnamező TFP, 2014

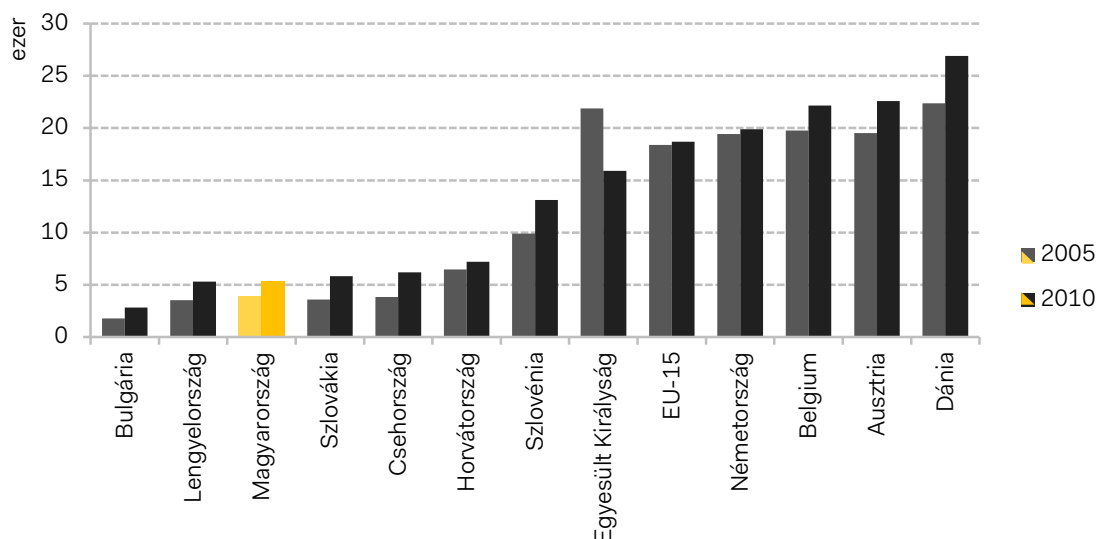

Városrendezési körzetekre összesített zöldfelületi intenzitás

26. ábra: Zöldfelületi intenzitás Budapesten Forrás: Budapest 2030

A város épített értékekben igen gazdag, így pezsgése és élıhetősége párosul turisztikai vonzerejével. Az egyre több idelátogató külföldi vendégnek köszönhetően Budapest nemzetközi megítélése egységesen pozitív és fejlődő.

A változatos és kedvező épített és természeti környezet ellenére a budapesti lakhatási és megélhetési költségek, valamint az ingatlanárak európai viszonylatban alacsonyak.

27. ábra: Egy főre jutó háztartási kiadások euróban

Forrás: Eurostat

Budapest – és tágabban a hazai környezet – élhetőségét a fizikai környezet jellemzőin túl meghatározzák a helyi lakosok és a helyben működő vállalkozások attitűdje és tevékenységei is. E tekintetben a főváros jelentős fejlődésen ment keresztül az elmúlt években, amely megmutatkozik a vállalkozások növekvő arányú társadalmi szerepvállalásában és egyre kiterjedtebb CSR tevékenységeiben³⁹.

Budapest kedvező földrajzi elhelyezkedése versenyelőnyt biztosít: a város kiváló közlekedési adottságai lehetővé teszik a helyi vállalkozások számára vevőik és beszállítóik egyszerű és gyors elérését⁴⁰, hiszen számukra a légi, vasúti, közúti és vízi közlekedés is rendelkezésre áll. A városon belüli közlekedést az utóbbi években olyan jelentős infrastrukturális fejlesztések tették – és jelenlegi is teszik – könnyebbé, mint például a 4-es metró, a Megyeri híd megépítése, az 1-es villamos vonalának meghosszabbítása, illetve folyamatban van a 3-as metró és a 4-6-os villamos vonalak felújítása és a budai fonódó villamoshálózat kiépítése is.

A budapesti vállalkozások számára nem csupán a közlekedési infrastruktúra fejlettsége könnyíti meg a vállalkozást. A kifejezetten magas internet-penetráció kedvez az IT vállalkozások működése számára. 2014-ben Magyarországon az internet előfizetők aránya a teljes lakossághoz viszonyítva 25,1% volt, míg ugyanez az arány Lengyelországban 22,7%, Szlovákiában 21,4%, Csehországban 28,2%, Ausztriában 26,9% volt⁴¹. Ezen kívül az országban itt a legkönnyebb a megfelelő technológiákhoz hozzáférni a vállalkozásoknak, mivel országos viszonylatban kiemelkedő Budapest K+F infrastruktúrája. Ez részben annak köszönhető, hogy a K+F beruházások országos értékének több mint 50%-a jutott Budapestre az elmúlt 10 évben⁴². Ugyanakkor fontos megemlíteni, hogy Magyarország 2000 óta K+F kiadásainak egyre kisebb részét fordítja kutatási infrastruktúra beruházásra, így mára a nemzetközi összehasonlításban az országos kutatási infrastruktúra elavult, és színvonala jelentősen elmarad a fejlettebb EU tagországok infrastruktúrájától.

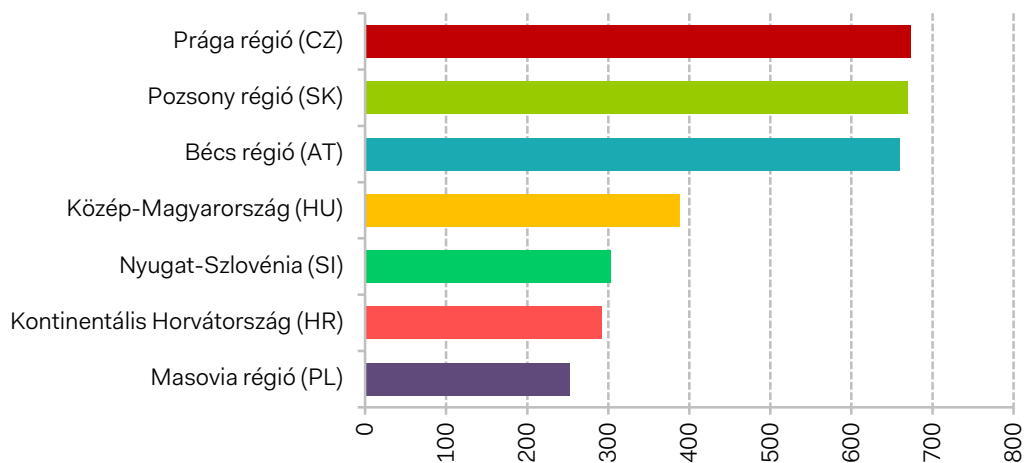
A kedvező vállalkozási környezet kialakítása szempontjából fontos kérdés, hogy a Budapestet választó vállalkozók milyen humán szolgáltatásokra számíthatnak. A közép-magyarországi régióban elérhető humán szolgáltatások minősége a nyugat-európai szinthez képest gyenge, míg a versenytárs régiók csoportjában közepes szintűnek számít. Az egészségügyi szolgáltatások minőségét tükrözi az ezer lakosra jutó egészségügyi dolgozók száma, amely Budapest metropolisz régióban lényegesen alacsonyabb, mint Prága, Pozsony és Bécs környékén, ugyanakkor meghaladja a szlovén, horvát és lengyel arányokat.

³⁹ Győri (2010)

⁴⁰ Delphi felmérés alapján a szakértők álláspontja. (2014. szeptember)

⁴¹ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/fast-and-ultra-fast-internet-access-analysis-and-data>

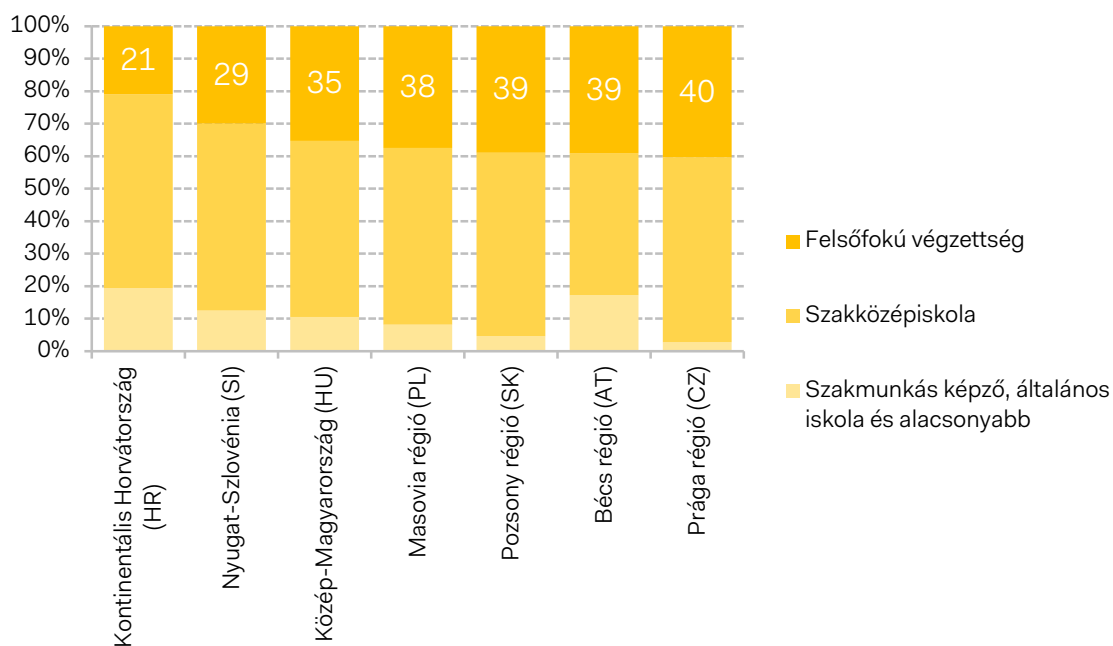
⁴² NEKIFUT Irányító Testület tanulmánya, 2012. <http://nkfih.gov.hu/hirek/hivatal-hirei/jelentes-keszult-hazai>

28. ábra: Egészségügyi dolgozók száma (ezer lakosra)

Forrás: Eurostat

Az oktatás minősége egyrészt a lakosság általános végzettségi szintjével mérhető. A budapesti metropolisz régióban a munkaképes korú lakosság átlagos végzettsége közepes a versenytárs régiók csoportjában. A csoportból a 4. legalacsonyabb (11%) a szakmunkásképzőt vagy annál alacsonyabb végzettséget szerettek aránya, míg a felsőfokú végzettségűek rátája tekintetében Közép-Magyarország az 5. helyen áll a csoportban 35%-al.⁴³

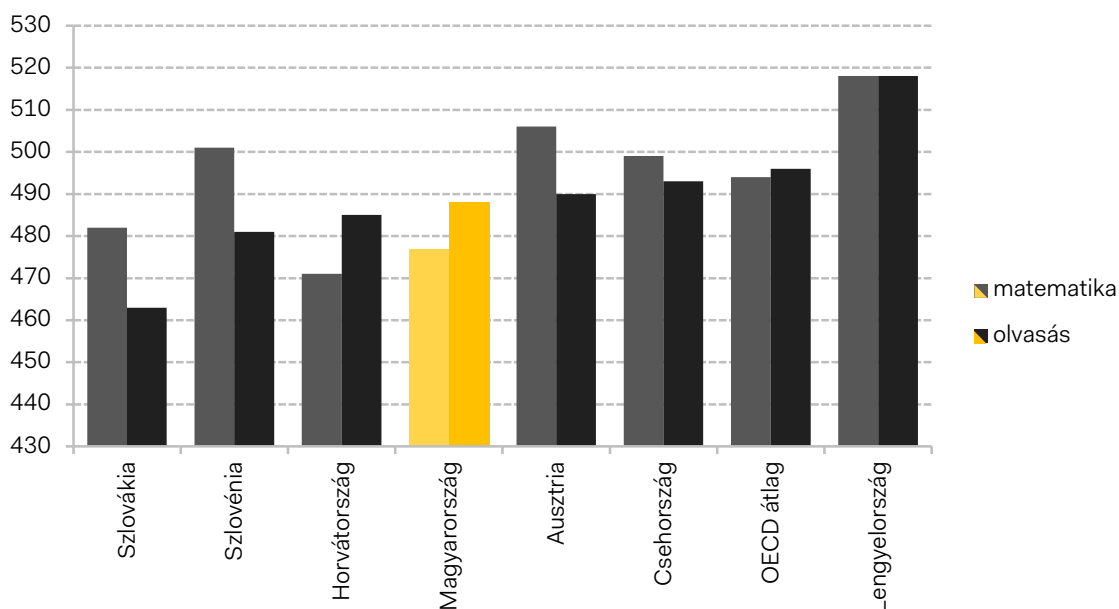

29. ábra: A 25-64 éves korú lakosság megoszlása végzettség szerint

Forrás: Eurostat

⁴³ A TFP Munkacsoport (2015) kérdőív eredményei azt mutatják, hogy a fővárosban rendelkezésre álló felsőfokú végzettségű munkaerő jelenléte nagymértékben segíti a válaszadó vállalkozások budapesti bővítési terveit.

Figyelmeztető jel, hogy az oktatás minőségének mérésére használatos, az OECD által készített PISA felmérésben a magyar diákok a felmérési rangsorok alsó harmadában teljesítenek. A versenytárs országok csoportján belül az olvasási eredmények alapján a rangsor közepén, a matematika eredmények alapján Horvátország előtt, az utolsó előtti helyen áll Magyarország.

30. ábra: PISA eredmények (2012)

Forrás: OECD

Budapesten az egyetemek relatíve magas száma és sokfélesége széles spektrumát engedi a vállalkozás-egyetem együttműködésnek. 2014-ben 43 felsőoktatási intézmény és 88 kar működött, összesen 136 ezer hallgatóval. Ez a számosság már elegendő kritikus tömeg akár egy vállalkozói egyetem létrehozatalára is.

Megnevezés	2001 /2002	2010 /2011	2011 /2012	2012 /2013	2013 /2014
Intézmény	39	43	42	40	43
Ebből: más megyei székhelyű intézmény	8	7	8	6	9
Kar	84	87	88	86	88
Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevő hallgató	120 845	134 077	139 869	136 750	136 585

3. táblázat: A Budapesten működő felsőoktatási intézmények, karok

Forrás: Budapest Statisztikai Évkönyv, 2014

Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a tudásgazdaság szereplői között az együttműködés esetleges, a transzfer funkciók gyengék, az egyetemek és a gazdasági szereplők kapcsolatrendszere gyenge⁴⁴. Ennek egyik tényezője, hogy az üzleti és az akadémiai szféra szereplői eltérő motivációkkal és igényekkel közelítenek az innovatív tevékenységek felé⁴⁵. Mindezek ellenére a „hagyományos” képzési formák mellett, 2015. szeptembertől műszaki, informatikai, agrár, természettudomány és gazdaságtudományok szakterületeken induló duális képzési szakok megoldást jelenthetnek a fent említett problémák áthidalására. A duális képzési forma olyan gyakorlatorientált képzés, amely során a hallgató már egyetemi éve alatt részletes ismereteket szerez a munka világáról, szocializálódik a későbbi vállalati, üzemi, szervezeti feladatokra, a szakmai gyakorlólhelyen töltendő megnövekedő időben pedig közvetlenül megismerheti és részesévé válhat a munkafolyamatoknak, lehetősége nyílik a szakmai kompetenciák gyakorlására.

A budapesti fiatalokat magas fokú kreativitás jellemzi, amely kiváló alapot teremt újabb vállalkozások alapításához. A vállalkozói réteg fiatalodásával a kooperációs, együttműködési készség foka jelentősen növekszik a vállalkozói szférában. A fiatalok több szempontból is jótékony hatással bírnak a vállalkozói közösség kapcsolatrendszerére. Az újabb generációk jól működő kapcsolati hálóval kezdenek vállalkozásaik felépítésébe. A budapesti fiatalok jelentős hányada vidékről költözött be a fővárosba, így segíthetik a gazdasági kapcsolatok létrehozatalát Budapest és a vidék között. A külföldre költözött fiatalok miatt pedig az itthon maradtaknak is megerősödött a nemzetközi kapcsolatrendszere⁴⁶. A kreatív közeg számára tehát adott a megfelelő élettér a belvárosban, és a minőségi személyi utánpótlás. Ugyanakkor fennáll annak a veszélye, hogy e közeg zárt és korlátos szigetként fejlődik a belvárosban, s így jótékony hatását nem fejt ki a gazdaság többi részére.

5. SWOT elemzés

Az előző fejezetben ismertetett helyzetelemző állítások, folyamatok a következőkben a hosszú távú célrendszer elemei szerinti bontásban, erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek csoportjaiba sorolva kerülnek bemutatásra⁴⁷.

⁴⁴ AmCham VMCS, 2015. március 31.

⁴⁵ Havas, Attila 2014. Types of knowledge and diversity of business-academia collaborations Implications for measurement and policy. MT-DP – 2014/19. <http://econ.core.hu/file/download/mtdp/MTDP1419.pdf>

⁴⁶ FIVOSZ és Design Terminál VMCS

⁴⁷ Mivel a stratégia a budapesti gazdaság fejlesztésében érintett (és a tervezésbe bevont) szereplők közös keretstratégiája, ezért a belső tényezők (erősségek és gyengeségek) az e szereplői kör számára befolyásolható tényezőket jelentik.

1. Támogató üzleti környezet

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ jó Budapest image ▪ (képzett) munkaerő kínálat bőséges ▪ kedvező földrajzi elhelyezkedés, jó közlekedési feltételekkel ▪ nemzetközi piacra termelő start-up cégek és gyorsan növekvő vállalatok (gazellák) fővárosi koncentrációja az országosnál magasabb, számuk növekvő ▪ jelentős infrastrukturális fejlesztések ▪ a főváros szerepe a gazdasági beruházásokban az országos átlaghoz viszonyítva magas ▪ európai viszonylatban alacsony munkabérlétségek, alacsony ingatlan árak és lakhatási költségek ▪ magas internet penetráció ▪ technológiákhoz való hozzáférhetőség magas szintje ▪ országos viszonylatban jó K+F infrastruktúra 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nehezen átlátható, változékony jogszabályi környezet ▪ magas adminisztrációs terhek ▪ magas adó- és járulékkerhek ▪ hivatali ügyintézés: lassú, rugalmatlan, kiszámíthatatlan, a vállalkozói szemlélettől idegen ▪ a szerződések bírósági úton való kiszámíthatatlan és lassú kikényszeríthetősége ▪ a vállalkozások életét befolyásoló információkhoz való hozzájutás nehézsége ▪ a megfelelő vállalkozói és menedzsment ismeretek hiánya ▪ KKV-k finanszírozása, jövedelemtermelési képességük alacsony ▪ az EU támogatási rendszerek forrásfelhasználása alacsony határfokú ▪ a tudásgazdaság szereplői között az együttműködés esetleges, transzfer funkciók gyengék ▪ az üzleti angyal finanszírozás gyenge ▪ a fővárosi barnamezős területek megújulása sok helyen lassan halad, vagy elakadt ▪ önkormányzati vagyongazdálkodás nehézkes ▪ hiányzik a szakképzett munkaerő egyes ágazatokban ▪ körbetartozás, állami adósságok (pl.: kórházak esetében)
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ az EU források csökkenése oldhatja a támogatás függés problémáját ▪ sok, sikeres innovatív vállalkozói program ▪ nemzetközi piaci versenyre készülő fejlesztő/termelő fiatalok ▪ uniós erőfeszítések a szabályozási környezet rugalmasabbá tételére ▪ világgazdasági helyzet javulása ▪ start-up klubok növekvő száma ▪ társadalmi vállalkozások megjelenése 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nem megfelelő jogalkalmazás és rossz percepció a szellemi jogok területén, ami a kreatív, innovatív vállalkozások külföldre menetelét ösztönzi, ▪ a Fővárost érintő csökkenő EU-s támogatások, a pályázati pénzek és tevékenységek kitelepítését eredményezik (pl. a nagyvállalatok és a szállodák Budapest esetében kiesnek a támogatott körből) ▪ a gazdasági válság folytatódása, esetleg elmélyülése a kereslet és a beruházás visszaesését hozhatja, ▪ üzleti környezetet érintő jogszabályi változások kiszámíthatatlansága ▪ vállalkozói generációváltás igénye és nehézsége ▪ nyelvtudás hiánya ▪ negatív vándorlási egyenleg, szakképzett bevándorlók hiánya

2. Egységes és jól szervezett gazdasági tér

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ kedvező pozíciók egyes szektorokban: kreatív ipar, IKT, turizmus ▪ Budapest K+F+I teljesítménye kimagasló (gyógyszergyártás, IKT, villamos gépgyártás) ▪ jól működő kapcsolati hálóval rendelkező fiatalok ▪ meglévő belsővárosi munkahelyi zónák ▪ kerület-specifikus ipari hagyományok ▪ egyes ágazatok (pl. közlekedés) egységes közszolgáltatásszervezése egységes gazdasági teret szervez ▪ jól kiépült logisztikai infrastruktúra és magas kereslet az ágazat iránt ▪ Budapest egységes gazdasági tér: termékpiacon és munkaerő-piacon egyaránt ▪ Budapest kedvező nemzetközi megítélése ▪ a fővárosi döntéshozatalban erősödött a kerületi részvétel, a kooperáció tere ▪ a kormányzat elkészíti budapesti innovációs stratégiáját 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a széttagolt szabályozás és szolgáltatások a kétszintű önkormányzati rendszerben, valamint a kormányzat és az önkormányzatok között ▪ gazdaságfejlesztési együttműködés gyenge Pest megye és Budapest között ▪ egységes gazdaságfejlesztési várospolitikai hiánya ▪ vállalkozói szempontok figyelmen kívül hagyása a gazdaságpolitikán kívüli döntések esetében ▪ a kormányzati szakpolitikák általában nem veszik figyelembe a budapesti gazdaság specifikumait ▪ a város turisztikai adottságaiból csak a belvárosi lehetőségek vannak kihasználva ▪ heterogén erőforrás eloszlás a kerületek között
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ befektetés ösztönzést szolgáló nemzetközi vásárokon való fővárosi megjelenés ▪ a globális termék- és munkaerő-piacok további széleskörű értékesítési és munkavállalási lehetőségekkel szolgálnak ▪ az egyetemek nagy száma és sokfélesége széles spektrumát engedi a vállalkozás – egyetem együttműködésnek ▪ a duális képzés erősödése megteremti az oktatási intézmények és a vállalatok közötti kapcsolatot ▪ a kerületi vállalkozástámogató szakpolitikák versenyzése új megoldásokat hozhatnak ▪ a vállalkozások társadalmi szerepvállalása 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a gazdasági fókuszáltság hiánya, a tőkevonzó képességet veszélyezteti ▪ az uniós támogatások alacsony szintje miatt, a vállalkozások, életciklusuk egy tőkeintenzív pontján elhagyják Budapestet ▪ a budapesti vállalkozásoknak a globális termékpiacon és munkaerő-piaci versenyben kell helyt állniuk, amelyben versenyhátrányaik felerősödhetnek

3. A kreativitás és innováció támogatása

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ magas fokú kreativitás ▪ élhető, inspiráló városi közeg ▪ jól működő kapcsolati hálóval rendelkező fiatal vállalkozók ▪ a város számos zöldterületben gazdag városrésszel rendelkezik ▪ erősödő start-up ökoszisztéma ▪ a fővárosi K+F+I és kreatív ipar állami támogatottsága ▪ nagy piacot kínál minden induló vállalkozásnak ▪ okos város (SMART city) funkciók növekvő jelenléte Budapesten 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ humán szolgáltatások minősége gyenge ▪ közlekedési rendszer hiányosságai miatti hosszú utazási idő ▪ a vállalkozókat elérő információs csatornák gyengesége ▪ emelt szintű szolgáltatásokat biztosító üzleti inkubátorházak száma elégtelen ▪ külföldi szakemberek letelepedési feltételeinek nehézségei ▪ a vállalkozásindításhoz szükséges ismeretek alacsony szintje ▪ egyetemek-gazdasági szereplők gyenge kapcsolatrendszere ▪ a szellemi tulajdonjogok kikényszeríthetősége jelentős fejlesztésre szorul
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ fejlődő, pozitív Budapest imázs ▪ a külföldre kiköltözött fiatalok megerősödött nemzetközi kapcsolatrendszere és ennek tovaryűrűző hatása ▪ K+F+I klaszterek erősödése ▪ a humán infrastruktúra szolgáltatások fejlődésének munkahelyteremtő hatása ▪ a Bp-re költöző vidéki fiatalok gazdasági kapcsolatok létrehozatalát segítik Bp és a vidék között ▪ a kritikus tömeg a vállalkozói egyetemek létrehozatalára ▪ fiatal vállalkozások magas száma vonzó belépési közeg újabb fiatal vállalkozások számára ▪ a vállalkozói réteg fiatalodásával összefügg az együttműködési hajlandóság erősödése ▪ a munkavállalók és vállalkozók sokféle igényét kiszolgálni képes széles skálájú lakhatási kínálat (változatos kerületek) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ start-upok alacsony munkaerő-felszívó képessége ▪ a kreatív, innovatív vállalkozások „kivándorlása” az országból – elsősorban a szellemi jogok védelmének hiányából adódóan ▪ a jelenlegi belvárosi kreatív közeg zárt és korlátos szigetként való továbbfejlődése ▪ üzleti angyal finanszírozás alacsony szintje

4. Megújuló, rugalmas, befogadó munkaerő-piac

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> változatos, gazdag fővárosi munkahely kínálat magasan képzett munkaerő kínálat atipikus foglalkoztatási formák létező jogszabályi háttere 	<ul style="list-style-type: none"> közösségi közlekedés nyújtotta elérhetőség korlátozza az elérhető munkahelyek számát fekete és szürke foglalkoztatás még mindig magas aránya alacsonyan képzettek, fiatalok, kisgyermekes anyák és az idősek rossz elhelyezkedési esélyei a munkavállalói kompetenciák és a munkához való hozzáállás egyes szegmensekben gyenge nehezen átlátható szabályozási környezet információhiány a munkavállalói oldalról (pl. a meglévő atipikus foglalkoztatási lehetőségekről, szabad munkaerő kínálatról) a nem kockázatos csoportok esetében magas foglalkoztatáshoz kötődő járulékok leszakadó társadalmi rétegek nehézkes visszavezetése a munka világába a közfoglalkoztatás és a valós piaci elvárások közötti gyenge kapcsolat Az NFSZ és a munkaadók közötti alacsony szintű együttműködés, kölcsönös információhiány, ami nehezíti a munkaerő-piaci szolgáltatások megfelelő fókuszálását képzett külföldi munkavállalók megtelepedése nehéz KKV-k gyenge menedzsment kultúrája a másoddiplomák megszerzése, a felnőttkori továbbtanulás drága, nehézkes
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> duális szakképzés veszélyeztetett foglalkoztatási célcsoportok támogató kormányzati programok növekvő száma növekvő számú idősebb lakosság munkaerő-piaci aktivitásának meghosszabbítása, gazdasági potenciáljának kihasználása munkáltatói attitűd változás: befogadó, szolidáris, nyitott hozzáállás kerületközi együttműködés fejlesztése a külföldön tanuló/dolgozó fiatalok hazatérésének ösztönzése és megszerzett tudásának, tapasztalatainak hazai hasznosítása a munkaerő-megosztás technikáinak megjelenése és terjedése sikeres munkaerő-piaci programokkal a technológiai fejlődés kizorító hatásai ellenére az alacsonyan képzettek benntarthatóak a munkaerő-piacon 	<ul style="list-style-type: none"> a technológia fejlődése az alacsonyan képzettek foglalkoztathatósági kompetenciáinak megőrzését nehezíti képzett fiatalok külföldre vándorlása előregedő társadalom kiszámíthatatlan szabályozási környezet nem megfelelően kiválasztott információs csatornák, elakadt információk a foglalkoztatás növekedése csak az újraelosztás növekedésével és nem a gazdaság bővülésével valósul meg

KÖZÉPTÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLOK

A hosszú távú fejlesztési célok elérése érdekében a Stratégia hét középtávú célt definiál:

1. Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése
2. Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése
3. Aktív KKV politika kialakítása
4. Közzszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése
5. Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése
6. Munkaerő-piac rugalmasságának növelése
7. Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése

1. Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése

A vállalkozások fejlődését több akadályozó tényező is nehezítheti. Közülük a szabályozás kiszámíthatatlanságából és vállalkozásiidegen rendszeréből adódó közvetlen költségek, valamint az egyes tevékenységek elindítását megakadályozó közvetett költségek jelentik az egyik legjelentősebb nehézséget.

A magas adminisztratív terhek hátráltatják a vállalkozási tevékenységek és a munkahelyek bővítését, az új vállalkozások elindulását és megtelepedését, valamint a külföldi vállalkozások és szakemberek Budapestre költözését.

Az adminisztratív terhek magas szintje azonban csak részben származik a szabályok túl nagy számából, legalább ekkora mértékben következik a szabályozó hatóságok és a szabályozást végrehajtó hatóságok számosságából is, azaz abból, hogy egy tevékenység megkezdéséhez a betartandó szabályokkal és eljárásokkal kapcsolatos információk összegyűjtése és az eljárások lebonyolítása csak széttagoltan, több – egymással nem összehangolt – folyamatban valósítható meg. Tovább nehezíti a vállalkozások bővítésének kérdését, hogy általánosságban a hatóságok működése és a vállalkozói gondolkodás idegen egymás számára, így nem csupán az információk megszerzése, az eljárások lefolytatása, de már a szabályok megértése is többlet költségekkel terheli a gazdasági szereplőket. Különösen nehéz a bonyolult szabályrendszerhez és eljárásokhoz igazodni az induló és a külföldi vállalkozásoknak, akik egyszerre – korábbi tapasztalat nélkül, sokszor csak magyar nyelven elérhető módon – szembesülnek az elvárásokkal.

A következő 5 évben ezért

- **rendszeres felülvizsgálattal** kell segíteni a túlzott, eredeti célját már meghaladott szabályok lebontását,
- javítani kell a vállalkozási tevékenységhez kapcsolódó **információk elérhetőségét**,
- növelni kell a szabályozás **kiszámíthatóságát, átláthatóságát**,
- meg kell teremteni a **hatósági eljárások összehangolásának** lehetőségét (az egyablakos ügyintézés megvalósulását),
- együttműködést kell kialakítani a főváros és a kormányzat között az adópolitika, a foglalkoztatási **szabályok** és a támogatási rendszer (uniós pályázatok) **egyszerűsítésében**,
- **szervezetfejlesztéssel** kell segíteni a hatóságok és a vállalkozók közötti kölcsönös megértést,
- egyszerűsíteni kell a vállalkozásindítás folyamatait,
- egyszerűsíteni kell a **külföldi cégek budapesti letelepedését**, ennek részeként a magasan képzett külföldi munkavállalók alkalmazásának feltételeit,
- partnerséget kell kialakítani a kormányzat és a fővárosi önkormányzatok között a vállalkozások, különösen a budapesti gazdaságban meghatározó szektorok vállalkozásainak adó és járulékkerheinek csökkentésére.

2. Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése

Budapest területén a kétszintű önkormányzati rendszer mellett nagyszámú kormányzati és vállalkozói intézmény támogatja a vállalkozások működését, és nyújt munkaerő-piaci szolgáltatásokat. Az említett szolgáltatások hatékonyságát azonban jelentős mértékben rontják az átfedések. Az ügyféloldalról elérhető szolgáltatások teljes kínálata nehezen áttekinthető, valamint a kerületeken átívelő szolgáltatások sem működnek kellő hatékonysággal. Az információáramlás egyszerűsödése elősegítheti, hogy a kerületekben a vállalkozások támogatására indított szakpolitikai kezdeményezések híre, valamint a vállalkozói intézményrendszert támogató szolgáltatások lehetősége eljuthasson a megfelelő célcsoportokhoz, s az így generált kerületek közötti verseny, gazdaságélénkítő hatást fejtsen ki a fővárosban és térségében. A következő öt évben ezért cél, hogy kialakuljon Budapesten a gazdaságfejlesztési és munkaerő-piaci szolgáltatásokat nyújtó szervezeteknek egy olyan hálózatos működése, amely

- együttműködést és **hatékony munkamegosztást** alakít ki az önkormányzati, kormányzati, vállalkozói illetve non-profit szolgáltatók között (vállalkozói információs pontok közötti koordináció),
- létrehoz vagy megerősít **közösen** hatékonyabban megszervezhető **szolgáltatásokat** (pl. városmarketing, turisztikai marketing, Budapest brand-család kialakítása, nemzetközi vásárokon való megjelenés, nemzetközi befektetési portfólió összeállítása, vállalkozói információszolgáltatás stb.),
- **fővárosi szintű támogató szolgáltatásokat** (pl. információ-megosztás) alakít ki a kerületi, illetve egyéb szereplők által nyújtott gazdaságfejlesztési tevékenységhez, lehetővé téve, hogy a vállalkozások és a munkavállalók a város különböző pontjain megismerhessék a számukra

elérhető lehetőségeket, így Budapest egész területén a vállalkozások egyablakos információs szolgáltatáshoz juthatnak.

- **az ország többi térségével együttműködve**, kiterjeszti Budapest gazdasági vonzáskörzetét az ország többi pontjára szélesebb befektetési palettát kínálva a többfunkciós fejlesztést tervező külföldi befektetőknek,
- összehangolja a közös gazdasági stratégiából adódó tevékenységeket, különös tekintettel az egyes gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó ingatlankínálat koordinálására. Ezek alapján támogatni kell egyes **kiemelt ágazatok** területi koncentrációjának (**klaszterek**) kialakulását, egy közös platform létrejöttét és működését az elérhető ingatlanok, telephelyek portfóliójáról, hozzáférési szabályairól (Rögtön Jövők Program), le kell fektetni egy **közös telephely-politika és klaszterpolitika** alapjait, ezzel is támogatva, ösztönözve az alulhasznosított területekbe való befektetéseket, valamint elősegítve, a változatos telephelykínálat révén kialakuló városi munkahelyekkel megvalósuló rövid utak városát, stb.

3. Aktív vállalkozásfejlesztési politika kialakítása

A főváros esetében meg kell határozni a gazdaságfejlesztés szempontjából kiemelt jelentőséggel bíró szegmenseket, melyek célirányos támogatása és fejlesztése jelentős gazdaságélénkítő és munkahelyteremtő hatást generálhat.

Az egyik ilyen kiemelt célcsoport **a kis és középvállalkozások** szegmense, amelyek méretgazdaságossági okokból bizonyos szolgáltatásokhoz csak nagyobb (önszerveződési vagy kockázati) költséggel tudnak hozzáférni, miközben a KKV-k a legjelentősebb piaci foglalkoztatók Budapesten, így hatékonyságnövelésük a foglalkoztatás-növelés kulcsa is egyben. Nem véletlen, hogy e célcsoport került az európai uniós vállalkozásfejlesztési politika fókuszába is. Támogatást – részben a rendelkezésre álló források korlátai miatt – elsősorban a vállalkozói együttműködések erősítésében, a pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésben, a foglalkoztatási és kutatás-fejlesztési, innovációs tevékenységükben kaphatnak, illetve olyan referencia megrendelések biztosításával, amellyel hatékonyabb marketing eredménnyel mutathatják meg üzleti kínálatukat. Mindezek mellett az előző pontokban kitűzött üzleti környezet fejlesztéseknek is a KKV-k válnak elsődleges kedvezményezettjeivé, csökkentve a növekedésük útjába álló – árbevétel-arányosan nagyobb – adminisztratív költségek mértékét.

Támogatni kell azokat a **kiemelt ágazatokat**, amelyek kulcsszerepet töltenek be Budapest gazdaság- és foglalkoztatás-szerkezetében, amelyek **európai szinten versenyképesebbek és jelentős foglalkoztatás bővítési potenciállal rendelkeznek** a fővárosban, valamint amelyek **térhasználata illeszkedik Budapest városfejlesztési céljaihoz**. E szempontok mentén érdemes kiemelni Budapest kulcságazatait, amelyeket az ágazat fejlődését szolgáló közszolgáltatás fejlesztésekkel javasolt támogatni (pl. közös marketing stratégia, speciális telephelykínálat), illetve első lépésként hasznos lenne elkészíteni az adott ágazatok fejlesztésének térség specifikus, budapesti stratégiáit. A korábbi évek gazdasági tendenciáit és a gazdasági trendeket alapul véve, ezen ágazatok közé a turizmus, a kreatív ipar, a logisztikai ágazat, a kutatás-fejlesztés, az egészséggazdaság, a zöldgazdaság (pl. a megújuló energiaforrások elterjedésének vagy az ESCO finanszírozás technikáinak ösztönzése) és az infokommunikációs szektor (beleértve az okos város koncepciót) tartozik. (Mindezek mellett, a munkaerő-piac sérülékeny csoportjai szempontjából való jelentősége miatt, érdemes megfontolni a szociálisgazdaság kiemelten kezelését is.) Az említett ágazatok fejlődését segítheti, ha a budapesti telephely-politika támogatja hálózatosodásuk,

klasztereik kialakulását. Fontos feladat, a kormányzattal való együttműködés egy olyan adópolitika kialakítása érdekében, mely nem hátráltatja a felsorolt kulcsszektorok nemzetközi versenyképességét (pl. ÁFA).

A harmadik fejlesztési szegmens a kiemelt társadalmi hasznossággal bíró vállalkozások köre. Ezek közé alapvetően az **induló vállalkozások**, a **társadalmi vállalkozások** és a **hazai és külföldi tulajdonú innovatív vállalkozások** sorolhatók. Ezen szegmens számára kiemelt jelentőséggel bír az inkubációs szolgáltatások létrejöttének támogatása (pl. inkubáció, kezdő vállalkozások támogatása, szellemi jogok védelmét segítő ügynökség) és működésük szabályozásának könnyítése, amelyek segítik letelepedésüket, elindulásukat és meggyökerezésüket a budapesti gazdaságban. A felsorolt támogatási formák nem utolsó sorban elősegíthetik, ösztönözhetik a külföldön tapasztalatot és tudást szerzett fiatalok hazaköltözését is.

4. Közzolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése

A vállalkozói szféra maga nemcsak finanszírozója, de használója is az önkormányzatok és a kormányzat által biztosított közzolgáltatásoknak. A közzolgáltatások működési hatékonysága visszahat a vállalkozások költségeire, árbevételére, így azok fejlesztése közvetlenül meghatározza a fővárosi gazdaság fejlődését.

Az új, innovatív vállalkozások betelepülése, valamint a meglévő vállalkozások működése szempontjából meghatározó közzolgáltatási rendszerek a következők:

- Az **oktatási rendszer**,
 - különös tekintettel a szakképzés és a felsőoktatás piacorientált működésére, beleértve a duális szakképzés megerősítését, továbbá
 - a gazdaság hosszú távú stabil munkakínálata szempontjából meghatározó oktatási lemorzsolódás csökkentését és az alapfokú oktatás hatékonyságának kérdését.
- Az **egészségügyi rendszer** tekintetében, a munkavállalók munkaképes állapota alapvető kérdés, így a vállalkozások eredményességét érdemben befolyásolja az egészségügyi ellátórendszer működési hatékonysága, kiemelt hangsúllyal kezelve a megelőzés és rendszeres szűrővizsgálatok fontosságát.
- Hatékonyabb **munkaerő-piaci szolgáltatások** kialakítása, valamint a munkaerő kereslet és kínálat előrejelzésének megerősítése nagyobb munkakínálatot és rugalmasabb munkaszervezést tesznek lehetővé a cégek számára, ezzel is növelve a budapesti gazdaság teljesítményét.
- A **közlekedési rendszer** fejlettsége meghatározza annak a gazdasági térnek a méretét, amelyben a budapesti vállalkozások hatékonyabban értékesíthetik termékeiket, szolgáltatásaikat és szerezhetik be erőforrásaikat, beleértve a városon belüli vonalas infrastruktúrákat, a főváros elérhetőségét biztosító infrastruktúrákat és a közösségi közlekedést.
- A **hatósági rendszer működésének** minősége és infrastruktúrája, a korábban bemutatottak szerint az üzleti környezet költségeinek egyik kulcseleme. Az eljárások sebessége, így például az „okos város” irányába tett fejlesztések alapvetőek a vállalkozások életében.

5. Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése

Budapest gazdasági erejét hosszú távon a magas minőségű humán erőforrásokra épülő, értékteremtő tevékenység, így az innováció és a kutatás-fejlesztés, valamint a magas szintű üzleti kapacitások biztosíthatják. E két gazdasági funkció kiváló városi életminőséget igénylő, magasan képzett emberek jelenlétét feltételezi, ezért a számukra kellően vonzó városi életter biztosítása fontos gazdasági erőforrás a város életében. A magas városi életminőségnek kulcseleme a város élhetőségét biztosító, vonzó természeti és épített környezet. Az attraktív, élhető közeg egyes ágazatok - különösen a turisztikai és a kreatív ágazat számára - közvetlen üzleti erőforrást, inspirációt és keresletteremtést is jelentenek. Ráadásul számos egyéb tényező között, ezen erőforrásokból, Budapest jelenleg is gazdag és változatos kínálattal rendelkezik, így e tényezők tekintetében kellően versenyképes a fejlettebb gazdasági centrumokkal szemben is.

A város hosszú távú gazdasági céljai szempontjából az épített és természeti környezet védelme és fejlesztése kiemelkedően fontos, legfőképpen:

- a munkaerő-piac magasan kvalifikált szegmensének erősödése, ezen belül a külföldre távozott, ott tudást, kapcsolatot és tőkét szerzett fiatalok hazaköltözésének ösztönzése és támogatása, illetve a külföldi magasan kvalifikált emberek Budapestre vonzása szempontjából,
- az innovációt és kreativitást erősítő inspiráló közeg megteremtése szempontjából,
- az aktív vállalkozáspolitikában a turisztikai ágazat és a kreatív ipar fejlődése szempontjából.

A gazdaság és a munkaerő-piac fejlődése érdekében, ezért:

- a gazdasági növekedés során figyelni kell Budapest épített és természeti értékeinek és változatos kínálatának megőrzésére és fejlesztésére,
- a szolgáltatási kínálat bővítése szerint prioritizálva támogatni kell a folyamatos értékmegőrzést és **megújítást**,
- javítani szükséges ezen értékek elérhetőségét, hozzáférhetőségét és **hasznosíthatóságát**,
- valamint erősíteni kell ezen értékek **nemzetközi (el)ismertségét**.

6. Munkaerő-piac rugalmasságának növelése

A vállalkozások eredményességét, ezáltal a gazdaság fejlődését jelentősen befolyásolja, hogy a változó gazdasági környezethez mennyire könnyen és költséghatékonyan képesek igazodni. Mivel Budapest gazdaságának fejlesztése során, hosszú távon a humán erőforrásokra jelentős szerep hárul, ezért az alkalmazkodás kulcskérdéssé válik. Mindezt kifejezi az is, hogy a vállalkozások a munkaerő-piacról mennyire könnyen tudják az új igényekhez igazítani munkáltatói szerepüket, mennyire könnyen tudnak új munkavállalót szerezni, illetve munkavállalóik irányába tett korábbi befektetéseiket mennyire könnyen képesek átalakítani, tehát összességében mennyire rugalmasan bevonható munkaerő-kínálattal tervezik működésüket. A foglalkoztatás szempontjából vizsgálva a kérdést, felmerül, hogy a munkavállalók mennyire könnyen tudnak változó élethelyzetükhöz igazodóan munkahelyet vagy munkakörülményeket váltani, továbblépni, új készségeket elsajátítva, új munkahelyekhez jutni a munkaerő-piacon. A

munkaerő-piac rugalmassága kiemelkedően fontos a kritikus foglalkoztatási csoportok esetében is, így különösen a kisgyerekes anyák, a fiatalok, az idősek és a megváltozott munkaképességűek számára.

A munkaerő-piac és a munkapiac rugalmasságának növelése, ezért a gazdasági program hosszú távú céljának mind a négy pillérére pozitív hatást gyakorol. Javítja Budapest vállalkozási környezetét és foglalkoztatási helyzetét, illetve bizonyos munkaerő-piaci szegmensekre fókuszálva támogatja a kreativitás, az innováció erősödését, valamint segíti Budapest gazdasági portfóliójának szélesedését és további térnyerését is.

A munkaerő-piac rugalmassá tétele a következő években ki kell, hogy terjedjen:

- a **rugalmas foglalkoztatási formák** (pl. távmunka, részmunka, munkaerő-megosztás, stb.), valamint az atipikus foglalkoztatási formák elterjedésének támogatására (pl. munkaerő-megosztás, stb. technikáinak ösztönzése)
- a **felnőttképzés**, az egész életen át tartó tanulás ösztönzésére,
- az oktatás és munkavállalás közötti átmenet megkönnyítésére,
- a **duális képzési formák** elterjedésének támogatására,
- az oktatási rendszer kínálatának a munkaerő-piac igényeivel való összehangolására, első lépésként a **munkaerő kereslet-kínálat előrejelzésének** megerősítésére,
- a vállalkozói készségek, tudás megerősödésére az oktatási rendszerben,
- a munkavállalói **mobilitást segítő lakhatási** (pl. bérlakás-rendszer, munkásszálló rendszer) **és közlekedési fejlesztésekre** (a munkába járás költségeinek csökkentésére) és
- a család és a munkavállalás összehangolását segítő infrastruktúrák (**bölcsőde, óvoda, stb.**) **fejlesztésére** és működési hatékonyságának növelésére,
- a munkaerő-piaci szolgáltatások elérhetőségének fővárosi szintű összehangolására, továbbá
- az egyes **foglalkoztatási** formákhoz kötődő **adminisztratív eljárások egyszerűsítésére**, rugalmasabbá tételére, különös tekintettel a külföldi munkavállalók letelepedésére.

7. Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése

Bár a munkaerő-piacról tartósan kiszoruló csoportok egy jelentős részének mobilizálását a munkaerő-piac rugalmasabbá tétele hosszú távon képes kezelni, az alacsonyan képzettek munkaerő-piaci jelenlétét a technológia fejlődése, a gazdaság tudásintenzív átalakulása egyre nehezebbé teszi, ezért bevonásuk speciális beavatkozásokat igényel.

Ezen célnak ki kell terjednie:

- az alacsonyan képzett munkavállalókat is felszívni képes **munkaintenzív** ágazatok tartós jelenlétének biztosítására és adott esetben **kiemelt ágazatként** való fejlesztésére, figyelembe véve a környezeti célok korlátait (fontos munkakeresletet biztosíthat számukra például a kiskereskedelem, a turisztikai, valamint a szociális szektor),
- a **szociális gazdaság** erősítésére, a társadalmi vállalkozások megjelenésének és megerősödésének ösztönzésére,
- a kis volumenű gazdasági tevékenységek, az önfoglalkoztatás lehetőségének növelésére illetve más **atipikus formákba** történő áttérítésére az alacsony keresetű szegmensben (pl. fizetett takarítónő legális alkalmazása, sharing economy bátorítása, stb.), továbbá
- az **aktív munkaerő-piaci programok** megerősítését, különösen a hiányzó alapkészségek fejlesztését segítő felnőttképzési rendszer fejlesztésére és a közfoglalkoztatás, valamint a nyílt munkaerő-piac közötti átmenetet segítő szolgáltatások **fejlesztésére**, de ideértve az fogyatékossgal élő inaktív emberek nyílt munkaerő-piaci integrációját is, végül
- a **munkát terhelő adó és járulékterhek** tartósan **csökkenésére**, mely a szegmens foglalkoztatása szempontjából kiemelkedően fontos.

A STRATÉGIA INTÉZKEDÉSEI

A középtávú stratégiai célok elérését szem előtt tartva a következőkben összesen ötvenegy intézkedés került meghatározásra. Az egyes intézkedések vonatkozásában a fejezetben bemutatásra kerülnek azok céljai, kapcsolódásuk a középtávú célokhoz, a főbb projektelemek, a megvalósító intézmények és – amennyiben releváns – kapcsolódásuk a VEKOP vagy az NKFI Alap fejlesztési forrásaihoz. A stratégia intézkedései egyrészről a Szakértői Munkacsoport tagjai által kezdeményezett intézkedéseket, másrészről a VEKOP és az NKFI Alap budapesti stratégiája által tervezett további kapcsolódó intézkedéseket tartalmazzák.

Mivel a közlekedésfejlesztéssel a *Balázs Mór Terv* részletesen foglalkozik, ezért a stratégia negyedik céljában (*Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése*) csak a speciálisan gazdaságfejlesztéshez tartozónak azonosított közlekedésfejlesztési intézkedés került nevesítésre, de az említett dokumentumban foglalt intézkedések, melyek Budapesten belül a közösségi közlekedés fejlesztését szolgálják, szintén fontosak jelen stratégia céljainak elérése érdekében. Az ötödik cél (*Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése, fejlesztése*) esetében szintén csak speciálisan gazdaságélénkítéshez és munkahelyteremtéshez kapcsolódó intézkedéseket nevesített a stratégia, mivel e kérdésekkel részletesen foglalkoznak más fővárosi stratégiai dokumentumok (pl. Duna menti területek összehangolt fejlesztése Tematikus Fejlesztési Program, Barnamezős területek fejlesztése Tematikus Fejlesztési Program). A dokumentumok jelen stratégia céljaihoz kapcsolódó intézkedéseit, a Szakértői Munkacsoport a stratégia részeként kezeli, ezért azok nem kerülnek külön nevesítésre.

A középtávú célokhoz kapcsolódó intézkedések felsorolása a következő oldalon található.

A középtávú célokhoz kapcsolódó intézkedések

1. Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése

- 1.1. Vállalkozáshoz szükséges információk elérésének megkönnyítése
- 1.2. Szabályozási környezet egyszerűsítése
- 1.3. Gazdaságélénkítést segítő adatbázis-fejlesztések
- 1.4. Hatóságok szervezetfejlesztése, vállalkozásbarát működésének kialakítása
- 1.5. Kisvállalkozói adókedvezmények kialakítása, bővítése

2. Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése

- 2.1. Budapesti Vállalkozásfejlesztési Hálózat felállítása
- 2.2. Helyi vállalkozásfejlesztési intézmények kialakítása, megerősítése
- 2.3. Budapesti Gazdaságfejlesztési Tudásközpont kialakítása
- 2.4. Egységes és koordinált piacszegmentált városmarketing kialakítása
- 2.5. Nemzetközi gazdasági kapcsolatok erősítése
- 2.6. Alulhasznosított területek bevonása a vállalkozásösztönzésbe

3. Aktív KKV politika kialakítása

- 3.1. Kulcságazati stratégiák elkészítése
- 3.2. Kiemelt ágazati események támogatása
- 3.3. KKV-k és kiemelt ágazatok vállalatainak támogatása és adóterhelésének csökkentése
- 3.4. BVK szolgáltatásfejlesztése – mikrohitelezés
- 3.5. Budapesti inkubátor programok erősítése
- 3.6. Szabadalmakkal, szellemi tulajdonnal kapcsolatos támogatás
- 3.7. Vállalkozóvá válás (elő)segítése
- 3.8. Kis- és középvállalkozások külpiacon jutásának támogatása
- 3.9. Nyílt közadatok programja
- 3.10. Demonstrációs kereslet helyi vállalkozásoknak
- 3.11. Vállalati K+I tevékenység- és kapacitásfejlesztés támogatása
- 3.12. Klaszterek kialakulásának, megerősödésének támogatása
- 3.13. Stratégiai K+I együttműködések és kezdeményezések támogatása
- 3.14. Munkahelyi zónák fejlesztése (elsősorban a városrész központokban)
- 3.15. Gazdaságfejlesztési terület kialakítása, fejlesztése
- 3.16. Tematikus piacok támogatása, kiskereskedelem fejlesztés

- 3.17. Turisztikai attrakciófejlesztés
- 3.18. Versenyképes IKT szektor fejlesztése
- 3.19. Kutatóintézeti kiválóság és nemzetközi együttműködések támogatása
- 4. Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése**
 - 4.1. Egészségügyi, rekreációs szolgáltatások fejlesztése
 - 4.2. Turisztikai övezetek megközelíthetőségének javítása
 - 4.3. Esélyteremtő és kompetencia-fejlesztést célzó programok a köznevelésben
 - 4.4. A felsőoktatás képzési és kutatási rendszerének komplex fejlesztése
 - 4.5. Kreatív, innovatív, kutatás-orientált szakképzés
 - 4.6. Kormányzati szélessávú hálózatok fejlesztése
- 5. Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése**
 - 5.1. Barnamezős területek átmeneti hasznosítása gazdaságfejlesztési céllal
 - 5.2. Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások alkalmazásának növelése a vállalatközi szektorban
- 6. Munkaerő-piac rugalmasságának növelése**
 - 6.1. Bérletelés kínálat növelése, hatékonyságának javítása
 - 6.2. Pályakezdők foglalkoztatási támogatása
 - 6.3. Szociális szövetkezetek létesítésének támogatása
 - 6.4. Bölcsődék és családi napközik, valamint óvodák infrastrukturális fejlesztései
 - 6.5. Befogadó és családbarát munkahelyek kialakítása a Fővárosban
 - 6.6. Munkahelyi rugalmasság, a munkaminőség és a jogszerű foglalkoztatás ösztönzése
 - 6.7. Munkavállalói képzések
 - 6.8. Az egész életen át tartó tanulásban való részvétel növelése
 - 6.9. Munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése
 - 6.10. A szakképzés és felnőttképzés fejlesztése
- 7. Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése**
 - 7.1. Az álláskereső – különösen az alacsony iskolai végzettségűek – foglalkoztathatóságának javítása, munkaerő- piaci integrációt erősítő programok
 - 7.2. Szociális szolgáltatások munkaerő keresletének növelése
 - 7.3. Alacsony képzettséget igénylő munkakeresletet ösztönző és munkapiaci integrációt erősítő helyi programok

1. Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése

1.1. Vállalkozáshoz szükséges információk elérésének megkönnyítése

Amint azt a vállalkozói adminisztratív terhekről készült felmérések kimutatták, a szabályozásokkal kapcsolatos információk megszerzése teszi ki a vállalkozások adminisztratív terheinek legnagyobb részét. Ezen intézkedés egyik kulcsprojektje – a Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány szervezeti keretében – egy *Vállalkozói Információs Központ* létesítésére irányul, együttműködésben a fővárosi és a kerületi önkormányzatokkal, a vállalkozói szervezetekkel és a fővárosi szabályozó hatóságokkal. Ez a szervezet összegyűjtené és egy többnyelvű on-line platformon tenné elérhetővé a vállalkozók számára fontos információkat (adatok, adatbázisok, hírek) ami nyitott meta-információs pontként szolgálna más vállalkozásfejlesztési szervezetek, valamint a fővárosi szabályozásban érintett hivatalok számára is. A cél, hogy létrejöjjön egy közös információs platform, ami több nyelven (a magyar mellett legalább angolul) segíti a budapesti vállalkozásindítást, így rendkívüli mértékben csökkentheti a vállalkozások információhoz jutásának költségeit. Az elérhető információk összegyűjtése, és az információs platform fejlesztése egyaránt fontos tevékenységei az intézkedésnek, amely más szervezetek információs fejlesztéseit is magába foglalja. Az intézkedés kapcsolódik a fővárosi Integrált Településfejlesztési Stratégiában szereplő *KKV fejlesztési és innovációs programhoz*, ami a KKV-k számára nyújt vállalkozásfejlesztési szolgáltatásokat.

1.2. Szabályozási környezet egyszerűsítése

A vállalkozások működésére a szabályozási környezet összetettsége, ellentmondásai és változékonysága jelentős hatással bír. A szabályozások egyszerűsítése, illetve a jogszabályi ellentmondások, bizonytalanságok csökkentése átláthatóbbá, gördülékenyebbé teheti a magánszektor vállalkozásai számára a működést, betelepülést, új telephelyek kialakítását, a korszerűsítés folyamatát. Az egyszerűbb, átláthatóbb és életszerűbb jogszabályok megkönnyítik a vállalkozások életét és csökkentik a vállalkozásindításhoz, fejlesztésekhez, telephely-kialakításhoz kapcsolódó adminisztratív terheiket. Mivel az adminisztratív terhek jelentős része a központi szabályozáson és a szabályozó hatóságok működésén keresztül keletkezik, ezért a kormányzati bürokráciát csökkentő kezdeményezések sikere jelentős mértékben befolyásolja Budapest gazdaságának sikerét. A Kormány 2014 októberében hirdette meg az *Államreform 2 – bürokráciacsökkentő programját*, amely többek között a jogszabályok deregulációját, a már nem alkalmazott jogszabályok kivezetését is tartalmazza. Ezen intézkedés egyik alintézkedése a kerületek kezében lévő építési szabályok egyszerűsítését célzó projekteket tartalmaz.

1.3. Gazdaságélénkítést segítő adatbázis-fejlesztések

Az intézkedés célja a vállalkozókat (is) segítő (helyi) adatbázisok kialakítása, illetve azok nyilvánosságának, könnyű hozzáférhetőségének biztosítása. Az egyszerűbb, gyorsabb informálódás lehetősége a vállalkozások számára hatékonyabb működést tesz lehetővé. Az intézkedésen belül olyan tevékenységek jelennek meg, mint a vállalkozók számára elérhető támogatások, vagy az üresen álló önkormányzati és magán helyiségek, befektetésre váró fejlesztési területek, vagy a Budapesten megvalósuló fejlesztések listáját és ütemezését bemutató adatbázisok összegyűjtése és nyilvánossá tétele. Az intézkedés szerves részeként jelenik meg a Barnamezős Tematikus Fejlesztési Program kapcsán megindult, az üresen álló ingatlanok adatbázisának kiépítését célzó projekt folytatása, illetve a Rögtön Jövök programba bekerülő üresen álló ingatlanok adatbázisának fejlesztése. Az intézkedés egyúttal reflektál a fővárosi Integrált

Településfejlesztési Stratégiában szereplő barnamezős területmenedzsment és az üres ingatlanok hasznosításának programjára is. Az intézkedés keretében rendszerezett információk az egyik korábbi intézkedésben felállításra kerülő Vállalkozói Információs Központ platformján keresztül közvetlenül is elérhetővé válnak.

1.4. Hatóságok szervezetfejlesztése, vállalkozóbarát működésének kialakítása

Az intézkedés keretében megvalósuló fejlesztések célja a hatósági ügyek elintézésnek gyorsítása, a vállalkozók és a hatóságok közötti együttműködés segítése, az elektronikus ügyintézés arányának növekedése, az egyablakos ügyintézés irányába történő szervezetfejlesztések támogatása. Ezen intézkedés egyik kulcsprojektje a központi kormányzat hatósági működésének átalakítását is szolgáló Államreform 2 program (a Kormány bürokráciacsökkentő programja), amely a Kormányhivatal szervezetfejlesztésével az intézkedés kitűzött céljait támogatja, és amely 2015 második felére jelentős működési egyszerűsítéseket, összevonásokat, az elektronikus ügyintézés körének bővítését és hatósági díjcsökkentést célzott meg a közigazgatásban. A kormányzati program tartalma részleteiben még nem ismert, de célja közvetlenül kapcsolódik jelen stratégia első középtávú céljához. A hatósági szervezetfejlesztés központi intézkedéseit hivatott kiegészíteni a másik alintézkedés, amely a vállalkozások számára a helyi hatósági ügyek egy helyen történő intézésére lehetőséget adó vállalkozói pontok kialakítása és működtetése.

1.5. Kisvállalkozói adókedvezmények kialakítása, bővítése

A stratégia hosszú távú célja, egy olyan üzleti környezet kialakítása, amely segíti a vállalkozói aktivitás, a vállalkozásindítás erősödését Budapesten. A vállalkozás méretének növekedésével a vállalkozási tevékenységhez kapcsolódó költségek fajlagosan egyre kevesebb megterhelést jelentenek a vállalkozások számára. A vállalkozások növekedési szakaszba lépésének segítségét szolgálják a legkisebb vállalkozások adókedvezményei, különösen a kezdő, induló vállalkozások számára. A kormányzati adócélok mellett a budapesti iparűzési adórendszer is tartalmazza a legkisebb vállalkozások mentesítését az adózási kötelezettségek alól. E szabályozás alsó határának fokozatos emelése segítheti az induló vállalkozások fejlődését az első néhány évben, így enyhítheti a vállalkozásra rakódó terheket. Az intézkedés részeként rendszeres adótükör készül, amely átvilágítva a budapesti vállalkozásokat terhelő adórendszert, javaslatokat fogalmaz meg annak vállalkozásbarát továbbfejlesztésére, különös tekintettel a helyi önkormányzatok kezében lévő adófajták működésére.

2. Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése

2.1. Budapesti Vállalkozásfejlesztési Hálózat felállítása

Az intézkedés célja az együttműködési keretek kialakítása a főváros területén gazdaságfejlesztéssel foglalkozó szervezetek között az információ- és tudásmegosztás segítésére, a közös projektek fejlesztésére. Többek között ez az együttműködés adja a szervezeti háttérét a – TFP stratégia végrehajtásában szerepet játszó – Budapesti Vállalkozói Információs Központ (lásd előző cél) és a Budapesti Gazdaságfejlesztési Tudásközpont (lásd lentebb) működésének. Az együttműködések legfőbb célcsoportjai a vállalkozásokat támogató szervezetek, a vállalkozásokkal foglalkozó hatóságok, a külföldi piacok képviselői, valamint a budapesti gazdaságfejlesztés nemzetközi partnerei, különös tekintettel a környező és a V4 országok fővárosainak hasonló szervezeteivel. Mivel a vállalkozásfejlesztési hálózat

végső célja a helyi vállalkozások minél hatékonyabb kiszolgálása Budapesten, ezért a hálózat tevékenysége támogatja a vállalkozókkal való kapcsolattartást közvetlenül ellátó vállalkozópontok működését (lásd következő intézkedés). Az intézkedés előmozdítja a helyi vállalkozások és vállalkozói szervezetek különböző szintjei közötti kommunikációt, segít a célok és feladatok összehangolásában, továbbá segítheti a közös fellépést (együttműködések kezdeményezése, lobbitevékenység) a budapesti vállalkozásfejlesztési célok mentén az országos gazdaságfejlesztési ügyekben. Az intézkedés a Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány koordinációja mellett valósul meg, valamint kapcsolódik a VEKOP első prioritásának vállalkozói együttműködések támogató intézkedéséhez.

2.2. Helyi vállalkozásfejlesztési intézmények kialakítása, megerősítése

Az előző intézkedés közvetlen kapcsolódási pontja a vállalkozásokkal napi szinten kapcsolatot tartó helyi vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó szervezetek megerősítése, hiányzó elemeinek kialakítása. Az intézkedés célcsoportjai mind a kerületek gazdaságfejlesztéssel foglalkozó szervezetei, mind az egyes vállalkozó szervezetek. A vállalkozásfejlesztési intézmények megerősítése kiterjed a vállalkozók és az önkormányzatok közötti kapcsolat megszervezésére (pl. kerületi vállalkozói kártyák kialakítása), a vállalkozások közötti együttműködések támogatására, a helyi gazdaságfejlesztési területek fejlődésének koordinációjára. Az intézkedés kiemelt célja, hogy e megerősített vagy újonnan létrejövő szervezetek kapcsolódjanak a Budapesti Gazdaságfejlesztési Hálózathoz, valamint hozzáférjenek annak szolgáltatásaihoz, adataihoz. Akárcsak az előző hálózatos intézkedés, e „végpontokat” fejlesztő beavatkozás is kapcsolódik a VEKOP első prioritásának vállalkozói együttműködések támogató intézkedéséhez.

2.3. Budapesti Gazdaságfejlesztési Tudásközpont kialakítása

Az intézkedés célja a vállalkozások, vállalkozásfejlesztési szervezetek működését segítő tudáselemek, jó gyakorlatok összegyűjtése, megosztása, terjesztésének támogatása. A jó gyakorlatok összegyűjtésével és közreadásával jelentősen előmozdítható a gazdaságfejlesztéssel foglalkozó intézményrendszer hatékonysága. A Tudásközpont működése workshopok, konferenciák, képzések, kutatások és elemzések összegyűjtésén, létrehozatalán, megrendelésén alapszik. A projekt a Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány szervezeti keretein belül valósul meg.

2.4. Egységes és koordinált piacszegmentált városmarketing kialakítása

Az intézkedés célja a vállalkozásfejlesztés fókuszaiban szereplő részpiacok felé szegmentált városmarketing kialakítása, amely egyrészt a budapesti egységes gazdasági tér befektetői elérését segíti, másrészt koordinálja és támogatja e gazdasági tér sokszínűségében rejlő lehetőségek megjelenítésére tett kerületi erőfeszítéseket, a kerületi specifikus gazdasági profilok megjelenítését. Az intézkedés erősen összekapcsolódik a kiemelt ágazati stratégiák területi és szakmai fókuszainak meghatározásával, és ennek keretében például Budapest nemzetközi turizmusának minőségi fejlesztésével. Kulcselemei közé tartozik a Budapest-brand család kialakítása, a helyi városmarketing és befektetési tevékenységek összefogása, valamint megerősítése. Mivel a főváros a gazdasági lehetőségekben szélesebb palettát tud kínálni a befektetőknek, mint egy-egy kerület, ezért a városmarketing tevékenységek fővárosi szinten hatékonyabban szervezhetőek. Az intézkedés hatására erősödhet a gazdaságfejlesztési erőfeszítések hatékonysága. A fővárosi Integrált Településfejlesztési Stratégia ide vonatkozó intézkedése a városmárka kialakítása, valamint a városfejlesztési kommunikációt biztosító intézményi feltételek biztosítása szintén ide kapcsolódik.

2.5. Nemzetközi gazdasági kapcsolatok erősítése

A budapesti önkormányzatok és vállalkozói szervezetek mindegyike jelentős számú nemzetközi (pl. testvérvárosi) kapcsolatokkal rendelkezik. Az intézkedés célja Budapest nemzetközi gazdasági kapcsolatrendszerének kiszélesítése, a meglévő kapcsolatok intenzívebb kihasználása és megerősítése a vállalkozásfejlesztési hálózathoz csatlakozott szervezetek nemzetközi kapcsolatrendszerének összekapcsolásában rejlő lehetőségek kihasználása. Az intézkedés egyik kulcseleme a legfontosabb nemzetközi befektetői fórumokon, vásárokon való állandó budapesti jelenlét biztosítása, segítve ezzel a budapesti KKV-k megjelenését, kijutását. További tevékenységként jelenik meg az önkormányzatok meglévő nemzetközi kapcsolatainak gazdasági, befektetési célú hasznosításában való együttműködés. A közös szervezés és koordináció mindkét tevékenység esetében növeli a főváros befektetői vonzerejét, és költséghatékonyabb megoldást kínál a budapesti vállalkozásoknak az export piacokra való kijutásban. A fővárosi Integrált Településfejlesztési Stratégia vonatkozó intézkedése (*Befektetésösztönző feladatok ellátásához szükséges intézményi feltételek biztosítása*) előírja egy befektetési kommunikációs, ügyfélszolgálati és gazdaságfejlesztési egység kialakítását, mely városdiplomáciai események megszervezésével, partnerség építéssel, valamint szakvásárok szakmai előkészítésével foglalkozik.

2.6. Alulhasznosított területek bevonása a vállalkozásösztönzésbe

A konstrukció elsődleges célja, hogy javítsa az üresen álló, vagy alulhasznosított ingatlanok hozzáférését a vállalkozások számára. A betelepülő vállalkozások számára ezek az ingatlanok kedvezményes telephelyet biztosíthatnak, ugyanakkor a város esztétikai értékét is növeli az elhagyott ingatlanok tevékenységekkel való feltöltése, és az ezzel egyidejűleg megvalósuló karbantartása. A konstrukció egyik fontos eleme a *Rögtön Jövők Program* tevékenységének továbbfejlesztése, ezen felül kiterjed az ingatlanok menedzsmentjére, azok kiajánlási rendszerének működtetésére.

3. Aktív KKV politika kialakítása

3.1. Kulcságazati stratégiák elkészítése

A stratégia definiál hét olyan ágazatot, amelyek jövőbeni fejlődése – a bennük rejlő foglalkoztatási vagy növekedési potenciál miatt – kiemelten kezelendő. A meghatározott kulcságazatok: turizmus, kreatív ipar, logisztikai ágazat, kutatás-fejlesztés, egészséggazdaság, zöldgazdaság, infokommunikációs szektor. E kulcságazati stratégiák következő évben történő elkészítésének legfőbb célja ezen ágazatok fejlesztéséhez szükséges speciális intézkedések, projektek meghatározása. A stratégiák tervezésében bár a Fővárosi Önkormányzat kezdeményezőleg lép fel, de a stratégia az ágazat valamely szempontból kulcsszerepet betöltő résztvevőjével közösen valósul meg. Így az innovációs stratégia a NIH tervezett budapesti stratégiájával összhangban, a kreatív ágazat stratégiája a Design Terminál által koordinált *Budapest Hub* program keretei között valósulhat meg, míg a turisztikai stratégia kialakításában a turizmus kerekasztal résztvevői az együttműködő partnerek. A többi ágazati stratégia megalkotásához a legelső lépés megtalálni azokat az ágazati szervezeteket, amelyek a stratégiaalkotás élére állnak. Így a Fővárosi Önkormányzat kezdeményező, együttműködő partnerként vesz majd részt ezen stratégiák megalkotásában. A stratégiák hivatottak definiálni, specifikálni további olyan támogatásokat, intézményfejlesztéseket, szabályozási változásokat, amelyek az adott ágazat budapesti fejlődése szempontjából meghatározóak lehetnek. Így a következő intézkedések egy részének tartalmát is ezek alapján lehet majd véglegesíteni.

3.2. Kiemelt ágazati események támogatása

A tevékenység célja a kiemelt ágazatok számára fontos nemzetközi események Budapestre vonzásának, budapesti megrendezésének támogatása, mellyel az iparág legfontosabb nemzetközi szereplői Budapestre csábíthatók. Az intézkedésen belül anyagi és természetbeni támogatás nyújtható. Az intézkedés ágazati tartalma a kiemelt ágazati stratégiák meghatározása során specifikálódik.

3.3. KKV-k és kiemelt ágazatok vállalatainak támogatása és adóterhelésének csökkentése

Az intézkedés célja kisvállalkozások (azon belül a kezdő vállalkozások) számára az induló és az alacsony bevételű években adómentesség biztosítása, valamint a kiemelt ágazati stratégiák alapján az adott ágazat adóterhelésének könnyítése. További cél a helyi vállalkozások pénzügyi forráshoz jutásának segítése kamat-, illetve munkahelyteremtési támogatással. A kiemelt ágazatok és a KKV-k támogatásával megvalósul az aktív KKV politika egyik kulcseleme.

3.4. BVK szolgáltatásfejlesztése – mikrohitelezés

A szolgáltatásfejlesztés célja a fiatal, kreatív és női vállalkozók mikrovállalkozásainak fejlesztési forráshoz jutásának ösztönzése, biztosítása. A tevékenység a BVK intézményi keretein belül, jelenlegi szolgáltatásainak fejlesztésével jön létre. A forráshoz jutás nehézségeinek enyhítése jelentősen hozzájárul az új vállalkozások létrejöttéhez és a mikrovállalkozások túlélési valószínűségének növekedéséhez.

3.5. Budapesti inkubátor programok erősítése

A programok célja kezdő vállalkozások támogatása, (esetenként tematikus fókusszal kiegészülve, mint pl. technológiai, vagy üzleti inkubáció), valamint az iparág specifikus vállalkozások megtelepedésének támogatása, annak érdekében, hogy javuljanak az induló vállalkozások túlélési esélyei. Az intézkedés keretében az elsődleges cél – a már létező inkubátorházak továbbfejlesztése és újabbak létrehozása mellett – az inkubációs szolgáltatások megerősödése. A programba bekapcsolódó, inkubációt biztosító szervezeteknek törekedni kell arra, hogy az inkubáció az induló vállalkozások helyzetének megerősítésére fókuszáljon, és jól megkülönböztethető legyen az általános vállalkozást támogató szolgáltatásoktól. Az intézkedéshez a Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia egy beavatkozása is kapcsolódik a fiatal vállalkozásokat segítő technológiai inkubációs rendszer kiépítésének és működtetésének támogatásával, valamint az induló vállalkozások számára komplex szolgáltatási rendszer (pl. mentorálás, voucher jellegű támogatás) biztosításával. Az intézkedéshez továbbá a VEKOP első prioritásában kiírt „Országosan egységesen elérhető vállalkozói mentorhálózat mentorszervezeteinek és koordinációjának kialakítása a Közép-magyarországi régióban” nevű konstrukció is kapcsolódik, amely az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítését, valamint új cégek alapítását ösztönzi a hazai, 1-5 év működési tapasztalattal rendelkező, mikro-, kis- és középvállalkozások körében. A program keretén belül finanszíroznak a mentorhálózat fenntartási költségei, illetve megvalósul a hálózat koordinációja, működtetése.

3.6. Szabadalmakkal, szellemi tulajdonnal kapcsolatos támogatás

A Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia támogatást nyújt az innovatív vállalkozások számára szabadalmi kérelmek benyújtásához, az oltalom fenntartásához, a szabadalmon kívüli iparjogvédelmi és szerzői jogi védelem (pl. formatervezési mintaoltalom, adatbázis-oltalom) megszerzéséhez. Emellett célként tűzi ki a szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogérvényesítés

hatékonyabbá tételét, amely az innovatív és kreatív vállalkozásoknak nyújt hathatós segítséget versenyképességük növelésében.

3.7. Vállalkozóvá válás (elő)segítése

Az intézkedés célja a vállalkozói ismeretek erősítése és a vállalkozóvá válás segítése, mely megnövelheti az új vállalkozások indításának számát, illetve erősítheti az új vállalkozások működési hatékonyságát és életképességét. Mindez magában foglalja a vállalkozói ismeretek, képzések közoktatáson belüli vagy a formális képzési rendszeren kívüli támogatását és szervezését, a kezdő vállalkozások számára induló támogatás nyújtását, valamint gyakornoki programok támogatását. Az intézkedéshez VEKOP forrás kapcsolódik.

3.8. Kis- és középvállalkozások külpiacra jutásának támogatása

A VEKOP első prioritásának kiemelt célja a KKV-k segítése, mely támogatja a regionális, nemzeti és nemzetközi piacokon való növekedésüket, a külpiazi marketing folyamatainak egyes fázisait (pl. márkaépítés, kapcsolatépítés vagy árubemutatók szervezése), valamint hozzájárul az innovációs folyamatokban való részvételükhöz. A program célcsoportja a külpiacokra kilépni szándékozó vagy már jelen lévő, feldolgozott terméket előállító kis- és középvállalkozások.

3.9. Nyílt közadatok programja

A konstrukció célja az önkormányzatok rendelkezésére álló adatok felhasználóbarát adatbázisba rendezése, azok naprakész frissítésének biztosítása, és bizonyos adatok nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétele. A mobil alkalmazásokat fejlesztő cégek számára az elérhetővé tett közadatok számtalan üzleti lehetőséget rejtenek, így az intézkedés az innovatív infokommunikációs cégek jelentős expanzióját eredményezheti.

3.10. Demonstrációs kereslet helyi vállalkozásoknak

Az intézkedés célja megjelenési lehetőség biztosítása helyi vállalkozások számára. Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek közé tartozik például az önkormányzati marketing tevékenység helyi vállalkozók termékeivel való bemutatása, a helyi vállalkozók jó gyakorlatainak promotálása. Ezen kívül lehetőség van olyan „urban living lab”-ek kialakítására, amelyek az érintett vállalkozások, vevők/ügyfelek, valamint a felsőoktatási intézmények között megvalósuló interaktív együttműködés során, közös értékkeremtést végeznek, mely innovatív, és egyben a fogyasztói igényeknek megfelelő termékek és szolgáltatások előállítását teszi lehetővé. A vállalkozások számára az életpályájuk elején nyújtott segítség döntő fontosságú lehet az indulási nehézségek leküzdésében és a továbblépéshez szükséges lendület megtartásában. A keresletnövelés, a közvetlen marketinglehetőség, illetve a piac felmérésének kockázatmentes lehetősége alkalmas arra, hogy növeljék a vállalkozás túlélési esélyeit.

3.11. Vállalati K+F+I tevékenység és kapacitásfejlesztés támogatása

A VEKOP második prioritásának konstrukciója a vállalkozások K+F+I beruházásainak előmozdítását, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozását célozza. A program különös hangsúlyt helyez az olyan típusú tevékenységek támogatására, mint a termék- és szolgáltatásfejlesztés, a technológiaátadás, a társadalmi innováció, az ökoinnováció, a közszolgálati alkalmazások, a keresletélénkítés, a hálózatépítés, vagy a klaszterizáció. Az intelligens specializáció általi nyílt innovációba történő beruházások, továbbá a technológiai és

alkalmazott kutatások, a kísérleti programok, a korai termékHITELESÍTÉSI intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának növelése és próbagyártás támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése szintén a vállalkozások K+F+I beruházásainak előmozdítását szolgálják.

3.12. Klaszterek kialakulásának, megerősödésének támogatása

A klaszterek kialakulása a budapesti KKV-k gazdasági pozícióját és életképességét erősíti. Az intézkedés magában foglalja a klaszterhálózat tagjai közötti intézményi kapcsolatok és együttműködések javítását (vidék-Budapest), és a budapesti klaszterek kialakulását, fejlődését segítő tematikus vásárok létrejöttének támogatását is. E tevékenységek sok szálon kötődnek az ágazati stratégiákhoz. A Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia szintén támogatja a mainál hatékonyabban működő K+F+I célú együttműködések (pl. technológiai klaszterek) létrehozásának, működésének elősegítését, illetve általában az integrátor programokat és a klaszterizáció folyamatát. Az intézkedés projektgazdája a vállalkozások mellett lehet önkormányzat és vállalkozói szervezet egyaránt.

3.13. Stratégiai K+F+I együttműködések és kezdeményezések támogatása

A VEKOP második prioritásának konstrukciója a termék- és szolgáltatásfejlesztések támogatása révén elősegíti a vállalkozások, a közfinanszírozású, illetve a nonprofit kutatóhelyek közötti kapcsolatok létrehozását. Ezen felül a Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia szintén támogatja a vállalatok és az akadémiai illetve egyetemi kutatók közötti kapcsolatok kiépítését és erősítését, a szinergiák fokozását illetve a kutatás, oktatás és vállalkozás közös projektekbe vonását.

3.14. Munkahelyi zónák fejlesztése (elsősorban a városrész központokban)

Az intézkedés célja a városközponti területeken a vállalkozói aktivitás erősítése, ezáltal a vállalkozások területi elhelyezkedésének a város fejlődése szempontjából fontos struktúrákba történő átalakítása. Ez történhet kerületközpontok gazdasági funkciókkal való megerősítése, illetve a kialakult gazdasági zónák profilbővítésének támogatása által. Az intézkedés keretében megvalósuló projektek elsődleges projektgazdái a kerületek. Ideális esetben fejlesztések kapcsolódnak a kulcságazati stratégiák területi fókuszaihoz, illetve a kerület gazdasági profiljához.

3.15. Gazdaságfejlesztési terület kialakítása, korszerűsítése

Az intézkedés célja a vállalkozói tevékenység számára kedvező gazdasági területek kialakítása, a hiányzó infrastruktúrák kiépítése. A kialakított területek lehetnek általános célú gazdaságfejlesztési területek, vagy bizonyos ágazatok, tevékenységtípusok tematikus területei (pl.: kiskereskedelemi- vagy logisztikai tevékenységeket konvertáló területek). A kapcsolódó projektek többsége kerületi projekt, azonban vállalkozói és kormányzati szervezetek is kapcsolódhatnak az intézkedéshez.

3.16. Tematikus piacok támogatása, kiskereskedelem fejlesztés

A tevékenység célja a már létező kiskereskedelmi zónák (pl. piac) továbbfejlesztése, vonzóbbá tétele, valamint egyes kiskereskedelmi utcák kapcsolódásainak megerősítése. Ide tartozik a bevásárló utcák, terek kialakítása és fejlesztése, a helyi tematikus piacok létrejöttének támogatása, valamint e piacok közötti koordináció erősítése. A fejlesztések a KKV-k üzleti lehetőségeit szélesítik, közös megjelenéssel a marketing költségeiket csökkentik, és egyben a közöttük lévő minőségi verseny megerősödését és az együttműködések kialakulását ösztönzik.

3.17. Turisztikai attrakciófejlesztés

A program végső célja a turisztikai vállalkozások keresletének növelése, és a meglévő turisztikai kínálat továbbfejlesztése. Az attrakciók fejlesztése a turizmus, mint kiemelt szektor számára bővülő üzleti lehetőségeket rejtene. A turisztikai költségek növekedését ösztönző, minőségi fejlesztésekhez VEKOP források is rendelkezésre állnak.

3.18. Versenyképes IKT szektor fejlesztése

A VEKOP konstrukció célja az IKT termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és a kereslet fokozása. A program elősegíti az informatikai felsőoktatásban tanuló és ott sikeresen végzetek számának növelését egyrészt az informatikai és kapcsolódó szakok iránti érdeklődés felkeltésén (nyílt napok, versenyek, road show-k) keresztül, másrészt az IKT iparágban tevékenykedő cégek és az oktatási intézmények együttműködését motivációs és kommunikációs kampányok, rendezvények és vállalati tanácsadás révén. Ezen kívül a program állami szolgáltatásokkal is segíti az infokommunikációs start-up cégeket.

3.19. Kutatóintézeti kiválóság és nemzetközi együttműködések támogatása

A VEKOP konstrukció célja a kutatási és innovációs kiválóság fejlesztése, és különösen az európai érdekeltégű kompetenciaközpontok támogatása érdekében a K+F+I infrastruktúra és kapacitás megerősítése. A program magába foglalja a hazai kutatóhelyek elavult K+F+I műszerállományának fejlesztését, korszerűsítését, a nemzetközi K+F+I kapcsolatok fejlesztésének támogatását, az intézményi kiválóság erősítését, illetve nagyléptékű kutatási programok támogatását. Az intézkedés hatására vonzóbbá váló hazai kutató helyek ösztönözhetik a külföldi kutatók budapesti megjelenését, mely elősegítheti a külföldiek által Budapesten alapított technológiai startup-ok létrejöttét.

4. Közzolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése

A közlekedésfejlesztéssel a Balázs Mór Terv részletesen foglalkozik. A Terv egyik kiemelt célja a közösségi közlekedés fejlesztésével, a fővároson belüli elérhetőség javítása és a közösségi közlekedés használatának növelése, mely közvetlenül kapcsolódik ehhez az intézkedéshez, ezért itt csak a speciálisan a gazdaságfejlesztés céljához kötődő közlekedésfejlesztési intézkedések kerültek nevesítésre. A Balázs Mór Tervben foglalt intézkedések fontosak jelen stratégia céljainak elérése érdekében, így azok részei a stratégiának.

4.1. Egészségügyi, rekreációs szolgáltatások fejlesztése

Az intézkedés célja a munkavállalók egészségben töltött napjainak számát növelő szolgáltatások fejlesztése. A kitűzött cél elérését segítheti az egészségügyi ellátó rendszer fejlesztése, valamint a rekreációs szolgáltatások fejlesztése. A munkavállalók egészségügyi állapotának általános javulása a jelentősen hozzájárul a vállalkozások versenyképességének-, valamint a munka termelékenységének növekedéséhez.

4.2. Turisztikai övezetek megközelíthetőségének javítása

A konstrukció célja az idegenforgalom által gyakran használt közlekedési útvonalak tehermentesítése, a turisztikai attrakciók megközelíthetőségének javítása, a lakossági igények figyelembe vétele mellett. Az intézkedés támogathat eszközbeszerzést, illetve infrastruktúrafejlesztést is. A látogatók számának növekedése és költségeinek emelkedése révén a turisztikai ágazat számára közvetlen és azonnali pozitív hatásokkal jár a turisztikai attrakciók megközelíthetőségének javulása, így e kiemelt ágazat is jelentős hasznokat remélhet az intézkedés nyomán. A közlekedésfejlesztés ugyanakkor tehermentesíti az idegenforgalom által kiemelten látogatott területeket is, így támogatja az épített és természeti környezet megújítását is.

4.3. Esélyteremtő és kompetencia-fejlesztést célzó programok a köznevelésben

A VEKOP konstrukció hozzájárul a korai iskolaelhagyók számának csökkentéséhez és a korai iskolaelhagyás megelőzéséhez, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdításához a koragyermekkorai nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat. A program keretén belül lehetőség van intervenciók, iskolán kívüli, tanulást támogató programok fejlesztésére, informális tanulási formák (pl. tanoda), vagy a közösségi kultúra fejlesztésére irányuló programok kialakítására. A közoktatás minőségének fejlesztése növeli a lakosság átlagos végzettségi szintjét, amely emeli a hazai munkaerő-piaci kínálat minőségét. E javulás segítheti a munkaerő-hiánnyal küzdő ágazatok problémájának megoldását, valamint a vállalkozások számára nagyobb esélyt teremt arra, hogy megfelelő képzettséggel rendelkező munkaerővel töltsen fel álláshelyeit.

4.4. A felsőoktatás képzési és kutatási rendszerének komplex fejlesztése

A VEKOP konstrukció célja a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása, különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében. Az intézkedés programképzéseket, illetve a felsőoktatási kutatási kapacitások és képességek fejlesztését foglalja magában. A felsőfokú oktatás minőségének javítása a legmagasabb hozzáadott értékű munkahelyek számára teremt megfelelő mennyiségű és minőségű munkaerő utánpótlást, javítja az egyetemek nemzetközi vonzerejét, segíti az innovatív – külföldi és vidéki – fiatalok budapesti megjelenését, illetve növeli e célcsoport budapesti vállalkozásindítási esélyét.

4.5. Kreatív, innovatív, kutatás-orientált szakképzés

A Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia által definiált intézkedések a felsőfokú képzések fejlesztését célozzák számos területen, amelyek a vállalkozói attitűd társadalmi elterjedését és a Stratégia által definiált kiemelt ágazatok munkaerő-kínálatát is megerősítik. Az NKFI Stratégia releváns intézkedései:

- A kutatói-fejlesztői munkahelyek bővítéséhez szükséges felsőfokú képzés erősítése
- Kreatív, innovatív szakembereket kibocsátó szakképzés fejlesztése
- Interdiszciplináris szemléletmód erősítése a felsőoktatásban
- A vállalkozói, üzletvezetési, projektvezetési, szellemi tulajdon-védelmi, pályázati, innováció menedzsment, stb. ismeretek oktatásának, általánossá tétele, erősítése a gazdasági, műszaki, természettudományos, a kutatói és közszolgálati képzésekben egyaránt

- A teljes oktatási vertikumban a kreativitás és vállalkozói attitűd erősítése – és az ezt elősegítő pedagógusképzés

4.6. Kormányzati szélessávú hálózatok fejlesztése

A VEKOP konstrukció célja a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok telepítése, valamint a digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása. A programban megvalósul a magas szintű, biztonságos elektronikus közigazgatás, közszolgáltatások működési alapfeltételét biztosító korszerű és gazdaságos kormányzati és hatósági távközlési hálózatok fejlesztése, és az elavuló aktív eszközök modernizációja. Az intézkedés az okos (SMART) kormányzás kialakítása felé tett igen komoly lépés, amely egyben a digitális gazdaság, mint kiemelt ágazat infrastrukturális igényeit is kielégíti.

5. Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése

5.1. Barnamezős területek átmeneti hasznosítása gazdaságfejlesztési céllal

A 2014-ben elfogadott Budapest 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégiában, valamint a Duna menti illetve Barnamezős TFP stratégiákban számos program, intézkedés közvetlenül kapcsolódik az épített és természeti környezet megújításához. Ezek a gazdaságélénkítést és munkahelyteremtést szolgáló stratégiában közvetlenül nem kerülnek külön nevesítésre, azonban a stratégiával összhangban lévő intézkedéseként vannak kezelve. Így jelen stratégiában az épített és természeti környezet megújításához kapcsolódó célnál csak az a két intézkedés került azonosításra, melyeknek közvetlen gazdaságfejlesztési vonatkozásuk van.

A barnamezős területek⁴⁸ megújítása – mind anyagi, mind szervezeti tekintetben – egy összetett és meglehetősen lassú folyamat, melynek megindulásáig a jelenleg kihasználatlanul vagy alulhasznosítottan álló, korábban jellemzően gazdasági hasznosítású ingatlanok negatívan hatnak a város épített és/vagy természeti környezetére. Jelen intézkedés célja, hogy támogassa e területek értékteremtő átmeneti hasznosítását, végső megújulásuk megindulásáig. A stratégia céljából adódóan elsősorban a gazdasági célú hasznosítást támogatja az intézkedés, azonban minden – a végső felhasználás szempontjából hasznos – értékteremtő átmeneti megoldás támogatható.

⁴⁸ A barnamezős területek megnevezést a Barnamezős TFP által definiált értelemben használjuk. Az egységes európai barnamező-fogalom meghatározása a CABERNET (Concernet Action on Brownfields and Economic Regeneration Network) szervezet nevéhez fűződik, melynek értelmében barnamezősnek tekintjük azon területeket, amelyekről elmondható, hogy:

- hatással volt rájuk saját, valamint a közvetlen környezetük korábbi használata,
- felhagytak, vagy alulhasznosítottak,
- vélt vagy valós környezeti szennyezettséggel terheltek,
- elsősorban fejlett városi térségben találhatóak,
- újra hasznossá tételük beavatkozást igényel.

5.2. Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások alkalmazásának növelése a vállalkozói szektorban

A VEKOP konstrukció támogatja a vállalkozások energiahatékonyság-, valamint megújuló energia növelését célzó fejlesztéseit. A vállalkozások ezáltal nem csupán a gazdaság környezeti fenntarthatóságához járulnak hozzá, de alacsonyabb energiaköltségeik által versenyképesebbé is válnak. Az intézkedés az energetikai vállalkozások számára közvetlen keresletélénkítő hatással is jár. A program keretén belül épületenergetikai fejlesztések illetve megújuló energiaforrás beépítése támogatható.

6. Munkaerő-piac rugalmasságának növelése

6.1. Bérletelés kínálat növelése, hatékonyságának javítása

Az önkormányzati és a magán bérletelés-állomány felhasználásával, az egyes ágazatokat sújtó munkaerőhiányt enyhítheti a lakhatási mobilitást ösztönző rendszer kialakítása. Az intézkedés keretében felállításra kerül egy fővárosi lakásügynökség, amely nagyszámú magán és önkormányzati bérletelés rendszerbe szervezésével, a munkásszállások működtetésének koordinálásával és támogatásával foglalkozik. Ezen felül az információmenedzsment tevékenységek fejlesztésén túl, új önkormányzati bérletelés állomány létrehozása, illetve a meglévő állomány minőségi fejlesztése is megvalósulhat. Az intézkedés hozzájárul a munkaerő területi áramlásának intenzitás növeléséhez, kiterjeszti a budapesti munkapiac méretét és növeli annak rugalmasságát.

6.2. Pályakezdők foglalkoztatási támogatása

A konstrukció célja a pályakezdők munkaerő-piaci belépésének megkönnyítése, különböző támogatások formájában (pl. képzéshez kapcsolódó támogatás, bérköltség támogatás, munkába járáshoz kapcsolódó támogatás, stb.). A nyújtott támogatások kompenzálják a munkaadók abból eredő veszteségét, mely a pályakezdők munkatapasztalat- és lokális tudáshiányára vezethető vissza és melyek megszerzése sokszor jelentős vállalati erőforrásokat (pénz, tapasztalt munkavállalók munkabérei, selejtes darabok költsége, stb.) igényel. A konstrukciót VEKOP források támogatják és a Munkaügyi Központon keresztül valósul meg.

6.3. Szociális szövetkezetek létesítésének támogatása

A konstrukció célja munkalehetőség biztosítása elsősorban az alacsonyan képzettek és a nyílt munkaerőpiacon hátrányos helyzetben lévő munkavállalók (pl. megváltozott munkaképességűek) számára, az atipikus foglalkoztatási lehetőségek bővítése, illetve a lakosság munkaerő-piaci aktivitásának növelése. Az intézkedés a helyi lakosok által létrehozott szövetkezeteket koordinációval, pénzügyi vagy természetbeni támogatással is segíti.

6.4. Bölcsődék és családi napközik, valamint óvodák infrastrukturális fejlesztései

A VEKOP forrásai által is támogatott konstrukció célja, hogy a bölcsődék, családi napközik, valamint óvodák férőhelyeinek száma növekedjen, és egyben az ellátás minősége is javuljon. Az intézkedés keretében elsősorban bölcsődék és családi napközik férőhely bővítése, alapítása, fejlesztése támogatható. Az intézkedés szorosan kapcsolódik a VEKOP hatodik prioritásának intézkedéséhez, mely a kisgyermeket nevelő szülők munkavállalásának támogatására irányul.

6.5. Befogadó és családbarát munkahelyek kialakítása a Fővárosban

A fővárosi Integrált Településfejlesztési Stratégiában megfogalmazott intézkedéseknek megfelelően, a Fővárosi Önkormányzat, mint munkaadó támogatja a hátrányos helyzetben lévő munkavállalók munkahelyi integrációját, különös tekintettel a gyermekvállalás után visszatérő anyákra és az idős munkavállalókra. Emellett kiemelt figyelmet fordítanak a családbarát munkahelyek kialakítására.

6.6. Munkahelyi rugalmasság, a munkaminőség és a jogszerű foglalkoztatás ösztönzése

A VEKOP konstrukció célja a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodásának segítése a megváltozott körülményekhez. A program olyan beavatkozásokat támogat, amelyek javítják a vállalati munkaszervezési kultúrát, segítik a rugalmas munkaszervezési formák elterjesztését, a munka és a magánélet összehangolását, illetve a családbarát munkahelyi környezet kialakítását.

6.7. Munkavállalói képzések

Az intézkedés célja a munkavállalók kompetenciáinak, általános munkaerő-piaci értékének növelése. A program olyan kompetenciák fejlesztésére fókuszál, amelyek jelentős mértékben növelhetik a képzésekben résztvevők nyílt munkapiaci elhelyezkedésének esélyeit. Ilyen például az idegen nyelv vagy az informatika képzés. Ezen intézkedés alatt mind az önkormányzatok, mint a központi kormányzat projektjei megvalósulhatnak, a célra VEKOP források is rendelkezésre állnak.

6.8. Az egész életen át tartó tanulásban való részvétel növelése

A piacgazdaság folyamatos fejlődésének köszönhetően a munkavállalók korszerű szakképzettsége, illetve a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakmai felkészültsége napjainkra elengedhetetlenné váltak. Kevésnek bizonyul az egyszer már megszerzett tudás, ismeret, elkerülhetetlenné válik az állandó, egész életen át tartó tanulás. A VEKOP 7. prioritása alá tartozó konstrukcióban a fejlesztések eredményeként egyebek mellett fejlődnek a hátrányos helyzetű személyek foglalkoztathatóságot javító kompetenciái is, mely segíti őket a nyílt munkaerő-piacra átvetető aktív munkaerő-piaci programokban történő részvételre.

6.9. Munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése

A VEKOP konstrukció célja az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára – formális, informális és nem formális módon egyaránt –, a munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályaaorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén.

6.10. A szakképzés és felnőttképzés fejlesztése

A VEKOP konstrukció célja az oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása, a tanulásból a munkába történő átmenet megkönnyítése, a szakmai oktatás és a képzési rendszerek megerősítése, minőségének javítása. A készségek iránti igény előrejelzésén alapuló mechanizmusok, a tananyagok kiigazítása, a munkaalapú tanulási rendszerek – beleértve a duális tanulási rendszereket és a tanulószerveződéses gyakorlati képzéseket – létrehozása és továbbfejlesztése szintén a konstrukció részét képezik.

7. Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése

7.1. Az álláskereső – különösen az alacsony iskolai végzettségűek – foglalkoztathatóságának javítása, munkaerő-piaci integrációt erősítő programok

A konstrukció célja a munkakínálat oldaláról segíteni az alacsonyan képzettek álláshoz jutását. Az intézkedés kiemelt célcsoportjai a hátrányos helyzetű álláskereső, különösen az alacsony iskolai végzettségűek. A konstrukcióban helyet kaphatnak célzott munkaerő képzési és állásba jutást segítő programok. Az intézkedéshez kapcsolódnak az NGM által működtetett programok és a Fővárosi ITS-ben megfogalmazott projektek, melyek a munkaerő-piacon hátrányos helyzetűek (kiemelten a hajléktalanok) számára indított munkaerő-piaci programok erősítését célozzák. A célra a VEKOP 7. prioritásában is rendelkezésre állnak források.

7.2. Szociális szolgáltatások munkaerő keresletének növelése

Az intézkedés célja a szociális gondozói, házi segítségnyújtási szolgáltatások fejlesztésén keresztül megvalósuló munkahelyteremtés. A program magában foglalhatja az idősgondozási és segítségnyújtási tevékenységre vonatkozó helyi kereslet felmérését, a szolgáltatások megszervezését és koordinációját. E cél megvalósulását VEKOP források is segítik.

7.3. Alacsony képzettséget igénylő munkakeresletet ösztönző és munkapiaci integrációt erősítő helyi programok

A helyi szociális fejlesztési programok esetében törekedni kell az alacsonyan képzettek számára elérhető piaci munkahelyek létrejöttére, illetve a munkaerőpiacról kiszorultak integrációját segítő programok megvalósítására. Ehhez kapcsolódóan a 2014-20-as időszak kiemelt önkormányzati fejlesztései között megvalósuló szociális városrehabilitációs programok sikeressége érdekében is elő kell segíteni az érintett lakosság munkaerőpiaci integrációját.

KÜLSŐ ÉS BELSŐ KOHERENCIA

1. A stratégiai célrendszer összefüggései

A Stratégia közép és hosszú távú célrendszere számos ponton egymást erősítő koherens célrendszert alkot.

A támogató üzleti környezet hosszú távú célját (első hosszú távú cél) legfőképp a szabályozói költségek csökkentésével és a gazdaságsszabályozásban hiányzó összhang megteremtésével érhetőek el. A gazdaság stabilitását, a munkaerő-piac rugalmasságának fokozásával és a KKV-k forrásokhoz jutásának növelésével több lehetőséget kínáló gazdasági tér is támogatja. Mindezek alapján elmondható, hogy az első, második, harmadik és hatodik célok szolgálják e hosszú távú cél elérését, melyekhez a közszolgáltatások fejlesztéséhez (negyedik cél) kapcsolódó intézkedések is hozzájárulnak. Az említett célok közötti szinergiák tovább erősítik a gazdaságfejlesztési célrendszer összehangolt megvalósulását. Így például a szabályozói terhek csökkentése növeli a munkaerő-piaci rugalmasságot és e terhek enyhülése hozzájárulhat a szabályozók közötti átfedések, ellentmondások mérsékléséhez.

Ahhoz, hogy hosszú távon Budapest egységes jól szervezett gazdasági térré válhasson (második hosszú távú cél) szükséges, hogy középtávon létrejöjjön a szabályozók közötti összhangot megteremtő együttműködés. Továbbá lényeges az egyértelmű gazdaságirányítási fókuszok mentén való fejlesztéspolitika, vagyis a második és harmadik középtávú célok alapvetően hozzájárulnak a második hosszú távú cél eredményes megvalósulásához. Ahhoz, hogy Budapest élhetőségével vonzó célpontja lehessen a kreatív, innovatív gondolkodóknak (harmadikhosszú távú cél) mindenekelőtt az épített és természeti környezet minősége, a közszolgáltatások magas színvonala illetve az vállalkozásindítás pozitív jövőképe tud alapul szolgálni. Mindezek alapján, az első, negyedik és ötödik középtávú célok meghatározóak e kérdésben. A hosszú- és középtávú célok közötti összefüggések ebben a kérdésben is érvényesülnek, például hogy a környezetminőségét a közszolgáltatások minőségén keresztül lehet leginkább kedvező irányba terelni/tartani.

A befogadó és rugalmas munkaerőpiac megteremtésére irányuló hosszú távú célt közvetlenül két középtávú céllal is támogatja a Stratégia (hatodik, hetedik középtávú célokkal). A munkaerőpiaci beavatkozások hatékonyságát nagyban erősíti, az oktatás és egészségügy minőségi (negyedik középtávú cél) javulása, illetve a vállalkozások fejlődési korlátainak (egyed, harmas középtávú célok) megszüntetése.

A célrendszerben itt nem említett további kapcsolódásokat mutatnak be a melléklet 6. és 7. táblázatai.

2. Külső koherencia

A célrendszer belső koherenciája mellett fontos megvizsgálni a Stratégia kitűzött célrendszerének illeszkedését a Főváros, Magyarország és az Európai Unió releváns stratégiáinak céljaihoz, hiszen azok beavatkozásaival való összhangban hatékonyabban lesz képes eredményt elérni.

A Mellékletben található táblázatok részletesen bemutatják a Stratégia illeszkedéseit:

- fővárosi szinten a Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Konceptióval és a Budapest 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégiával,
- országos szinten a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióval,
- európai szinten a Partnerségi Megállapodás Magyarország és az EU között⁴⁹ c. dokumentummal, az Európa 2020⁵⁰-szal és a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Programmal.

A következőkben a releváns külső stratégiákkal való fontosabb összefüggések néhány eleme kerül bemutatásra:

Ahogy az már a bevezetőben is elhangzott, jelen Stratégia elkészítését, a gazdaságfejlesztés témakör koncepcionális szinten való hiányos megjelenítése is indokolta. A meglévő fővárosi szintű fejlesztési dokumentumok csak elnagyoltan, egyes célokhoz kapcsolódóan foglalkoznak a gazdaságfejlesztés témakörével. Jelen stratégia Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Konceptióhoz való kapcsolódása különösen két ponton erős. A Konceptió első négy célja egy széles partnerségben megvalósuló, kezdeményező városfejlesztést irányoz elő, mely egységesen kezeli Budapestet továbbá a város céljait nemzetközi illetve azon belül is európai kontextusban kezeli. A Stratégia készítése és a jövőbeni végrehajtása is e célok mentén kell, hogy szerveződjön. A TFP munkamódszere, mely a partnerségi tervezés folyamatába bevonja a téma releváns szereplőit, egy olyan nyitott stratégiai keretet eredményezett, amely nemzetközi összefüggésben is értelmezi Budapest céljait valamint az intézkedések megvalósításba bevonja Budapest releváns szervezeteit az önkormányzatoktól, a kormányzaton át a vállalkozókig. További erős kapcsolódási pont a Konceptió és a Stratégia között, a Konceptió utolsó céljával, a Befogadó, támogató és aktív társadalom megteremtésével hozható összefüggésbe, amely összhangban áll jelen Stratégia negyedik hosszú távú céljával, így a középtávú céloknál ezek kibontása közvetlenül a Konceptió nevezett célját valósítja meg. További kapcsolódási pontokat a melléklet 8. táblázata mutatja be.

A Budapest 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégia „Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet” és a „Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek” céljai szintén hangsúlyosan megjelennek jelen dokumentumban. A kitűzött ITS célokat a Stratégia számos intézkedése támogatja, kiemelten a szabályozói terhek csökkentésére és az aktív KKV politikára irányuló célok intézkedései, illetve a rugalmas és befogadó munkaerőpiacra és az alacsonyan képzettek munkához juttatására fókuszáló célok intézkedései. A további kapcsolódások a melléklet 9. táblázatában kerültek feltüntetésre.

⁴⁹ Elérhető: http://ec.europa.eu/hungary/news/2014/20140904_hu.htm

⁵⁰ Bővebb információ: http://ec.europa.eu/europe2020/index_hu.htm

A Nemzeti Fejlesztés 2030 koncepciójában megjelenő „Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés” hosszú távú cél, a „Versenyképes, innovatív gazdaság”, a „Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, a K+F+I” stratégiai célok valamint „Az ország makroregionális szerepének erősítése” területi specifikus célok szoros szinergiában állnak a Stratégiával. Hiszen a kitűzött országos célok, a hazai gazdaság vezető térségének közreműködése nélkül nem valósulhatnak meg, melyre a tervezési folyamatban, a Koncepcióért felelős, Nemzetgazdasági Minisztérium képviselője is felhívta a figyelmet. A két dokumentum közötti további kapcsolódási pontok a mellékletben található 10. táblázatban kerültek bemutatásra.

Az uniós szintű fejlesztési dokumentumokkal való összhangnak stabil alapot ad, hogy az Európa 2020 stratégia célkitűzései közül a foglalkoztatásra, az oktatásra és a kutatásfejlesztésre vonatkozó célkitűzések közvetlenül is megjelennek a Stratégiában. Nem véletlen, hogy ezen uniós célok magyarországi támogatására szolgáló fejlesztéspolitikai források **két meghatározó dokumentumának**, (Partnerségi Megállapodás és a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program) céljai – és az utóbbi esetében konkrét intézkedései – is megjelennek a Stratégiában. A részletes kapcsolódásokat a melléklet 11., 12. és 13. táblázatai mutatják be.

A STRATÉGIA VÉGREHAJTÁSÁNAK KERETEI

A Gazdaságélénkítés és munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Program tervezésének végeredménye egy keretjellegű gazdaságfejlesztési stratégia, amely a stratégia kialakításában résztvevő szervezetek közös céljait foglalja össze. Ennek megfelelően a stratégia nem egy ismert fejlesztési pénzösszeg hatékony elosztását szolgálja, sem pedig kizárólag Budapest Főváros Önkormányzatának gazdaság szabályozó eszközeit kívánja meghatározni, hanem a stratégiába bevont szervezetek (kerületek, vállalkozói szervezetek, kormányzati szervezetek) budapesti gazdaságfejlesztési erőfeszítéseinek koordinálását és e koordinációból eredő hatékonyságnövekedést célozza.

Ennek megfelelően, a keretjellegű stratégiákhoz hasonlóan a stratégia elfogadását követően minden évben akciótervben hangolják össze a stratégiaalkotásban résztvevő szervezetek a következő évek gazdaságfejlesztési tevékenységét. Ezen akcióterv összeállításának úgy kell megtörténnie, hogy az egyrészt reflektáljon a stratégia környezetében bekövetkező változásokra, másrészt vegye figyelembe a stratégia előrehaladását, harmadrészt pedig hangolja össze az érintett szervezetek fejlesztési tevékenységét, így például időben előzze meg a kormányzati döntést a VEKOP éves fejlesztési keretének terhére kiírandó pályázatairól.

Annak érdekében, hogy az akcióterv összeállításánál figyelembe lehessen venni a stratégiai környezetben bekövetkező változásokat és a stratégia eddigi megvalósulása során keletkezett tapasztalatokat, a Fővárosi Önkormányzat vagy kijelölt szervezete minden évben elkészíti a stratégia előrehaladásáról, az előző évi akcióterv megvalósulásáról és a stratégiai környezetben bekövetkezett változásokról készített monitoring jelentését, a stratégiában jóváhagyott indikátorrendszer segítségével.

Amennyiben olyan változás lépett fel a stratégiai környezetben, amely jelentős mértékben befolyásolja a stratégia megvalósulását, akkor a Fővárosi Önkormányzat kezdeményezheti a stratégia felülvizsgálatát. Ennek hiányában a stratégia értékelése és félidei felülvizsgálata 2018-ban kell, hogy megtörténjen.

A stratégia végrehajtásáért a Fővárosi Önkormányzat a felelős, a stratégia végrehajtásának és az éves akciótervek összeállításának szakmai háttérét a TFP tervezésében részt vett szervezetekből alakuló Budapesti Vállalkozásfejlesztési Hálózat tagjai biztosítják (lásd 2.1-es intézkedés), kiegészülve e hálózathoz csatlakozott további szervezetekkel. A keretstratégia nyitott, amelynek céljaihoz az önkormányzatok, kormányzati szervezetek, szakmai szervezetek saját éves terveik alapján projektekkel csatlakozhatnak.

31. ábra: A stratégia végrehajtásának ütemezése

MELLÉKLETEK

1. A Stratégia indikátorrendszere
2. A stratégia tervezési folyamatának bemutatása
3. Stratégiai célok kapcsolódása (célok közötti összefüggések)

1. A Stratégia indikátorrendszere

Hosszú távú célokhoz kapcsolódó indikátorok

Az alábbi táblázatban felsorolt indikátorok a stratégia hosszú távú céljai felé való elmozdulást, illetve a stratégiai környezet időközben beállt változásait mérik.

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozási időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakorisága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
15 éven belül Budapest Közép-Európa vezető gazdasági térsége legyen									
	GDP	hatás	Millió € - PPS	63 928 millió €	2012	Eurostat	1 év (3 év késés)	Eurostat	Budapest
	GDP/fő	hatás	€ - PPS	37 006 €	2012	Eurostat	1 év (3 év késés)	Eurostat	Budapest
	Teljes foglalkoztatási ráta (20-64 évesek körében)	hatás	%	68,00%	2014	KSH	1 év	Eurostat	Budapest
	Teljes foglalkoztatási ráta (15-64 évesek körében)	hatás	%	64,50%	2014	KSH	1 év	Eurostat	Budapest

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozósi időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori-sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
I. Budapest, ahol érdemes vállalkozni: a támogató üzleti környezet									
	Budapest helyezése a Doing Business rangsorában	hatás	helyezés	54	2015	www.doingbusiness.org	1 év	www.doingbusiness.org	Budapest
	Induló vállalkozások száma Budapesten	hatás	db	15 579 db	2012	KSH	1 év	KSH-NAV	Budapest
	Vállalkozások száma Budapesten	hatás	db	431 685	2013	KSH	1 év	KSH	Budapest
II. Budapest az egységes és jól szervezett gazdasági tér: koordinált gazdaságfejlesztés és munkaerő-piaci politika									
	Akkreditált innovatív klaszterekben részt vevő budapesti cégek bruttó hozzáadott értéke (Ft)	hatás	Ft					évente	NAV-saját számítás
	Napi munkahelyi ingázás átlagos ideje (perc)	hatás	perc	36 perc	2011	KSH (népszámlálás és mikrocenzus)	5 év	KSH	Budapest

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozási időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori-sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	Európai vezető pozíció néhány kiemelt ágazatban, pl. turisztika, kreatív ipar, egészségipar, zöldgazdaság, informatika, logisztika	hatás							
III. Budapest az ötletek városa, amely élhetőségével és lendületével vonzza a kreatív és innovatív gondolkodókat									
	A KMR régió vállalkozásainak K+F ráfordítása a GDP-hez képest (BERD/GDP)	hatás	%	1,81%	2012	KSH	évente	KSH	KMR
	Szabadalmi indikátorok								
	<i>Egymillió lakosra jutó szabadalmak szám (Patent applications to the EPO by priority year by metropolitan regions)</i>	hatás	db	14,043 db	2012	Eurostat		Eurostat	Budapest, metropolisz régió
	<i>Szabadalmak száma (European patent applications in 2014 per country of residence of the first named applicant)</i>	hatás	db	41 db	2014	EPO	1 év	EPO	országos
	<i>Bejelentett védjegyek száma</i>	hatás	db	13741 db	2014	WIPO	1 év	WIPO	országos

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozó időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori-sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	<i>Bejelentett iparjogvédelem (Industrial designs)</i>	hatás	db	1775 db	2014	WIPO	1 év	WIPO	országos
	Munkatermelékenység Budapest	hatás	€/óra	10,3 €/óra	2012	KSH	1 év	KSH	Budapest
	Budapest helyezése a városok élhetőségével kapcsolatos rangsorokban								
	<i>Forbes</i>	hatás	helyezés	75/230	2015	Forbes	1 év	Forbes	Budapest
	<i>Mercer Quality of Living rankings</i>	hatás	helyezés	75/230	2015	Mercer	1 év	Mercer	Budapest
	<i>Economist Intelligence Unit Best Cities ranking</i>	hatás	helyezés	24/70	2012	Economist		Economist	

Cél	Indikátor	Típus	Mérték- egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozósi időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori- sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	Budapesti egyetemeken tanuló külföldi diákok száma (szemeszterenkénti a külföldi hallgatók száma nappali képzésben)	hatás	db	21730 db	2014/2015	KSH	1 év	KSH	országos
	Budapest, helyezése a nemzetközi start-up felmérésekben	hatás							
IV.Budapest, ahol jó dolgozni, a megújuló, rugalmas, befogadó munkapiac									
	Veszélyeztetett csoportok foglalkoztatási rátái								
	<i>Alacsonyan képzettek (középfokú, érettségi nélkül, 15-64 év)</i>	hatás	%	5%	2014	Eurostat	évente	Eurostat	KMR
	<i>Nők (15-64 év)</i>	hatás	%	60,20%	2014	Eurostat	évente	Eurostat	KMR
	<i>55 év felettiek (55-64)</i>	hatás	%	45,70%	2014	Eurostat	évente	Eurostat	KMR

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozósi időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori-sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	15-24 évesek	hatás	%	21,70%	2014	Eurostat	évente	Eurostat	KMR
	Megváltozott munkaképességűek	hatás	%	21,20%	2011	KSH - népszámlálás	10 év	KSH - népszámlálás	Budapest
Atipikus foglalkoztatási formában dolgozók aránya									
	Részdős foglalkoztatás	hatás	%	6,40%	2014	Eurostat	1 év	Eurostat	KMR
	Határozott idejű szerződés	hatás	%	10,40%	2014	Eurostat	évente	Eurostat	országos
	Önfoglalkoztatók aránya	hatás	%	11,40%	2013	KSH	1 év	KSH	Budapest
	Otthoni munkavégzés	hatás	%	3,40%	2014	Eurostat	évente	Eurostat	országos
	Kényszerűségből atipikus foglalkoztatásban dolgozók arány	hatás	%				évente		
Éven túli munkanélküliek									
	Aránya (KMR)	hatás	%	4,90%	2013	Eurostat	évente	Eurostat	KMR
	Aránya (Budapest)	hatás	%	0,69%	2014	Kormányhivatal munkaügyi kirendeltség	évente	Kormányhivatal munkaügyi kirendeltség	Budapest

Cél	Indikátor	Típus	Mérték- egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozósi időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori- sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	<i>Relatív szórás a kerületek között az éven túli munkanélküliek arányában</i>	hatás	%	40,18%	2014	Kormányhivatal munkaügyi kirendeltség	évente	Kormányhivatal munkaügyi kirendeltség	Budapest
	15-64 év közötti, inaktív keresők arányának csökkenése	hatás	%	28,2%	2014	KSH	évente	KSH	Budapest

4. táblázat: Hosszú távú célokhoz kapcsolódó indikátorok

Középtávú célokhoz kapcsolódó indikátorok

A következő táblázatban található indikátorok a középtávú célok nyomonkövetését szolgálják.

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozási időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori-sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
I.Vállalkozói szabályozói terhek csökkentése									
	Vállalkozásindítás:								
	<i>ügyintézési ideje</i>	ered-mény	nap	5 nap	2014	www.doingbusiness.org	éves	www.doingbusiness.org	Budapest
	<i>lépéseinek száma</i>	ered-mény	db	4 db	2014	www.doingbusiness.org	éves	www.doingbusiness.org	Budapest
	<i>költsége az egy főre eső GDP %-ában</i>	ered-mény	%	8,30%	2014	www.doingbusiness.org	éves	www.doingbusiness.org	Budapest
	Vállalkozások adminisztratív terhei az egy főre eső GDP arányában - SCM modell	ered-mény	%					saját felmérés	

Cél	Indikátor	Típus	Mérték- egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozósi időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori- sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	Szabályozás minőségi index	ered- mény	pont	0,97	2012	Világbank, WGI	évente	Világbank, WGI	
	Vállalkozások effektív adóterhei								
	<i>Osszes vállalkozás effektív adóterhe, az árbevételük százalékában</i>	ered- mény	%				évente	NAV: saját számítás	Budapest
	<i>Osszes vállalkozás effektív adóterhe, a tőkéjük százalékában</i>	ered- mény	%				évente	NAV: saját számítás	Budapest
	<i>Induló vállalkozások effektív adóterhe, az árbevételük százalékában</i>	ered- mény	%				évente	NAV: saját számítás	Budapest
	<i>Induló vállalkozások effektív adóterhe, a tőkéjük százalékában</i>	ered- mény	%				évente	NAV: saját számítás	Budapest
	Közigazgatási szolgáltatások on-line elérhetősége vállalkozásoknak	ered- mény	db				évente	VEKOP + saját	Budapest

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozósi időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori-sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	Közös on-line felületen a szabályozásokról naprakész információt biztosító szabályozók száma	output	db				évente	saját felmérés	Budapest
	Deregulációs eljárásokon átesett jogszabályok száma	output	db				évente	saját felmérés	Budapest
II. Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése									
	Gazdaságfejlesztési hálózathoz csatlakozott vállalkozói pontok ügyfélforgalma	ered-mény	db				évente	saját felmérés	
	A budapesti vállalkozásfejlesztési hálózathoz kapcsolódott vállalkozói információs pontok száma	output	db				évente	saját felmérés	
	Kihasztnátlan önkormányzati ingatlanok területe	ered-mény	m ²				évente	saját felmérés	

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozó időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori-sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	Közös üzleti ingatlanrendszerben kijaánlott ingatlanok száma és összes alapterülete (pl. Üres ingatlan kataszter a Rögtön jövők! program keretében)	output	db, m ²				évente	saját felmérés	
	Akkreditált innovatív klaszterekben résztvevő budapesti vállalkozások száma	ered-mény	db				évente	saját felmérés (www.klaszter fejlesztés.hu alapján)	
	Budapestre bejelentett innovatív klaszterek száma	ered-mény	db	29 db	2015 I. negyedév	www.klaszter fejlesztés.hu	évente	www.klaszter fejlesztés.hu	KMR
	Nemzetközi vásárokon való közös budapesti megjelenések száma (saját standdal)	output	db				évente	saját felmérés	
	Nemzetközi városmarketing kampányok száma	output	db				évente	saját felmérés	

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozósi időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori-sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
III. Aktív KKV politika kialakítása									
	Kis- és középvállalkozások foglalkoztatási súlya létszám-kategóriánként Budapesten (kategóriák: 0, 1, 2-4, 5-9, 10-49, 50-249, 250+)	hatás	%				évente	NAV	
	Nagyobb foglalkoztatási kategóriába lépő vállalkozások száma (kategóriák: 0, 1, 2-4, 5-9, 10-49, 50-249; 250+)	hatás	db				évente	NAV	
	Vállalkozások 3 éves túlélési rátája a KMR-ben (KKV)	hatás	%	52,60%	2012	KSH	évente	KSH	KMR
	Iparüzési adóbevétel alapja, mentességek előtt Budapesten	hatás	%				évente	saját felmérés vagy NAV	
	KKV-k export árbevétele a KMR-ben	hatás	millió Ft	5 211 016 millió Ft	2013	KSH	évente	VEKOP	KMR
	Kiemelt ágazatok:								
	Létrejött vállalkozások száma	hatás	db				évente	KSH alapján saját számítás	

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozó időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakorisága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	<i>Bruttó hozzáadott értéke</i>	hatás	Mrd Ft				évente	KSH alapján saját számítás	
	<i>Foglalkoztatottainak száma</i>	hatás	db				évente	KSH alapján saját számítás	
	Létrejött kiemelt ágazati stratégiák száma	output	db				évente	saját felmérés	
	Budapesti inkubátorházak száma, melyek effektív inkubátortevékenységet folytatnak	output	db				évente	saját felmérés	
	Budapesti inkubátorházak által befogadott legfeljebb 3 éves vállalkozások száma	eredmény	db				évente	saját felmérés	
IV. Közzolgáltatások minőségének és hatékonyságának javítása									
	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	hatás	%	63,90%	2012	KSH	évente	KSH	KMR

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozósi időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori-sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	Átlagos elérési idő közösségi közlekedéssel az elővárosból (50 km-es körzet)	ered-mény	perc	-	-	-	évente	BKV, MÁV, Volán, menetrendek	Budapest
	Korai iskolaelhagyók aránya Budapesten	hatás	%		2013/2014		évente	KIR-STAT	
	Érettségivel rendelkezők aránya a 20 éves korosztályban	hatás	%				évente	népszámlálás	
	Duális szakképzésben részt vevő diákok száma	ered-mény	fő				évente	NGM	
	A fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokat igénybevevők száma KMR-ben	ered-mény	fő	0	2013	VEKOP	évente	VEKOP	KMR
	Közigazgatási szolgáltatások online elérhetősége vállalkozások számára (KMR)	ered-mény	db	50,00%	2010	Eurostat	2 évente	Eurostat	
	A helyi közszolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettségmérés során a legalább közepesen elégedett minősítést választók aránya	ered-mény	%	A 2015-ös felmérés alapján határoz-ható meg	2015	IH	2 évente	IH	

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozósi időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori-sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
V. Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése									
	Átalakul barnamezős területek nagysága	ered-mény	ha				évente	saját forrás	
	A megújuló energia-forrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energiafogyasztáson belül (külön vállalkozásra és közszférára)	hatás	PJ/év	61,71 PJ/év	2012	FAIR	évente	FAIR	
	Primer energia felhasználás (külön vállalkozásra és közszférára)	hatás	PJ	1 349 PJ	2020	FAIR	évente	FAIR	
	Regionálisan javuló természetvédelmi helyzetű közösségi jelentőségű élőhely-típusok aránya	hatás	%	78%	2013	FM	kétévente	FM	
VI. Munkaerőpiac rugalmasságának növelése									
	Budapestre foglalkoztatási célból ingázók száma	hatás	fő				évente	népszámlálás	KMR

Cél	Indikátor	Típus	Mértékegység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozási időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakorisága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	Bölcsőde lefedettség arány (betöltött helyek száma / férőhely) és kerületi relatív szórás	eredmény	%	96%	2013	KSH	évente	KSH	Budapest
	Bölcsődei ellátásban részesülő és családi napközi szolgáltatást igénybe vevő 3 év alatti gyermekek száma	hatás	%			FAIR	évente	FAIR	
	Éven túli munkanélküliek aránya képzettségi szintek (ISCED 3-as kategória) - szerinti bontásban	hatás	%				évente	MEF, NFSZ	
	Pályakezdő munkanélküliek száma Budapesten	hatás	fő	2271 fő	2015. első negyedév	KSH	negyedévente	KSH	Budapest
	Felnőttképzésben résztvevők száma (KMR, 20-64)	eredmény	fő				évente	Eurostat	

Cél	Indikátor	Típus	Mérték- egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozó időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori- sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	Az Ifjúsági Garanciához kapcsolódóan az NFSZ által megvalósított programból való kilépés után hat hónappal foglalkoztatásban levő résztvevők	ered- mény	fő	1000 fő	2014	NFSZ, FAIR	évente	NFSZ, FAIR	
	Gyakornoki vagy vállalkozóvá válást segítő program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők	ered- mény	fő	200 fő	2013	NFSZ, FAIR	évente	NFSZ, FAIR	
	A támogatásban részesült, rugalmas foglalkoztatási formákat bevezető, vagy jogszerű foglalkoztatással kapcsolatos intézkedést bevezető munkáltatók száma	hatás	db			FAIR	évente	FAIR	

Cél	Indikátor	Típus	Mérték-egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozósi időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori-sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	Munkaerő-piaci programban résztvevő 25 éven aluli fiatal NEET (nem foglalkoztatott, oktatási intézmény nappali tagozatán vagy szakképzésben tanulmányokat nem folytató) résztvevők	ered-mény	%			NFSZ, FAIR	évente	NFSZ, FAIR	
	Beteg hozzátartozó vagy kisgyerek miatt nem keres munkát 15-64-en belüli arány	hatás	%				évente	MEF	
	Lakásügynökségek keretében kezelt lakások száma	ered-mény	db				évente	saját felmérés	
	Piaci alapon kiadott önkormányzati lakások aránya - kerületenként lebontva	hatás	%				évente	saját felmérés	
VII. Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése									
	Alapfokú (ISCED 1), vagy alsó középfokú (ISCED 2) végzettséggel rendelkező személyek száma az aktív népességben	hatás	fő			NFSZ, FAIR	évente	NFSZ, FAIR	

Cél	Indikátor	Típus	Mérték- egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozósi időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori- sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	Közfoglalkoztatásból nyílt munkapiacra elhelyezkedők aránya Budapesten	ered- mény	%	29%	2015.első negyedév		évente	NFSZ/BM	
	Munkát terhelő adók és járulékok effektív mértéke az alsó jövedelmi decilisben	hatás	%				évente	NAV	
	A társadalmi felzárkózást elősegítő programokat sikeresen elvégző személyek száma	output	fő				évente	VEKOP+saját felmérés	
	Képzési programokat sikeresen befejező személyek száma	output	fő				évente		
	A (foglalkoztatási programokból a) kilépés időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma	ered- mény	fő	6200 fő	2011	NFSZ, FAIR	évente	NFSZ, FAIR	

Cél	Indikátor	Típus	Mérték- egység	Legutolsó ismert érték	Legutolsó ismert érték vonatkozó időpontja	Legutolsó ismert érték forrása	Frissítés gyakori- sága	Frissítés forrása	Milyen területi egységre vonatkoznak az adatok
	A (foglalkoztatási programokból a) kilépés időpontjában képesítést, vagy tanúsítványt szerző résztvevők száma (ISCED szerinti bontásban)	output	fő	6000 fő	2011	NFSZ, FAIR	évente	NFSZ, FAIR	
	A (foglalkoztatási programokból a) kilépés után 6 hónappal foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma	ered- mény	fő	3700 fő	2011	NFSZ, FAIR	évente	NFSZ, FAIR	

5. táblázat: A középtávú célokhoz kapcsolódó indikátorok

2. A stratégia tervezési folyamatának bemutatása

A tervezési folyamat szakaszra bomlott, az egyes szakaszokat a Döntéshozó Munkacsoport ülései nyitották és zárták:

- az első szakaszban a stratégia megalkotásán volt a hangsúly: figyelembe véve a program lehetséges megközelítéseit, a különböző időtávokon reálisan elérhető célokat, a stratégiai környezet (Budapest 2030 és Széchenyi 2020) elvárásait, megalkotta a stratégia vízióját és annak mentén a stratégia helyzetértékelését. Az első szakaszt a hosszú távú célok és a 2020-ig elérendő középtávú célok meghatározása zárta 2015. április végén.
- a második szakaszban meghatározásra kerültek a program céljait megvalósító intézkedések, illetve az alájuk tartozó kulcsprojektek, fejlesztési kiírások és szabályozási javaslatok. Ezen túl javaslatok készültek összvárosi projektekre, a szükséges intézményfejlesztésre, intézményi együttműködésre is. E szakasz 2015. június elején ért véget.

A következő felsorolásban a Szakértői Munkacsoport munkájában résztvevő szervezetek szerepelnek.

- Budapest Főváros Önkormányzata
- A 23 kerületi önkormányzat
- Pest megye Önkormányzata
- Miniszterelnökség, Közigazgatásért Felelős Államtitkárság
- Nemzetgazdasági Minisztérium, Foglalkoztatásért Felelős Államtitkárság
- Nemzetgazdasági Minisztérium, Európai Unió Forrásokért Felelős Államtitkárság
- Nemzetgazdasági Minisztérium, Gazdaságyszabályozásért Felelős Államtitkárság
- Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
- Magyar Rektori Konferencia
- Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi Központ
- Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány
- Design Terminál
- Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara
- The American Chamber of Commerce in Hungary
- Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége
- Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége
- Informatikai, Távközlési és Elektronikai Vállalkozások Szövetsége
- Magyar Iparszövetség
- Fiatal Vállalkozók Országos Szövetsége
- Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége
- Magyar Bankszövetség

A következő oldalon a Szakértői Munkacsoport ülések rövid összefoglalása kerül bemutatásra.

SZMCS ülés dátuma	SZMCS ülés rövid összefoglalója
I. szakasz	Stratégiaalkotási szakasz
2015. március 4.	Az ülésen a tagok áttekintették a Tematikus Fejlesztési Programokkal kapcsolatos tudnivalókat, valamint az előző három TFP folyamat eredményeit és működését. Vitaindító prezentáció keretében tájékoztatás hangzott el a tervezési folyamatot előkészítő helyzetértékelő tanulmányról, mely után a résztvevők bemutatkoztak, és definiálták saját szerepüket a folyamat során, valamint ismertették elvárásaikat, melyet a Gazdaságélénkítés és munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Programmal szemben támasztanak.
2015. március 25.	Az ülés célja a hosszú távú vízió pontosítása volt. Az első előadásban a vállalkozói érdekképviselői szervek által szervezett workshopokon beérkezett vállalkozói igények kerültek bemutatásra. Az ülés további részében az SZMCS résztvevői 4 csoportra bontva tárgyalták meg Budapest gazdaságával és munkaerőpiacával kapcsolatos hosszú távú elképzeléseiket. Az ülésen meghívott előadóként a BVK képviselője ismertette Budapest munkaerőpiacának helyzetét
2015. április 1.	Az előző ülések és workshopok alapján a folyamat koordinátorai meghatározták Budapest gazdaságélénkítéssel kapcsolatos vízióját, amely 4 pilléren nyugszik. Az ülés célja az volt, hogy a vízióval, a négy pillér SWOT-analízisével és a középtávú célokkal kapcsolatban fejtsek ki a véleményüket a résztvevők.
2015. április 15.	A budapesti Gazdaságélénkítés és munkahelyteremtés Tematikus Fejlesztési Program keretén belül megrendezett negyedik Szakértői Munkacsoport-ülés célja az volt, hogy a kialakított középtávú célokat szintetizálják a résztvevők, valamint a Döntéshozói Munkacsoport elé terjesszék elfogadásra a Budapest víziójáról és középtávú célrendszeréről alkotott dokumentumokat. Az ülés végén a résztvevők elfogadták a kialakított hosszú- és középtávú célrendszert, valamint a Döntéshozók elé terjesztett anyag tartalmát.
II. szakasz	Programozási szakasz
2015. május 6.	A tagok tájékoztatást kaptak az első Döntéshozói Munkacsoport-ülésen hozott döntésről, majd a Fővárosi Önkormányzat képviselőjében több prezentációt hallhattak a résztvevők a saját hatáskörbe tartozó lehetséges projektekről. Az ülés további részében plenáris vita keretében vitatták meg a résztvevők a projektjavaslatokat és a stratégiai végrehajtás ütemezését és intézményrendszerét.
2015. május 20.	Az ülésen a résztvevők által beküldött projektjavaslatokat vitatták meg a résztvevők a hét középtávú cél mentén. Az ülés végén a Szakértői Munkacsoport tagjai ellenszavazat nélkül fogadták el a változtatásokkal átvezetett projektlistát.
2015. május 27.	A TFP folyamat utolsó Szakértői Munkacsoport-ülésén a résztvevők a Döntéshozók elé terjesztett anyagot, valamint a végrehajtást segítő indikátorrendszert vitatták meg. Az ülés végén az SZMCS tagjai szavaztak az előterjesztésre szánt anyagról, majd az ülés záróakkordjaként – a program koordinátorai – ismertették a negyedik TFP további ütemezését a közgyűlésig.

3. Stratégiai célok kapcsolódása (célok közötti összefüggések)

A stratégia célrendszerében a közép-és hosszú távú célok között többszörös kapcsolódások léteznek, egy középtávú cél sok esetben több hosszú távú célt is támogat, és fordítva. (4. táblázat) Ezen túl a középtávú célok is sok esetben összefüggnek egymással, mely szinergiákat az 5. táblázat mutatja be.

		HOSSZÚTÁVÚ CÉLOK			
		1.	2.	3.	4.
RÖVIDTÁVÚ CÉLOK		Budapesten alakuljon ki egy olyan támogató üzleti környezet, ahol érdemes vállalkozni	Budapest egységes és jól szervezett gazdasági térré váljon, ahol a gazdaság és munkaerő-piaci politikák jól koordináltak	Budapest élhetőségével és lendületével vonzza a kreatív, innovatív embereket, így válva az ötletek városává	Budapest olyan megújuló, rugalmas és befogadó munkaerő-piaccal rendelkezzen, ahol jó dolgozni
	1.	Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	X		X
	2.	Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése	X	X	X
	3.	Aktív KKV politika kialakítása	X	X	X
	4.	Közzolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	X	X	X
	5.	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése		X	
	6.	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	X	X	X
	7.	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése			X

6. táblázat: A stratégia közép- és hosszú távú céljainak kapcsolódása

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK KÖZÖTTI BELSŐ KOHERENCIA							
		2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
1.	Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	A fővárosi szintű információ- megosztás csökkenti a vállalkozások információkhoz jutásának költségeit.	A KKV szegmens és az induló vállalkozások számára az adminisztratív terhek csökkentése kiemelt szereppel bír.	A hatósági rendszer jobb hatékonysága, az okos város irányába tett lépések jelentősen csökkentik a vállalkozások adminisztratív terheit.	-	A szabályozói terhek csökkenésének, egyszerűbb vállalkozás indításnak, az egyes foglalkoztatási formákhoz kötődő adminisztratív eljárások egyszerűsítésének foglalkoztatást növelő hatása van.	Az adó- és járuléktérhek csökkenésének, egyszerűbb vállalkozás indításnak, az egyes foglal- koztatási for- mákhoz kötődő adminisztratív eljárások egyszerűsítésének foglalkoztatást növelő hatása van az alacsonyabb végzettséget igénylő munkakörökben.

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK KÖZÖTTI BELSŐ KOHERENCIA							
		2.	3.	4.	5.	6.	7.
2.	Hatékony funkciómegosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése		A hatékonyan megszervezett szolgáltatások (pl. városmarketing, információs pontok), klaszter- és telephely-politika közvetlen pozitív hatást gyakorol a KKV szektorra.	A hatósági rendszer jobb hatékonysága, az okos város irányába tett lépések együtt járnak a hatékony együttműködés, információ-megosztás kialakításával.	-	A rövid utak városa felé tett lépések javítják a helyben foglalkoztatás arányát.	-
3.	Aktív KKV politika kialakítása			-	-	Vállalkozások munkaerő-keresletének élénkülése jelentkezik.	Vállalkozások munkaerő-keresletének élénkülése az alacsonyabb végzettséget igénylő munkakörökben. A társadalmi vállalkozásoknak kiemelt szerepe van az alacsony végzettségűek foglalkoztatásában.

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK KÖZÖTTI BELSŐ KOHERENCIA								
			2.	3.	4.	5.	6.	7.
4.	Köszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése					-	Humán infrastruktúra, valamint a közlekedési rendszer fejlesztésének foglalkoztatási aspektusa, mely nagy mértékben hozzájárul a munkapiac rugalmasságának növeléséhez, a területi frikciós munkanélküliség csökkentéséhez.	Humán infrastruktúra fejlesztés foglalkoztatási aspektusa az alacsonyabb végzettséget igénylő munkakörökben, mely a munkához jutást segíti elő az alacsonyabb végzettségűek számára.
5.	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése						Az inspiráló környezet vonzza a betelepülni vágyó vállalkozásokat, melyek további munkahelyeket teremthetnek.	Az inspiráló környezet vonzza a betelepülni vágyó vállalkozásokat, melyek további munkahelyeket teremthetnek az alacsonyabb végzettséget igénylő munkakörökben.

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK KÖZÖTTI BELSŐ KOHERENCIA							
		2.	3.	4.	5.	6.	7.
6.	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése						A rugalmas munkapiac, a változásokhoz való alkalmazkodás képessége és lehetősége megnöveli a foglalkoztatási keresletet.

7. táblázat: A középtávú célok közötti belső koherencia

BUDAPEST 2030		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
1.	Kezdeményező városfejlesztés		X	X				
2.	Partnerség – a jövő közös tervezése a térségben és országosan		X		X			
3.	Egységes Budapest		X					
4.	Budapest nemzetközi és európai szerepkörének erősítése		X	X	X			
5.	Egészséges környezeti feltételek megteremtése					X		
6.	Klímvédelem és hatékony energiafelhasználás							
7.	Egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése					X		
8.	A Dunával együtt élő város			X	X	X		

BUDAPEST 2030		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
9.	Hatékony és kiegyensúlyozott város-szerkezet – kompakt város		X					
10.	A barnamezős területek a városfejlesztés célterületei		X					
11.	Intelligens mobilitás				X			
12.	Tudás-, készség- és zöldalapú gazdaságfejlesztés			X			X	
13.	Onfenntartó városgazdálkodási rendszer		X					
14.	A kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése					X		

BUDAPEST 2030		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közzolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
15.	Humán szolgáltatások optimalizálása				X			
16.	Igényekhez igazodó, rugalmas lakásstruktúra megteremtése						X	
17.	Befogadó, támogató és aktív társadalom						X	X

8. táblázat: A Stratégia és a Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Koncepció közötti illeszkedés

BUDAPEST 2020 ITS		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Köszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
1.	Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés		X	X				
2.	Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet	X	X	X			X	X
3.	Intelligens városműködés				X			
4.	Sokszínű, értékörző, zöld nagyvárosi környezet			X	X	X		
5.	Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek				X	X	X	
6.	Kiemelt cél - Dunával együttélő város			X	X	X		

9. táblázat: A Stratégia és az Budapest 2020 ITS közötti illeszkedés

GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA								
NEMZETI FEJLESZTÉS		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közzolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
	HOSSZÚ TÁVÚ CÉLOK							
	1.	Értéktéremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés			X	X		X
	2.	Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom				X		
	3.	Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme				X	X	
	4.	Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet						

		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA						
NEMZETI FEJLESZTÉS		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közzolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
	SZAKPOLITIKÁKBAN ÉRVÉNYESÍTENDŐ SPECIFIKUS CÉLOK - 1							
	1.	Versenyképes, innovatív gazdaság	X		X			
	2.	Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság				X		
	3.	Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és -ellátás						
	4.	Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I			X	X		X

		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA						
NEMZETI FEJLESZTÉS		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
	SZAKPOLITIKÁKBAN ÉRVÉNYESÍTENDŐ SPECIFIKUS CÉLOK -2							
	5.	Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom				X		X
	6.	Jó állam: szolgáltató állam és biztonság	X	X		X		
	7.	Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme				X		

		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA						
NEMZETI FEJLESZTÉS		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
TERÜLETI SPECIFIKUS CÉLOK - 1								
1.	Az ország makroregionális szerepének erősítése		X	X				
2.	A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat							
3.	Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése							

GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉZIA								
NEMZETI FEJLESZTÉS		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közzolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
	TERÜLETI SPECIFIKUS CÉLOK - 2							
	4.	Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés		X				X
	5.	Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása					X	

10. táblázat: A Stratégia és a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció közötti illeszkedés

PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁS		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
1.	A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése		X	X				
2.	Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, azok használatának és minőségének javítása			X	X			

GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA								
PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁS		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
3.	A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA keretében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA keretében) versenyképességének javítása			X				
4.	Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban				X	X		

GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA								
PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁS		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
	5.	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és – kezelés előmozdítása			X	X		
	6.	A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása				X		
	7.	A fenntartható közlekedés előmozdítása és a szűk keresztmetszetek megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban			X			

PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁS		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉZIA						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
8.	A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása		X		X		X	X
9.	A társadalmi együttműködés erősítése és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem				X			X

PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁS		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézményhálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
10	Az oktatásba és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében				X		X	X
11	A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és a hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulása				X			

11. táblázat: A Stratégia és a Partnerségi Megállapodás közötti illeszkedés

		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
EUROPA 2020		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
	1.	A 20-64 éves lakosság foglalkoztatási rátája 75%		X			X	X
	2.	A GDP 3%-a fordítódik K+F-re		X				
	3.	Az üvegházhatású gázok kibocsátásának 20%-os csökkentése			X	X		
	4.	A végső energiafelhasználás 20%-a megújuló energiából			X	X		
	5.	20% energia hatékonyság növekedés			X			
	6.	A korai iskolaelhagyók aránya 10% alá csökken				X		

		GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA						
EUROPA 2020		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
	7.	A 30 és 34 év közöttiek 40%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezik				X		
	8.	20 millióval csökken a nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élők száma		X			X	X

12. táblázat: A Stratégia és az Európa 2020 közötti illeszkedés

GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉZIA								
VEKOP		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közszolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
	1.	Vállalkozások versenyképességének javítása	X	X	X		X	
	2.	Kutatás, fejlesztés, technológiai innováció			X	X		
	3.	Infokommunikációs fejlesztések			X	X		
	4.	Turisztikai és természetvédelmi fejlesztések			X	X	X	
	5.	Az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és megújuló energiák felhasználásnak támogatása				X	X	

GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉSI STRAGÉGIA								
VEKOP		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		Vállalkozói működést nehezítő szabályozói terhek csökkentése	Hatékony funkció-megosztáson alapuló összehangolt budapesti gazdaságfejlesztési intézmény-hálózat kiépítése	Aktív KKV politika kialakítása	Közzolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése	Budapest épített és természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése	Munkaerő-piac rugalmasságának növelése	Alacsony képzettséget igénylő munkakereslet ösztönzése
	6.	Települési környezet- és közzolgáltatás-fejlesztés			X	X	X	
	7.	Társadalmi hozzáférést bővítő és humánerőforrás fejlesztést támogató programok			X		X	X
	8.	Foglalkoztathatóságot szolgáló programok					X	X
	9.	Közigazgatási és közzolgáltatási fejlesztések		X		X		

13. táblázat: A Stratégia és a VEKOP közötti illeszkedés

IRODALOMJEGYZÉK

- A.T.Kearney (2013): The Shadow Economy in Europe, 2013 Letölthető: https://www.atkearney.com/financial-institutions/featured-article/-/asset_publisher/j8lucAqMqEhB/content/the-shadow-economy-in-europe-2013/10192
- Bakó, T.– Cseres-Gergely, Zs. – Galasi, P. (2013): A TÁMOP-2.3.2-09/1-2009-0001. „Munkaerő-piaci előrejelzések készítése, szerkezetváltási folyamatok előrejelzése” című kiemelt projekt felépítése és fontosabb előrejelzési eredményei Letölthető: <http://elorejelzes.mtakti.hu/>
- Bauer Péter: Vállalati jövedelmezőség és munkapiaci alkalmazkodás – egy mikroadatokon végzett vizsgálat eredményei. MNB Szemle, 2014. március
- BDO: Inkubátorjelentés, 2014
- Békés G. – Muraközy B. 2012. Magyar gazellák. Közgazdasági szemle, LIX. évf., 2012. március (233-262.o.)
- European Comission (2015): Innovation Union Scoreboard 2015 Letölthető: http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards/files/ius-2015_en.pdf
- EVCA (2013): Central and Eastern European Statistics 2013 Letölthető: http://www.evca.eu/media/259990/_evca_bro_sp_cee2013.pdf
- Filep J. – Szirmai P. 2006. A generációváltás kihívása a magyar KKV szektorban. Vezetéstudomány, június, pp. 16–25.
- Győri Zsuzsanna (2010): CSR-on innen és túl. Ph.D. értekezés. Budapest, 2010 Letölthető: phd.lib.uni-corvinus.hu/552/1/gyori_zsuzsanna.pdf
- Havas, Attila 2014. Types of knowledge and diversity of business-academia collaborations Implications for measurement and policy. MT-DP – 2014/19 Letölthető: <http://econ.core.hu/file/download/mtdp/MTDP1419.pdf>
- HÉTFA Kutatóintézet (2015): Háttér tanulmány a budapesti gazdaságfejlesztési és munkahelyteremtési lehetőségekről
- Központi Statisztikai Hivatal, 2014. Helyzetkép a magyarországi elvándorlásról, A SEEMIG – Managing Migration in South East Europe transznacionális együttműködési projekt sajtótájékoztatójának sajtóanyaga
- Logisztikai Ágazat Szakpolitikai Stratégia 2014-2020 (2013) Letölthető: http://ifka.hu/ifka2/img/files/logstrat/logstrat_final_0816.pdf
- NEKIFUT Irányító Testület (2012): A magyarországi kutatási infrastruktúra fejlesztése
- PPH Értékelő Kft (2010): A Vállalatok Támogatásfüggőségének Elemzése, Mag Zrt.

- The World Bank: World Development Report 2013 Letölthető: http://siteresources.worldbank.org/EXTNWDR2013/Resources/8258024-1320950747192/8260293-1322665883147/WDR_2013_Report.pdf
- TFP Munkacsoport (2015): A gazdaságélénkítési és munkahelyteremtési tematikus program vállalkozói felmérése. Letölthető: <http://budapestfejlesztes.hu/2015/05/a-gazdasagelenkitesi-tfp-hatodik-szakertoi-munkacsoport-ulese/>
- Target Executive Search (2015. május) megbízásából a Gfk és CEU Business School által készített - Can Central and Eastern European Management Compete c. kutatás Letölthető: http://targetexecutivesearch.com/sites/default/files/private/Can_Central_and_Eastern_European_Management_Compete_2015_V8.pdf

